Istanbul — Diyarıbekir arasında yapılan uçuş tecrübeleri muvaffakıyetle bitti
— 2 inci sayıfada —

VAKIT

Orta mektep bakaloryasında bir dersten dönen kızler kız enstitüsüne alınacaklar mı?
— 2 inci sayıfada —

17 inci Yıl · Sayı: 6008 | Yazı İşleri Telefonu: 24379 | CUMA 28 EYLÜL (9 uncu ay) 1934 | İdare Telefonu: 24370 | Sayısı 5 Kuruş

Bulgaristandan Romanyaya kaçan ırkdaşlarımız

İşe göre gündelik

İzmirde Şark Halı kumpanyasına ait bir şayak fabrikası vardır. Bu fabrikanın amelelerinden yüz beş kişi son günlerde grev yapmışlar. Bunun üzerine zabıta müdahale etmiş, müşevvik sayılan beş kişi adliyeye verilmiş, diğer ameleler de fabrikadan çıkarılmış.

Grev yapan amele bu tarzdaki hareketlerine sebep olarak fabrikanın gündeliklerini indirmek istemesini ileriye sürüyor. Halbuki fabrika bunun aksini iddia ediyor:

— Amelenin ücretlerini azaltmak fikri asla hatırımızdan bile geçmedi. Bir çok sanayi merkezlerinde olduğu gibi bizde amelenin gündeliklerini, yaptıkları işe uydurmak için tedbir almak istiyoruz. Bir amele günde kaç metre kumaş dokursa ona göre kendine ücret vereceğiz. Bu takdirde amelenin gündelikleri eksilmiyecek, bilâkis çok çalışan amele eskisinden fazla para alacaktır. Meselâ fabrikada çalışan bir genç amele bu yeni usul sayesinde iki günde (450) kuruş almıştır.,, diyor

Biz, hiç bir vakit amele ile fabrikalar arasında zaman zaman çıkan ihtilâfların grev ile halledilebileceğine kani değiliz. Onun için İzmir Şayak fabrikasında yapılan grevi de doğru bulmadık. Bununla beraber grevden sonra, mademki zabıta işe müdahale etmiştir, mademki ameleden beş kişi müşevvik olmak suçu ile adliyeye verilmiştir. O halde geriye kalan yüz amelenin artık işlerinden çıkarılmamaları iktiza etmez mi?

Bu vaziyete göre İzmir Valisi Kâzım Paşa Hazretlerinin Şark Halı kumpanyası nezdinde teşebbüs yaparak müşevvik olan beş kişiden maada yüz amelenin tekrar işlerine alınmalarını temin etmesi beklenir.

Mehmet Asım

(Devamı 3 üncü sayıfanın 5 inci sütununda)

Romanya elçimize gördükleri tazyika dayanamadıklarını anlattılar

Hamdullah Suphi B.

Bükreş, 26 (Apoye matini) — Türkiyenin Bükreş elçisi Hamdullah Süphi B. yanında Silistre Valisi M. Puçerca Dobrice mebusu Süleyman Hamdi ve muallim Mehmet Efendiler, bulunduğu halde Bulgaristandan Silistreye kaçan ve bir medreseye yerleştirilen beş yüz Türk muhacirini ziyaret etmiştir. Hamdullah Suphi Bey, orada bir çok Türkler tarafından karşılanmış, muhacirlerle uzun uzadıya görüşmüş ve Bulgaristandan niçin kaçtıklarını sormuştur.

Muhacirler, Bulgaristanda gördükleri tazyiklere dayanamıyarak kaçmağa mecbur kaldıklarını söylemislerdir.

Muhacirler, beraberlerinde hiç bir şey almamışlar, ihtiyarlar, çocuklar, geceleri gizlice hududu geçerek Romanyaya iltica eylemişlerdir.

Hamdullah Suphi Bey, muhacirlerin anlattıklarını dinledikten sonra demiştir ki:

"Romanya hükûmetinin bize gösterdiği dostane yardım sayesinde bu ırkdaşlarımızı vatana göndermeğe muvaffak olacağımızı ümit ediyoruz.,,

Parlâmentolar birliği konferansında dördüncü gün

Dünya işsizliği ve gençleri çalıştırma meselesi

Makineler insanların yerini tuttu; kadınlar çalışıyor; devlelter arasında mübadele kalkmıştır.. işte dünya işsizliğinin başlıca sebepleri...

Dünkü parlamentolar konferansı, bilhassa işsizlik ve gençleri çalıştırma meselesiyle meşgul oldu.

Lehistan murahhası M. Jan Debski bir rapor hazırlamış ve rapordaki bazı mülâhazalar hakkında diğer murahhasların düşünüşünü öğrenmek üzere, matbu olarak dağıttırmıştı.

Polonya murahhası M. Jan Debski, İtalyan murahhası M. Pezenti, raporla rını okuyorlar...

Raporda bugünkü dünya işsizliği münakaşa ediliyor ve bunda, makinelerin, insanların yerini almış olması, kadınların çalışması, istihlâk kabiliyetinin azalması, devletler arasında mübadelenin kalkması nevinden bazı sebeplerin âmil olduğu ileri sürülüyor ve ayrıca iş saatlerinin haftada 40 saate inmesi, ayni zamanda

(Devamı 4 üncü sayıfanın 1 inci sütununda)

Isveç Veliahtı

Salı günü Prenses LuizHz. ve kızıyla memleketimize geliyorlar

Program hazırlandı

Ankara, 27 (A.A.) — İveç veliahtı Prens Güstav Adolf Hz. ile refikaları prenses Luiz ve kerimeleri prenses İngrid birinci teşrinin ikinci salı günü İstanbula gelecekler ve ayni gün hususî trenle Ankaraya hareket edeceklerdir.

Prens Güstaf Adolf ve refika -

(Devamı 2 nci sayıfanın birinci sütununda)

C. H. F. Istanbul reisinin beyanatı

Belediye intihabında aslî, yedek nasıl ayrılacak?

Eylûlün son günü sandıklar belediye dairelerine merasimle götürülecek

İstanbul umumî meclis intihabatına 1 teşrinievvel pazartesi günü başlanılacaktır.

Şehrimizin her tarafına, halka belediye intihabının hem bir vazife, hem de bir hak olduğunu bildiren afişler, sokaklara bir yandan bir yana asılmış büyük bezler üzerine vecizeler asılmıştır.

30 Eylül pazar günü şehrimizde bir sandık alayı yapılacaktır. Alay için tertip edilen program şudur:

1 — 30 Eylül pazar günü alaya iştirak edecek olanlar saat 14 buçuğa kadar Sultanahmet meydanında toplanmış olacaklardır.

2 — Alay Sultanahmet meydanında Ticaret mektebi binasma

(Devamı 2 nci sayıfanın 3 üncü sütununda)

Dolmabahçe sarayında mes'ut bir gün

B. M. Meclisi Reisi Kâzım Pş. Hz. nin biraderlerinin kızları Saadet Hanımefendi ile İzmir tüccarların dan Mehmet Ruşen Beyin düğün merasimi dün Dolmabahçe sarayının riyaset makamına mahsus olan dairesinde yapılmıştır. Merasim öğleden sonra saat beşte başlamış, akşam geç vakte kadar devam etmiştir.

Düğünde birçok mebuslar bulundukları gibi Ankara ve İstanbulun en yüksek muhitlerini teşkil eden pek çok aileler göze çarpıyordu. Bu arada Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Beyefendi ile Trabzon mebusu Hasan Beyefendi de bulunuyordu. Büyük salonun bir köşesine gayet itina ile bir büfe hazırlanmıştı. Mükemmel bir caz takımı vardı. Düğün son derecede samimî ve temiz bir hava içinde geçmiştir. (VAKIT) yeni evlileri yürekten kutlular.

Yukarıdaki resmimiz, Meclis Reisimiz Kâzım Paşa Hazretlerinin iki taraflarında yeni evllieri, sağ başta gelin hanımın anneleri, sol başta Kâzım Pş. Hazretlerinin refikaları Hanımefendileri gösteriyor.

DIKKAT:

Vakıt'ın Hekimi

VAKIT, okuyucularına her gün daha faydalı olmıya çalışıyor. Değerli doktorlarımızdan iç hastalıkları mütehassısı Dr. Salim Ahmet B. VAKIT'ın hekimliğini üzerine almıştır. Dertleri olanlar, sağlık işleri üzerinde fikir edinmek, bir şey danışmak istiyenler gazetemize bir mektupla müracaat ederlerse cevaplarını gazetemizde bulacaklardır.

VAKIT'ın hekimi Sorgularınızı bekliyor

Bugünkü sayımız:

20

S-A-Y-I-F-A

Sinema, Güzel sanatlar, Askerlik, eğlenceli yazılar, çocuk sayıfaları.

Yeni mevsimin lik maçları programı
(Yedinci sayıfamızda)

Dil bayramı münasebetile Necip Asım ve Mehmet Emin beylerin duyguları
(Onuncu sayıfamızda)

"Adalete inanmıyorum!,,
(Yedinci sayıfamızda)

Haftanın filmleri
(On beşinci sayıfamızda)

İsveç veliahtı geliyor

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

ları Prenses Luiz Hazretlerinin bu ziyaretleri için yapılan programa büyük misafirleri getirmekte olan Wasaland vapuru iki birinci teş - rin günü saat 17 ye doğru Hay - darpaşa önüne gelecek ve burada bir motörle intizarda bulunacak olan İstanbul Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Bey, muhabere müfettişi Hüsnü Rıza Paşa, hariciye birinci daire şefi Hulûsi Fuat ve protokol şef muavini Şefkati Beyler vapura çıkarak Prens ve Prenses hazretlerine "Hoş geldiniz,, diyeceklerdir.

Prens ve Prensesler vapurdan Haydarpaşa rıhtımına çıkacaklar ve oradan istasyona geçeceklerdir.

Misafirler Haydarpaşa rıhtımında İstanbul Vali ve Belediye Reis muavinleriyle emniyet müdürü tarafından karşılanacak, istasyon içinde de merkez kumandanı ve bir ihtiram kıtası kendilerini selâmlıyacaktır.

Prens Güstaf Adolf Hazretleri ve Prensesleri Ankaraya getirecek tren saat 18,15 de Haydarpaşadan ayrılacaktır.

3 birinci teşrin günü saat 10,45 de Ankaraya gelecek olan İsveç veliahtı ve prensesler hazeratı istasyonda refakatlerinde B. M. M. Reisi Kâzım, Başvekil İsmet Paşalar hazeratı ile hariciye vekili bey, Riyaset cumhur umum kâtip vekili, muhafız alayı kumandanı bulunduğu halde Reisicumhur Hazretleri tarafından karşılanacaktır.

Ankara vali ve belediye reisi, hariciye vekâleti umumî kâtibi, Ankara mevki kumandanı, merkez kumandanı ve emniyet müdürü de istasyonda hazır bulunacaklardır.

İstasyonun içinde başta muzika olmak üzere bir piyade kıtası ve istasyon dışında da bir süvari kıtası misafirlere ihtiram resmini ifa edeceklerdir.

Reisicumhur Hazretleri misafirleri ikamet edecekleri Ankarapalas oteline bıraktıktan sonra Çankayaya döneceklerdir

Prens Güstaf Adolf Hazretleri saat 11,45 de Reisicumhur Hazretlerine Çankaya köşkünde iadei ziyarette bulunacaktır.

Saat 13 de B. M. M. Reisi Kâzım, 13,15 de Başvekil İsmet Paşalar hazeratı, saat 13,30 da da Hariciye Vekili Bey Prens Hazretlerini ziyaret edeceklerdir.

Saat 14 de Hariciye Vekili Bey tarafından Prens ve Prensesler hazeratı şerefine Anadolu klübünde hususî bir öğle yemeği verilecektir.

Akşam saat 20,30 da Reisicumhur Hazretleri Veliat ve Prensesler şerefine bir akşam yemeği verecekler ve bunu bir kabul resmi takip edecektir.

4 birinci teşrin günü Veliaht Hazretleri Reisicumhur Hazretleri şerefine İsveç sefaretinde bir öğle yemeği verecekler ve 16,30 da da İsveç sefiri tarafından Prens ve Prensesler şerefine bir kabul resmi yapılacaktır.

O gün akşamı saat 20 de Prens Güstav Adolf ve prensesleh Karaköy üzerinden Bursaya gitmek için Ankaradan ayrılacaklardır.

Birinci teşrinin beşinci günü Karaköyden Bursaya gelecek olan misafirler ikametlerine tahsis edilen Cumhuriyet kasrında istirahat ettikten sonra şehrin görülmeğe değer yerlerini gezecekler ve ertesi günü de sabahleyin Uludağa çıkacaklardır. Ayni gün öğleden sonra Bursadan ayrılacak olan Prens ve Prensesler İznik harebelerini gördükten sonra Yalovadan Ertuğrul yatiyle İstanbula geçeceklerdir.

İstanbulda İsveç sefaretinde kalacak olan Veliaht ve Prensesler hazeratı birinci teşrinin 7, 8, 9 ve 10 uncu günleri mütenekkiren geçirecekler, şehri, müzeleri gezecekler, Boğaz ve Marmarada hususî tenezzühler yapacaklardır.

11 inci perşembe günü de İstanbuldan ayrılarak İzmire gideceklerdir.

Prens Güstav ve prensesler hazeratı İzmirde Reisicumhur Hazretlerinin köşklerinde ikamet edecekler ve İzmirde kaldıkları günler içinde Bergama, Ayasluğ harabeleriyle diğer görülecek yerleri gezeceklerdir.

Veliaht ve Prensesler ayın 15 inci pazartesi günü Toros yolu ile Halebe gitmek için hususî trenlerine binerek İzmirden ayrılacaklardır.

Prens ve Prenseslerin refakatlerinde Damdonör Matmazel de Rentersvaerd ile saray müşürü Miralay Cont Posse ve yaver Korvet, kaptanı sten erik Watter bulunmaktadır.

Dil bayramı ve Gazi Hz.

Ankara, 27 (A.A.) — Riyaseticümhur umumî kâtipliğinden gönderilmiştir:

"Dil bayramımızdan ötürü Türk Dili araştırma kurumu genelözeğinden, ulusal kurumlarından, türlü orunlardan bir çok kutunbitikler aldım. Gösterilen güzel duygulardan kıvanç duydum. Ben de kamuyu kutlularım.,,

GAZİ M. KEMAL

BugünAnkaradan gelecekler

Ankara, 27 (Hususî) — Maliye vekili, ziraat müsteşarı Atıf, İş bankası umum müdür vekili Muammer Beyler İstanbula hareket ettiler. Maliye vekilinin yarın akşam buraya dönmesi muhtemeldir. Atıf Bey bir hafta kalacaktır. Muammer Bey, İş bankasının Mısır şubesini teftiş etmek üzere Mısıra gidecektir.

Maarif Vekili seyahate çıktı

Ankara, 27 (Hususî) — Maarif Vekili Abidin Bey, bugün, yanında hususî kalem müdürü Nihat, müzeler müdürü Hâmit Zübeyr Beyler olduğu halde Burgaza hareket etti. Üç gün sonra dönecektir.

Galatasaray lisesi müdürü

Ankara, 27 (Hususî) — Galatasaray lisesi müdürü Behçet Bey İstanbula hareket etti.

Kurulan kazalar

Ankara, 27 (Hususî) — Erzurum, Muş, Samsun, Giresun, Bolu vilâyetlerinde yeniden tesis edilen Çark, Bingâl, Kavak, Bulancık, Akçakoca kazalarına bağlanacak köylere ait cetveller Vekiller Heyetince tasdik edilmiştir.

Belediye intihabı

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

müteveccih olarak aşağıdaki tertip sırasiyle yer tutacaktır: A) İtfaiye muzikası, B) İki sıra polis ve arasında Eminönü sandıklarını hamil kamyonlar, C) İzciler, Ç) Kadınlar Birliği, Kadınlar Esirgeme Derneği, Ebeler Birliği, Biçki Yurdu, D) Mektepler, E) Kumkapı muzikası, F) Sporcular, G) Esnaf cemiyetleri, H) Ahali, İ) Samatya muzikası, J) İki sıra polis arasında Fatih sandığını hamil kamyonlar, K) İzciler, mektepler, esnaf cemiyetleri.

3 — Saat 15 de alay Sultanahmet meydanından hareket ederek Fuat Paşa türbesi yolunu takiben İstanbul beeldiyesi önüne gelecektir.

4 — Tertip sırasiyle sandıkları hamil kamyonlar tam belediye da iresinin kapısı önüne gelince alay duracaktır.

5 — Eminönüne ait sandıklar kamyonlara yerleştirildikten sonra muzika istiklâl marşını çalacaktır.

6 — Marşı müteakip muallim Nurettin bey tarafından bir hitabe irat olunacak ve müteakiben alay hareket edecektir.

7 — Alay tramvay yolundan geçerek Ankara caddesini takiben C. H. F. vilâyet merkezi binası önünde duracak, orada da gene bir hitabe irat olunacak ve hitabeyi müteakip tekrar alay hareket edecektir.

8 — Burada Fatihe ait alay ayrılacak ve Nuriosmaniye, Çemberlitaş, Beyazıt tarikiyle tramvay yolunu takiben Fatih belediyesine gidecektir. Eminönüne ait alay ise vilâyet konağı önünü takiben Yenipostahane ve İş Bankası önünden Yenicami kemeri altından geçerek Eminönü meydanına ve oradan trmvay yolunu takiben Sirkeci dortyol ağzına gelecek ve oradan sapılarak Konya kıraathanesi yanından Eminönü belediye dairesine gelecektir.

9 — Sandığı hamil kamyonlar belediye binası önüne gelince alay duracaktır.

10 — Belediye daireleri kapılarında kaymakam ve belediye şubesi müdürleri intihap encümenleriyle beraber sandığı tesellüm edecek ve bu suretle merasim bitecektir.

11 — Alayın tertip ve tanzimine ve sevk ve idaresine Eminönünden Muhsin ve Kâzım beyler ve Fatihten Hulûsi Ertuğrul ve İntihap 2 Vasfi beyler memurdurlar.

12 — Bu zevatın refakatine verilecek olan muavenet heyeti sol kolları pazusu üzerine düz kırmızı kurdelâ takacaklardır.

Cemal Beyin beyanatı

Dün bir muhariririmiz C. H. F. İstanbul vilâyet idare heyeti reisi Antalya mebusu doktor Cemal beyi ziyaret ederek kendisiyle belediye intihabatı hakkında mülâkatta bulunmuştur. Muharririmizin intihabatta aslî ve yedek azanın ne suretle ayrılacağı hakkındaki sualine doktor Cemal bey şu cevabı vermiştir:

— İstanbul umumî meclisine aza seçimi işinde aslî ve yedek azanın fırka teşkilâtınca evvelce tayin ve tespit olunduğu tarzında bazı şayialar döndüğünü haber almaktayım.

Ötedenberi fırsat düştükçe söylediğim veçhile asîl ve yedek aza doğrudan doğruya muhterem halkımızın sandık başında kullandığı reylerinin muhassalası olarak belli olacaktır. Cumhuriyet H. F. bu hususta kendine çizmiş olduğu yoldan ayrılmamıştır.

Çünkü fırkamızın şuarı her işinde daima dürüst ve açık hareket etmektir. Bir mesele hakkında bir türlü söylemek diğer taraftan da el altından başka türlü hareket etmek gibi bir zan ve düşünceye kapılmak ancak işleri sathî görenlere yakışır.

Binaenaleyh kat'î olarak tekrar edeyim ki bir zatı tercih etmek ve onun nam ve hesabına çalışmak gibi dar zihniyetten uzak bulunmaktayız.

İstanbul umumî meclisi aza namzetlerinin her birisi İstanbulun ve fırkamızın kıymetli şahsiyetlerindendir. Hepsini müsavi şeref ve kıymette tanıyoruz. Namzetlerin her biri diğer namzet aleyhinde olmamak şartile kendi için çalışabilir ve propaganda yapabilir. Bunda serbesttir.

HUSUSÎ HABERLER

Uçuş tecrübeleri muvaffakıyetle bitti

Ankara, 27 (Hususî) — Yapılan uçuş tecrübeleri muvaffakıyetle neticelenmiş ve yirmi dakikalık bir zaman daha kazanılmış olduğundan İstanbul — Diyarıbekir arasında hava postaları işletilmesine karar verilmiştir. Seferler her haftanın pazar günlerinde yapılacaktır.

1933 senesinin dört ayında Ankara İstanbul arasında tayyare ile 304 kişi seyahat etmiştir. Yolcuların taşınan eşyaları 462 kilodur. Bu müddet zarfında umum uçuş saati 292 dir. Tesbit edilen kilometre 52470 tir. Bu sene bu miktarın çok daha fazla olacağı, tayyare postalarına gösterilen rağbetten anlaşılmaktadır.

Orta mektep bakaloryasında bir dersten dönen kızlar, kız enstitüsüne alınacaklar mı?

Ankara, 27 (Hususî) — İsmet Paşa kız enstitüsü müdürlüğü, Maarif vekâletine müracaat ederek, mezuniyet imtihanlarında bir dersten dönen orta meketp talebesi kızların bir sene boş kalmamaları için diğer mezunlar gibi, enstitünün dördüncü sınıfına alınmalarını ve sene sonunda döndükleri dersten imtihanlarının yapılması, muvaffak olamıyanların mektepten alâkalarının kesilmesini teklif etti.

Toptan kereste satışları kaldırıldı

Ankara, 27 (Hususî) — Ziraat vekâletinin bazı mıntakalarda orman müzayedesini menettiği şeklindeki şayialar üzerine salâhiyettar bir zatla görüştüm. Bu zatın ifadesine göre ormanlarımız hakkında yapılmakta olan tetkikleri esaslaştırmak için vilâyetler orman müdürlerinden bazı malûmat istenmişti. Bu münasebetle şimdilik topdan kereste satışları da kaldırılmıştır. Tahtacılık ve orman mahsulâtı satışlariyle uğraşanlarla bunlardan bedelli ruhsatname almışların ihtiyaçları giderilmektedir. Toptan kereste satışının tahdidi muvakkattir. İleride bu hususta yeni bir karar alınması muhtemeldir.

Tedavülden kalkan Romen parası

Ankara, 27 (Hususi) — Hariciye vekâletince; geçenlerde tedavül müddeti bitmiş olan mavi renkli bin leylik Rumen kâğıt parasının tedavülden kaldırıldığı, yalnız muhtelif diğer renktekilerle kral Karolün resmini taşıyan yeni bin leyliklerin tedavülde kalacağı ve kıymetini kaybeden bin leyliklerin yenileriyle tebdilinin Rumen milli bankasının idare merkezince yapılacağı bildirilmiştir.

Mektep defterleri

Ankara, 27 (Hususî) — Maarif Cemiyetinin mektep defterleri bu sene daha güzel bir şekilde basılmıştır. Maarif Vekâleti, mekteplerde bu defterlerin tercihen kullanılmasını maarif müdürlüklerine tamim etmiştir.

İsmet Paşa Hz. Maliye Vekâletini gezdi

Ankara, 27 (Hususî) — Başvekil İsmet Paşa dün Maliye Vekâletini ziyaret etmiş, vekil beyle birlikte hazine ve vezne dairesini gezmiştir. Maliye Vekâletinde bir saat kadar kalan Başvekil Paşa hazinede bulunan gümüş paralarla alâkadar olmuş, gözden geçirmiştir.

Lehistanla ticaret muahedesi

Ankara, 27 (Hususî) — 932 senesinde Lehistanla yapılmış olan ticaret muahedesi üç Teşrinievvelden itibaren mer'iyyet mevkiine girecektir.

Lehistan eşyasına, en ziyade müsaadeye mazhar eşya tarifesi tatbik edilecektir.

"Terakkii servet,,bankasının sermayesi

Ankara, 27 (Hususî) — Afyon Karahisar Terakkii Servet bankası Türk anonim şirketi umumî heyeti, 200 bin liralık sermayesinin 175 bin liraya indirilmesini kararlaştırdı.

Serum satış bedelleri

Ankara, 27 (Hususî) — Sahil sıhhat merkezleri ve idareleri bulunan yerlerde serum satış bedellerinin bin kuruşu bulunca hemen bankaya verilerek gönderilmesi sıhhat vekâletince alâkadarlara bildirildi.

Yüksek tedrisat müdürü

Ankara, 27 (Hususî) — Yüksek tedrisat umum müdürü Hâmit Bey kendi arzusu ile Galatasaray lisesi tarih hocalığına tayin edilmiştir. Hâmit Beye teftiş heyeti reisi Avni Bey vekâlet etmektedir.

Maraş Nafa başmühendisliği

Ankara, 27 (Hususî) — Aydın başmühendisi Kemal Bey 70 lira maaşla Maraş nafıa başmühendisliğine tayin edildi.

İŞARETLER

Öz dil ve güzel dil

Dil bayramını öze dönüşün, kendi içine kavuşmanın bayramıdır. Öz dile dönüş ülkü, ve bir topluluğun dileği halini aldıktan sonra artık uslûp bahsini, anlatış yönlerini de konuşmak çağı gelmiştir denebilir.

Öz dil (şuurun) ta kendisidir. Dikkat ediniz ne zaman samimî iseniz ana dilinizle konuşursunuz. Buna bütün edebiyat tarihi, divanı edebiyat şahittir. Yabancı diller tarafından kafaları zaptedilen şairler samimileştikleri anda derhal ana dille yazımışlardır. Nedim bunun en tipik nümunelerini vermiştir.

* * *

Dilden, dilin samimiyetini bozan bütün yabancılıklar süpürülürken anlatış tarzımızda da değişiklik başlıyacağını kabul etmek gerektir.

Yabancı diller halitası olan osmanlıca kendine göre bir ifade, bir anlatış tarzı da icat etmişti. Bu icadın şekillerini osmanlı edebiyatının neşrinde, nazmında son günlere kadar gördük. Hâlâ da bu tarzın bir tercüme postu altında yaşamak istiyen şekillerine de rasgeliyoruz.

Öz Türkçe, ne osmanlının nahvî ile, ne de osmanlı estetik mantıkı ile ifade edilebilir. Onu osmanlı nahvına, osmanlı estetik ölçülerine vuracak olursanız çok garip bir şey olur.

Öz dile giden yazıcının ölüm gibi korkacağı, ve çekineceği tek iş budur. Osmanlı edasiyle öz türkçeye söz söyletmek onu samimilikten, onu özlükten çıkarmak olur.

Osmanlı edebiyatı kat kat katmerli eteklikler, cins, cins kürkler, çeşit, çeşit hacı yağından, kotiye kadar her kokudan sürünen allıklı, rastıklı, lâdenli, pudralı bir kıyafet içinde idi. Bunun ne olduğunu anlamak için osmanlı eserlerinden birini bir yabancı dile çeviriniz, o zaman söylediklerime hak vereceksiniz.

* * *

Yazıcının vazifesi artık bu acaip kıyafetli mahlûku bir köşeye bırakmak, dilin sıhhatine uygun bir kıyafet bulmaktır.

Bu kıyafetin ölçüsünü kim verecek?

Bu ölçüyü artık akelli aruzu, beli şallı acem zevki biçmiyecektir.

Bu ölçü bedeninin tabiî güzellik - lerini verecek, tabiî güzelliği tıpkı bir insan bedeninde olduğu gibi gösterecek bir ölçü olacaktır.

Dilin tabiî güzelliğini verecek yazıcı artık bir bedeni elbise ile, boya ile ile, koku ile süsliyen eski zaman ustası olamaz. Artık onun işi güzel türkçeyi, güzel bir atlet bedeni haline koymaktır.

Yeni sanat adamı nesirde olsun, nazımda olsun derin güzelliğini keşfedecektir. Bu hem tabiî, hem de ince bir zevkin ifadesi olacaktır.

Sadri Etem

On sene ağır hapse mahkûm edildi

Kabataşta dostu Hayriye hanımı öldürmekle maznun Alinin muhakemesi bitirilmiştir. Suçlunun on sene ağır hapse ve on sene umumî hizmetlerde kullanılmamasına karar verilmiştir.

ŞEHİRDE

Yazıyı yazan kim?

Hafta mecmuası aleyhine Morg'un açtığı dava

Hafta mecmuası aleyhine morg tarafından açılan davaya üçüncü ceza mahkemesinde bakıldı. Dava edilen muharrir Suat Derviş hanımdı. Mahkemede hazır bulunan Suat Derviş Hanım, yazının Ensarı Bülent imzasını taşıdığını, bu imzanın kocası Nizamettin Nazif Beye ait bulunduğunu, kendisinin bu imza ile yazı yazmadığını söyledi. Gazete sahibi İlhami Safa Bey, yazıyı Suat Hanımın, zarfla getirip Semih Lûtfi Beyin kitaphanesine bıraktığını, kendisinin oradan alıp mecmuasına koyduğunu, yazının Suat Hanıma mı, Nizamettin Nazif Beye mi ait bulunduğunu bilmediğini, fakat yazı müsveddelerinin saklı bulunduğunu söyledi.

Neticede hapisanede bulunan Nizamettin Nazif Beyin de gelecek celseye çağırılarak yazının kime ait olduğunun sorulması kararlaştırıldı ve muhakeme dört teşrinievele bırakıldı.

Hafta mecmuası aleyhine Belediyenin açtığı dava

Belediye tarafından Hafta mecmuası aleyhine açılan hakaret davasına da gene üçüncü ceza mahkemesinde bakıldı. Dünkü celsede mecmuanın sahibi ve neşriyat müdürü İlhami Safa Beyle, yazıyı yazdığı iddia edilen Peyami Safa Bey hazır bulunuyorlardı. Ilhami Safa Bey, yazıda belediyeye hakaret teşkil edecek bir kelime bulunmadığını, zaten yazı yazılırken böyle bir hakaret düşünülmediğini, Peyami Safa Bey de, yazıyı kendisinin yazmadığını, fakat mecmuaya mensup olmak sıfatiyle, bu yazının katiyen hakareti tazammun etmediğini söylediler.

Belediye avukatı Rami Bey, bu vaziyet karşısında mesele kalmadığını söyliyerek davadan vazgeçtiğini, yazılmış bir feragatname ile bildirdi.

Tarihî surlardaki tuğlalar sökülerek alınıyormuş

İstanbulun tarihî surlarındaki tuğlaların halk tarafından sökülerek yapılarda ve duvar inşaatında kullandıkları anlaşılmıştır. Bundan sonra tahribatın önüne geçilmesi için sıkı tedbirler alınacaktır. Şimdiden dört sur bekçisi tayin olunmuştur. Bunların sayısı gittikçe fazlalaştırılacaktır.

Kapatılan Şehir yatı mektepleri talebeleri

Bütçe darlığı dolayısiyle şehir yatı mekteplerinin bir çokları kapatılmaktadır. Şimdiye kadar kapatılan mekteplerin talebeleri Maarif Vekâletine müracaat ederek kendi haklarında ne yapılacağını sormuşlardır. Şehir yatı mekteplerinin sayısı bugün üçe indirilmiş bulunmaktadır.

İnkılâp lisesi talebelerinin şikâyeti

İnkilâp lisesinde okuyan talebelerden bazıları dün Maarif müdürlüğüne gelerek şikâyette bulunmuşlar ve mekteplerinden ayrılmak istedikleri için notlarının mektep idaresi tarafından aleyhlerine olmak üzere tarif edildiğini iddia etmişlerdir.

Maarif Vekâleti umumî müfettişlerinden Ekrem bey meselenin tahkikine başlamıştır.

Mekteplerde

Belediye intihabının yakınlaşması dolayısiyle maarif vekâletinden İstanbul maarif müdürlüğüne gönderilen bir tamim dün bütün mekteplere gönderilmiştir.

İlk mekteplerden intihap hakkına malik olmıyan talebeye yurt bilgisi dersleriyle ve o hafta okutulacak bütün dersler (Şehir meclisi ve belediye intihabı) mevzuu etrafında toplanacaktır. Muallimler derslerde intihap hakkında talebeye malûmat verecekler ve intihap günlerinde faaliyetlerin bütün safhalarını tetkik etmek üzere sandıkların bulundukları yerlere gezintiler yapacaklar ve intibalarını tesbit edeceklerdir.

Orta mekteplerde tarih ve yurt bilgisi derslerinde muallimler intihap gününden evel talebe ile şehir meclisi ve belediye intihabı hakkında konuşacaklardır.

Istanbulun kurtuluş bayramı münasebetile

Altı teşrinievel İstanbulun kurtuluş bayramıdır. Bayramda yapılacak merasim programını hazırlamak üzere gelecek pazartesi günü belediye reis muavini Hâmit Beyin reisliği altında bir komisyon toplanacktır.

Taşçılar dükkânlarının önlerine tel gerecekler

Taşçı dükkânlarının önleri açık olduğundan taşı yontarken küçük parçalar dışarı sıçramakta, gelip geçenlerin yüzüne çarpmaktadır. Şikâyet üzerine belediyece taşçıların, dükkânların gerileri ne veya önlerine tel gerilmiş yerlerde taş yontmaları bildirilmiştir.

Türk eserleri

Münevverler dün Halkevinde bir toplantı yaptılar

Dün Halkevinde, memleketimizde neşredilen ve henüz bir çoklarımızca tanılmıyan eserlerin tanıttırılması etrafında konuşmak üzere münevverlerin iştirakile bir toplantı yapılmıştır.

Toplantının sebebi Halkevi reisi Hâmit Bey tarafmdan izah edildikten sonra Mehmet Emin, Uşakî zade Halit Ziya, Ağaoğlu Ahmet Beyler bu bahis üzerinde fikirlerini söylemişlerdir.

Neticede, toplantıda bulunan tanınmış münevverlerin, Türk eserlerinden hangilerinin telhis ve birer broşür halinde neşredileceğini, bu işin kimler tarafından ve ne kadar zamanda yapılacağını on beş gün içinde Halkevi reisliğine bildirmelerine karar verilmiştir.

Esrar kaçakçılığı yapân bir şebeke

Gümrük muhafaza memurları esrar kaçakçılığı yapan altı kişilik bir şebeke yakalamış, zabıta ya teslim etmiştir. Bunlar İzmitli Hüseyin, Ali, Cahit ve karısı Binnazla enişteleridir. Hüseyinin Feriköyündeki evinde beş buçuk kilo, Kasımpaşada kahveci Cahidin evinde de yedi kilo esrar bulunmuş, müsadere olunmuştur.

İskele kaydı ve dört amele yere düştü

Aksarayda Sofular caddesinde yeni yapılan bir binada çalışan Davut usta ile amelelerden Mehmet, Cemil, Emin iskelenin kayması neticesi yere düşmüşlerdir. Düşüş çok şiddetli olmuş, Davut usta ağır surette yaralanarak Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmıştır. Diğerlerinin yaraları hafiftir.

Ayasofya avlusunda mühürlenen kahveler

Ayasofya camii içindeki üç kahve fennî ve sıhhî şartları haiz olmadığından dolayı belediyece kapatılmış ve mühürlenmiştir. Kahvehane sahipleri belediyenin bu mühürleme işini tasarruf haklarının kulanılmasına bir müdahale mahiyetinde görerek mühürün kaldırılması için Sultanahmet üçüncü sulh hukuk mahkemesine müracaat etmişlerdi. Mahkeme mühürün kaldırılması isteğini reddetmiştir. Yalnız belediyeden istenilen tazminat davasına bakmaktadır.

İşe göre gündelik

(Başmakaleden devam)

Amele ücretinin indirilmesi veya arttırılması işine gelince, bu esaslı bir prensip meselesidir. Umumiyetle iş müesseseleri amele ücretlerini tayin ederken yapılan işi esas tutmak ister. Bilfarz iyi bir amele günde sekiz metre kumaş, yahut şayak yapıyorsa, her ameleden o miktarda iş almağa çalışır. Onun için ameleye: "Sana yevmiye, meselâ şu kadar para vereceğim. Fakat sen de her gün şu miktar iş yapacaksın.,, der. Bu takdirde amelenin muayyen olan yevmiyeyi hak etmesi için artık sekiz, yahut on saat çalışması değil, her gün sekiz, yahut on metre kumaş veya şayak dokumuş olması lâzım gelir.

Amele yevmiyelerinin bu suretle tayini fabrikaların menfaatinedir. Çünkü ameleyi çalıştırmak için bin türlü kontrol tedbirleri aramağa hacet kalmaz. Fabrika her gün sonunda amele mevcuduna göre muayyen olan işin yapılıp yapılmamış olduğuna bakar.

Mantıkan yevmiyelerin böyle işle ölçülmesine amelenin itiraz etmesi doğru değildir. Şu kadar var ki fabrikanın her ameleden günde almak istediği iş derecesi makul olarak tayin edilmiş bulunması, meselâ fabrika günde sekiz metre kumaş istiyorsa, bu işi bir amelenin muntazam şekilde çalışarak sekiz saatte yapabilmesi lâzımdır.

Fakat bir fabrikanın ameleden istediği iş, sekiz saat değil, bazan on iki, hattâ on dört saatte bile başa çıkarılması mümkün olmaz.. O zaman amele muayyen olan gündeliğini alamaz. Hafta sonlarında kendisine ücret verilirken: "Bu hafta şu kadar metre kumaş noksan yaptın. Onun için ücretinden şu kadarı kesildi.,, denilerek amelenin eline daima eksik para verilir. Gündeliklerini eksik alan amele sıhhatinin müsait olmadığı derecede çalışmağa mecbur kalır. Ve neticede hastalanır.

Bütün bu izhatla şunu demek istiyoruz ki, İzmirde Şark Halı kumpanyasına ait fabrikada meydana çıkan ücret ihtilâfı mahallî ve münferit bir hâdise olmaktan ziyade umumî mahiyettebir meseledir. Onun için amele işlerinin tanzimi sırasında bu prensip meselesinin kontrolü için bazı esaslı tedbirlere ihtiyaç vardır.

Mehmet ASIM

Sofya elçimiz

Sofya sefirimiz Şevki Bey Sofyaya gitmiştir. Şevki Bey Yugoslavya kralının Sofyayı ziyareti esnasında vazifesi başında bulunacaktır.

1 — Kadıköy iskelesi civarı, kamalar köyün adetâ belli başlı bir mesire yeridir. Kadıköylülerden pek çoğu güneşin güzel Marmarada batışını, buradan seyretmeği kendileri için zevk edinmişlerdir. 2 — Evvelce sade Bitpazarına inhisar eden eskicilik, şimdi şehrin diğer semtlerine de yayılmağa, mahalle aralarına kadar soğulmıya başladı. Resmimizde, yavaş yavaş bir eskici çarşısına dönmekte olan Beşiktaş sokaklarından birini görüyorsunuz. 3 — Üsküdar - Kuzguncuk yolu genişletiliyor. Bu yol bugün kısmen genişlemiş bir haldedir

Liman şirketinin tasfiyesi işleri

Tasfiye edilemkte olan İstanbul liman şirketi mumî heyeti dün öğleden sonra toplanmıştır.

Toplantıda idare ve mürakabe heyetlerinin raporları okunmuştur. İdare heyeti, tetkiki için bu raporları tasfiye heyetine havale etmiş ve teşrinievvelin 19 unda tekrar toplanılmak üzere toplantı bitirilmiştir.

Şirketin tasfiyesi devam etmektedir. Kanunen tasfiye müddeti bir sene ise de şirket daha az bir zamanda tasfiye edilecektir.

Zaro Ağanın yüzünün kalıbı

Bir buçuk ay evvel Etfal hastanesinde ölen dünyanın en yaşlı adamı Zaro ağanın yüzünün kalıbı alınmıştı. Bu kalıp sıhhî müzede halka gösterilmektedir. Kalıbın altında şu cümle yazılıdır:

"Zaro ağa gibi çok yaşamanın şartları sıhhî çalışma, temiz yiyecek, temiz ve bol hava, iyi yaşayıştır.

Tıbbî kitaplar sergisi

İstanbul Etıbba Odası bir Tıbbî kitaplar sergisi açmıya karar vermiştir. Bu serginin hazırlıkla - riyle meşgul olmak üzere sekiz doktordan mürekkep bir heyet teşkil olunmuştur. Heyet şimdiye kadar teşhir edilmiş olan kitapları bularak sergide teşhir edecektir.

Ermeni vatandaşlarımızın alacakları tayyare

Ermeni vatandaşlarımız ordumuza bir tayyare almıya teşebbüs etmişler, bu hususta toplantılar yaparak aralarında bir heyet seçmişlerdi. Bu heyet bir müddet evel tayyare cemiyetine dört bin lira yatırmıştı. Dün de eskisine ilâveten üç bin lira daha yatırılmıştır. Heyet çalışmasına devam etmektedir.

Yeni hammal tarifesi

Vapur ve iskeleleriyle şimendifer istasyonlarındaki hamalların tarifesi yeniden tesbit edilmiştir.

Haydarpaşa istasyonundan vapura kadar küçük parçalar on, büyük parçalar yirmi beş, Sirkeci istasyonundan otomobile kadar küçük parçalar on büyük parçalar yirmi beş, rıhtımlara yanaşmış vapurlardan otomobillere kadar küçük parçalar on, büyük parçalar otuz kuruşa taşınacaktır.

Davetler

Eminönü Askerlik şubesinden

Teşrin 934 celbinde bilumum 316: 327 bakayesiyle 328 doğumlu efrat celp ve sevkedilecektir. İçtima günü 24 — 1 inci Teşrin — 934 olup yalnız deniz sınıfına mensup olanların içtima günü 13 — 1 inci Teşrin — 934 dür. Deniz sınıfına mensup olanların bedeli nakdileri 12 — 1 inci Teşrin — 934 akşamına kadar kabul olunacaktır.

Hukuk Fakültesi talebe cemiyetinden

1 — 10 — 934 Pazartesi günü saat 9 da Üniversite konferans salonunda yeni ders senesinin başlaması dolayısiyle hocalarımızdan Profesör Dr. Ali Fuat Bf. tarafından bir açılış dersi verileceğinden bütün arkadaşların mutlaka bulunmaları rica olunur.

Yeni Muş mektupçusu

İstanbul hukuk işleri müdürlüğü tetkik tabiiyet memuru Tevfik Beyin Muş mektupçuluğuna tayini haberi dün bir telgraf hatası neticesi yanlış bir şekilde çıkmıştır. Bugün bu yanlışlığı düzeltirken kıymetli hukukçumuza yeni vazifesinde muvaffakiyet dileriz.

Parlâmentolar Konferansında ..

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

ücretlerden kısılmaması da isteniliyordu.

İtalyan murahhası M. Pezenti, iş saatlerini tanzim meselesinin İtalyan idaresini meşgul ettiğini söyliyerek, haftada (40) saat çalışmayı tasvip etti.

iş saati tanzimi bütün iş sahalarında çalışanlara teşmil edilmeli

Fransız murahhaslarından M. Turnan bu "İş saati tanzimi,, nin yalnız şehirlerdeki sanayi amelesi için değil, diğer iş sahalarında çalışanlara da teşmili lâzım geldiğini söyledi ve Cenevredeki "beynelmilel mesai bürosu,, faaliyetini kuvvetlendirmeği tavsiye etti.

Romanya murahhası M. Corciyesko, bazı memleketlerde amelenin ekseriyetini ziraatçilerin teşkil ettiğini, bunların çalışma şartlarının çok başka olduğunu, fabrikalarda çalışanlara benzemediğini anlatarak saat tnzimi işinin genişletilmesi teklifinde bulundu.

Belçika murahhası M. Poti, "İş saatleri tanzim edilirken, ücretler indirilmemelidir. Çalışan sınıfın satın alma kabiliyetinin düşmemesine dikkat edelim!,, dedi.

Sonra Türk murahhas heyetinden Fazıl Ahmet Bey kürsüye gelerek işsizliğe ve çarelerine müteallik Fransızca bir nutuk söyledi:

Fazıl Ahmet Beyin nutku

"Huzurunuzda temsil etmekle müşerref olduğum Türk grupu namına, İsveç âyan azasından Mll. Kerstin Hesselgren'e yüksek tavsiyenize arzettiği halihazır iktısadiyatının en çok düşündürücü meselelerinden birine ait hakikaten münakkah raporu için en hararetle tebriklerimi takdimi bir vazife bilirim.

İnsaniyet menafiini yakından alâkadar eden bir dava mevzuu bahsolduğu zaman parlamentolar birliğinde daima müşahede eylediğim gibi, kabil olduğu kadar sa rahatle bu meseleyi mevzuu bahsederken kendisine hürmetlerimi takdime müsaadenizi rica edeceğim.

Beyanatıma, Türk grupunun, tasvibinize arzolunan karar projesine tamamen işitrak etmekte olduğunu söylemekle başlamayı zevkli bir vazife bilirim. O karar projesi ki hazırlanmasında muhterem refikimiz M. Mario Roustan gibi birçok kıymettar zevat âmil olmuşlardır. Bu kaydı koymakta maksadım vardır. M. Mario Roustan, derin ve geniş ilmî kültürüne siyasî olduğu kadar idarî, uzun tecrübelerin paha biçilmez faslını ilâve etmiş bir zat olduğunu bilirsiniz. Bundan dolayıdır ki Budapeşdede, bizzat Mlle. Kerstin Hesselgres'in huzuru ile, yapmış olduğumuz içtimada esas meşgalemizi, romantik surette şatafatlı ve yüksek sureti haller araştırmak değil, fakat daha ziyade, tamamen amelî bir mahiyet arzeden çareler taharri etmek teşkil eylemiştir.,,

Bununla beraber şunu da söyliyeceğim ki, gençlerin işsizliği hakkında şimdiye kadar düşünülen bütün tedbirler ancak geçici ve muvakkat tedbirlerdir ve bundan dolayı haklı olarak zamanımızın en büyük tehlikelerinden birisi olarak telakki edilen bu yeni afeti yer yüzünden kaldırmak için kâfi değildir. Fakat, niçin? Çünkü bu, bir sebep olmaktan ziyade bir neticedir. İstikbalin başka felâketleri, başka içtimaî karışıklıkları için filhakika bir sebep teşkil edecek olan bu hal, bugünkü vaziyetiyle bir netice, harp sonrası insaniyetinin içinde çırpındığı siyasî, iktisadî ve içtimaî şeraitin şayanı teessüf fakat mukadder bir muhassalasıdır. Muhakkak bunun başka esaslı sebepleri de yok mudur Diyecek - siniz. O zaman ben cevaben derim ki, bunları geçen celselerinizde, bir kısmını size şeref bahşedecek bir samimiyet, bir salâhiyet ve bir vuzuhla, tetkik ettiniz. Bunlara yalnız, makine medeniyetinin basiretsizliği tesmiye edebileceğim, bir tane daha ilâve edeceğim. Filhakika, eğer bu mücrim basiretsizlik kalplerimizi kurutmakta devam ederse, eminiz ki hiç bir resmî tedbir bugün teessüf ettiğimiz bu fena vaziyeti ıslâh etmek kabiliyetini haiz olamaz.

Cihan şümul bir mahiyeti haiz olması lâzım gelen gençlerin işsizliği meselesi, şimdiye kadar yalnız Avrupa ve Amerika noktai nazarına, yani kuvvetli surette sanayilendirilmiş memleketler noktai nazarına göre tetkik olunmuştur. Ayni mesele, daha az mütekâmil memleketlerde, vasıl oldukları tekâmül derecelerine göre tamamen başka bir vaziyet arzetmektedir . bu halden de, bizi alâkadar eden meselenin umumî hallinin, bidayette muhtelif milletlerin maddî ve manevî şeraitine tamamen uygun kısmî sureti halleri icap ettireceği istihraç olunabilir.

Kâtibi umumimizin mükemmel raporu hakkında yapılan çok şayanı dikkat münakaşa esnasında, bir refikimiz, işsizlik meselesinin niçin nüfusa müteallik vasıtalarla halledilmediğini soruşturuyordu. Bunun sebebi çok basittir. Cenevre ve Madritte de huzurunuzda arzettiğim gibi bugün de söylerim. Çünkü ve dünyanın her tarafında tecelli etmekte olan umumî siyasî hassasiyet buna manidir. Derhal şunu da ilâve edeyim ki, eğer, vazifeler arasında ekseriyetle doymak bilmiyen emperyalist iştihaların saklandığı halisane bir surette nazarı dikkate alınırsa bu hassasiyete çabuk hak verilir.

Bitirmeden evel bu gibi meselelerdeki millî noktai nazarımızı mümkün olduğu kadar kısa bir tarzda ifade etmek isterim. Biz, bugün dünyanın etrafını saran kâbuslardan kurtarmak için, üzerimize düşen ilk vazifenin, milletlere samimî surete hakkı hayat tanımak ve iktısadî sahada olduğu gibi siyasî ve içtimaî sahada da daimî ihtiyaçlarını tatmin etmek olduğuna kailiz. Kinler işsiz kalmalı ve dünya çalışmalıdır.

Fazıl Ahmet Beyin alkışlar arasında biten nutkundan sonra, gene Fransız murahhas heyeti tarafından, haftada kırk saat çalışma üzerine bir fikir ileri sürüldü. Celse, reis Hasan Bey tarafından tatil edildi.

ikinci celse

Konferans, öğleden sonra reis Hasan Bey tarafından saat on beş buçukta açıldı. İlk defa olarak Fransa murahhası M. Benessi söz aldı. İşsizlik meselesine temas ederek:

"Bugün işsiz kalan gençlerin ahlâkı da bozuluyor.,, dedi ve muhtelif beynelmilel çareleri gözden geçirip tesirsizliğinden bahsettikten sonra "Cerrahî bir ameliye,, lâzım geldiğini söyledi.

İngiliz murahhası Mister Rayli, parlâmentolar konferansının icrai bir mahiyeti olmadığını, bunu hükûmetlerin konuşması lâzım geldiğini anlattı: "Önce memleketler yekdiğeriyle her sahada anlaşmalı, imkânlar hazırlamalıdır ki, bir plân meydana konsun,, dedi. Ve bu işin Cenevredeki milletler cemiyetinin bir kolu olan beynelmilel mesaî bürosunda görüşülmesini istedi.

İngiliz murahhasın teklifi bilâhare reye kondu ve ekseriyetle kabul edildi.

İngiliz murahhasından sonra Fransız murahhası M. Rollan kürsüye geldi: "İşsizlik milletlerin iktisadiyatını tehdit eden bir volkan halindedir. Bir gün patlıyabilir,, dedi.

Beynelmilel misaklarm süratle akti için her murahhasın kendi hükûmeti nezdinde teşebbüste bulunmasını teklif etti. Bu teklif te ekseriyetle kabul edildi.

Sonra, Mısır murahhası Mehmet Hasan Bey söz aldı. İşsizliği gidermek, iktisadî adımlar atmak yolunda teşebbüse giriştiklerini, kanunlar yaptıklarını fakat memleketlerinde mevcut "Kapitülâsyonlar sisteminin,, daima bir netice almağa mani olduğunu söyledi.

İsveç murahhası, şimdi milletler cemiyetinde bulunan gençleri çalıştırma hakkında bir rapor göndermiş olan Mis Kerstin'in raporu üzerine mütalealar yürütdü.

Müteakiben İran murahhası söz alarak, beynelmilel işsizlik derdinin beynelmilel bir deva istediğini söyledi.

Sonra, memleketimiz murahhaslarından Halil Bey, çok alkışlanan fransızca bir nutuk söyledi.

Murahhasımız Halil Beyin muvaffakiyetli ve çok alkışlanan nutkundan sonra rey neticeleri tesbit edilerek, celse Reis Hasan Bey tarafından tatil edildi.

Murahhaslar bugün gezdirilecekler

Bugün murahhaslar, hususî bir vapurla Adaya götürüleceklerdir. Yat klübünde kendilerine bir ziyafet verilecektir.

Sonra gene hususî vapurla Boğaz gezdirilerek akşam Beylerbeyi sarayında bir çay ziyafeti verilecektir.

Dün akşam İtalyan evinde İtalyan murahhaslarına bir ziyafet verilmiştir.

Cumartesi günü, Leh murahhasları abidemize bir çelenk koyacaklardır.

Küçük bir otomobil kazası

Dün, beynelmilel parlâmentolar birliği konferansını açmadan önce, küçük bir kaza olmuş, bir otomobil çarpışmasında Fransız murahhaslarından M. Hamlin ensesinden, M. Mortiye bacağından hafif surette yaralanmışlardır.

Vakadan haberdar olan konferans Reisi Hasan Bey derhal hâdise yerine giderek, ecnebi misafirlerimizin vakit kaybetmeksizin Amerikan hastahanesine kaldırılmalarını temin etmiştir.

Konferans saat onda bütün murahhasların huzuriyle açıldıktan ve bir kaç nutuk ta söylendikten sonra, konferans Reisi Hasan Bey murahhaslara bu müessif hâdiseden bahsetmiş ve hafifçe yaralanan Fransız murahhaslarını öğle vakti gidip hastahanede ziyaret edeceğini söylemiştir.

Reis Hasan Beyin bu sözlerinden sonra, Fransız murahhas heyeti reisi M. Rustan ayağa kalkmış ve şöyle demiştir:

"— Reis Bey! Türkiyede kendimizi vatanımızda imişiz gibi hissedeceğimizi söylemiştiniz. Bu, hakikaten böyle oldu. Gayet ehemmiyetsiz surette kazaya uğrıyan arkadaşlarımıza, tıpkı Fransadaki gibi gösterilen dikkat ve ehemmiyet bizi çok mütehassis etmiştir. Heyetim namına teşekkür ederim. Esasen arkadaşlarımızın da bugün öğleden sonra çıkıp aramızda bulunacağını ümit ediyorum.,,

Bugün Görebileceğiniz filmler ;

IPEK Sineması
Neşe — Zevk — Hareket ve SPOR FİLMİ
Çılgın Hayat
Fransızca sözlü, oyniyanları: William Haines — Conrad Nagel Madge Evans
Ayrıca PATHE dünya havadisleri.
Seanslar saat 11 - 1 - 3 - 5, 7 ve 9 da...
Fiatler: 30 — 45 — 60 kuruş
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Elhamra Sinemasında
Kadın Parmağı
Fransızca sözlü büyük film
Oyniyanlar:
Karen Morley - Vallac Berry - Rikardo Kortez ilâveten ;
Grand OTEL
Oynıyanlar: Greta Garbo - John Cravford - John Barrymore
Fiatler: 30 — 40 — 50
Bugün saat 11 de 2 film birden..
Dühuliye 20 kuruş.

Melek sinemasında
Zevkine ve güzelliğine doyulmıyan bir film:
Sana Tapıyorum
Baş rollerde:
Magda SCHNEIDER
VILLY FORST
İlâveten: Pathe dünya havadisleri..
Seanslar: 11 — 1 — 3 — 5 — 7 — 9
Fiatler: 30 — 50 — 70 kuruş..
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Sevenler ! Sevilenler ! Hayatlarında sevmiş olanlar!!
Sevenlerin filmi olan bu şaheseri mutlaka görünüz!!
.. KADIN ASLA UNUTMAZ ..

TEFRİKA No: 38

YAZAN: İSHAK FERDİ

Kafkasyadan her yıl, vergi yerine Dârâya yüz kız esir gönderilirdi!

Babilde fakir kimse yoktu. Dârâ, bir işçinin sofrasında bile kızarmış tavşan eti bulunduğunu ve şarapsız yemek yemediklerini hayretle görmüştü

Arzames (Sayda)ya kaçtıktan sonra..

Dârâ, Merduk mabedindeki rahipleri uzak köylerden birine sürmüştü. Esir (Arzames) ile güzel gözdesinin firarı, İran hükümdarını hiddetlendirmemiş değildi. Etrafa askerler, gözcüler çıkarılarak, günlerce, haftalarca firarilerin izleri aranmıştı.

Dârâ (Arşe) den ümidini kesince tekrar Mısır dilberi Libyaya iltifat etmeye başlamıştı.

Dârâ o günlerde yeni paralar bastırıyordu. Vergi tahsilinin kolaylaşması için hükûmetin fazla paraya ihtiyacı vardı. Basılmış paralar ilkönce (Lidya) da icat edilmişti. Fakat, Lidyalıların paraları çarpık, ve kalın kabartmalı, göze hoş görünmiyen şekilde idi. Şark eyaletlerinde ise para yerine aynen eşya mübadelesi usulü vardı.

Dârâ bastırdığı paralar için, Babillilerin tartılarından altın talanı esas olarak örnek almıştı. Babillilerin en hafif altın talanı üç bin şekel idi. (25 kilo).

Bu talanın kıymeti üç yüz doksan bin kuruştu. Dârâ bir talandan üç bin altın para bastırmıştı. Bu paraya o vakit Yunanlılar (Zarikos) derlerdi. Bu zarikos (126) kuruş kıymetinde idi. Altın gümüşün altı buçuk misli fazla kıymette idi. Bir gümüş talandan üç bin gümüş para bastırılmıştı. Bu paraya da (Gümüş Zarikos) derlerdi.

Paraların yüzünde hükümdarın uzun kaftanlı, diz çökmüş bir vaziyette, başında taç olduğu halde bir resmi; arka tarafında da para kalıbının dört köşeli izi basılırdı. Dârâ Suriye eyaleti için ayrıca yirmi sekiz gram ağırlığında bir gümüş para ve bundan başka prenslerin idare ettiği vilâyetler için de ayrı ayrı paralar bastırmıştı.

İranîler Babilde para basmıya başladıkları zaman (Lidya) dan ustalar getirmişler, bu işin inceliklerini öğrendikten sonra kendileri para basmıya başlamışlardı.

Para basılırken birçok çubuklar keserek ateşte kızdırırlar, kızıl hararete getirdikten sonra kıskaç ile alırlar, bir örs üzerine koyarlardı. Örsün üzerinde paranın yüzüne hangi resim yapılacaksa o resim hakkedilirdi. Bundan sonra bir kişi kızgın madeni örs üzerinde tutar, diğeri çekiçle arkasını döğerdi. Örsle basılan paralardan bu basit usul ile dakikada otuza yakın para basmak kabil olurdu.

Dârâ, halka para tevzi etmeğe başladığı zaman:

"Zenginler paraları evlerinde biriktirmesinler. Çarşıya çıkarılan paralar elden ele dolaşsın ve alışveriş bu paralarla yapılsın.,,

Diyerek, zenginleri altın toplamaktan menetmeğe çalışmışlardı.

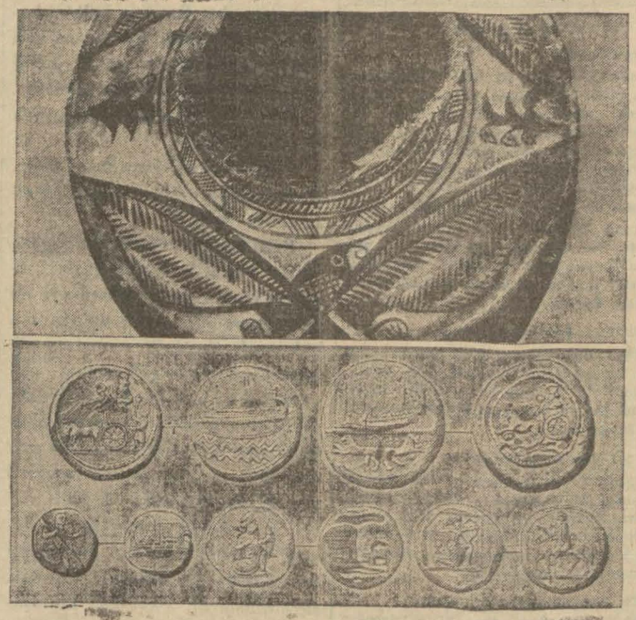

Dârânın bastırdığı altın ve gümüş paralar ve ölürken yere vurduğu şarap kâsesi..

Babilden senede bin talan yani otuz altı milyon kuruş vergi alınırdı. Babilin bir günlük varidatı, küçük şehirlerin bir senelik varidatından fazla tutardı.

Her sene ayrıca Hindistandan üç yüz altmış talan altın gönderilirdi. Bu vergilerden başka hükûmetin topladığı başka vergiler de vardı. Meselâ Mısırda (Feyyum) dan her sene balık rüsumu olarak dokuz, on milyon kuruş gelirdi. Bazı memleketlerden de vergi yerine at, koyun ve hububat verilirdi. Her eyaletin en meşhur şeyleri evvelâ hükümdara hediye edilir, sonra asilzadegâna gönderilirdi.

Babilliler her sene saraya beş yüz hadım çocuk vermeği taahhüt etmişlerdi. Bunlar saray muhitinde terbiye edilir ve hassa alayları için yetiştirilirdi.

Kafkasyadan da her beş sene de bir defa yüz erkek ve yüz kız esir gönderilirdi. Erkekler muhafız alayına alınır, kızların en güzelleri iç sarayda, diğerleri de saray erkânı tarafından yetiştirilirdi.

Bu şekilde, yani aynen tahsil edilen vergiler, nakten toplanan vergilerin üç mislinden fazla tutardı.

O zamanlar İrana tâbi nüfusun yekûnu seksen milyondan fazla idi. İranîler bu yekûna dahil değildi. Zaten onlar hükûmete vergi vermezler, yalnız hükümdar kendi memleketlerini ziyaret ettiği zaman hükümdara kıymetli hediyeler takdim ederlerdi. Hükümdar bir şehre gidince, halk, en fakirine varıncaya kadar hediye tedarikine mecbur olurdu. Bazan bir şehir halkı on senelik vergi vermişçesine sarsılır, hükümdarı memnun edebilmek için varını yoğunu vermekten çekinmezdi.

En az vergiyi (Kâbil) eyaleti verirdi. Bunun da miktarı en aşağı yedi milyon kuruştu. En çok vergi veren Babil eyaleti idi.

Babil halkının kazancı da diğer vilâyetlerden fazla idi. Sokakta dolaşan fakir bir kimseye tesadüf edilmezdi. Madenlerde çalışan işçilerin karılarının bile kollarında dizi dizi altın ve gümüş bilezikler, kulağında inciden küpeler bulunurdu.

Dârâ:

"— Ben, yaşadığım şehirde açlıktan şikâyet eden bir kimse görmek istemem!,,

Derdi.

Dârâ ekseriya maiyetinden birkaç kişiyi yanına alarak şehrin kenar semtlerinde dolaşır ve rasladığı kimselere:

— Buralarda aç kalmış bir insan yok mudur?.

Diye sorardı.

Hükümdar bir gün gene böyle kenar semtlerden birinde dolaşırken, bir kapının önünde ağlıyan orta yaşlı bir kadın görmüştü.

Dârâ kadının yanına sokuldu:

— Derdin nedir?. Aç mısın?.

Kadın, hükümdarı tanımıyordu.

— Niçin soruyorsun?. dedi, sen derdimi öğrenip de çaresini bulacak bir adam mısın.

Dârâ ısrar edince, ağlıyan kadın, göz yaşlarını silerek anlatmıya başladı:

— Kocam, bir şarap tacirinin yanında işçidir. Akşamları gelirken evimize bir desti şarap getirirdi. Bu akşam elindeki destiyi taşa çarparak kırmış. Soframızda kızarmış tavşan ile yeni fırından gelmiş ekmeğimiz var ama, şarabımız yok. Ben şimdiye kadar şarapsız, kızarmış tavşan eti yememiştim.

— Kocan nerede?.

— Şarap aramıya gitti.. Hâlâ gelmedi.

Dârâ, sarayına dönerken, bir işçinin sofrasında bile kızarmış tavşan eti bulunduğunu ve şarapsız yemek yemediklerini hayretle görmüş, fakirlerin yoksulluktan şikâyet etmediklerine şahit olmuştu.

(Devamı var)

VAKIT ın Tefrikası: 61

Ölüme Susayan Gönül

Yazan : Selâmi İzzet

— Anlamıyor musun?. Hissetmedin mi?. Ne diye sanki birçok çapkının önüne koydun?. Ne diye bu ziyafeti çektin?. Emin ol, şimdi hepsi, kızı elde etmenin yolunu arıyacaklar.. Onun için Şikita macerapareset bir kızdır, ondan her şey ümit edilebilir..

— Mübalâğa ediyorsunuz,

— Kat'iyyen.

— Hem Şikita artık çocuk sayılmaz.

— Daha iyi söyledin ya..

Rıdvan bey daha fazla çatıldı.. Evet, Şikita çocuk değildi. Çocuk sayılmazdı.. Bir kadının fantezisine kendini kaptırmıştı.

Bu kelime bir itiraftı.

Keşki bu kızın esrarı faşedilmeseydi. Bu sırrı kendinden başka bilen olmasaydı.

Rıdvan bey, Feyyazın için için sevindiğini farketmiyordu. Konuşuyordu:

— Sen bugün o kadının namusundan mes'ulsün. Omuzlarında böyle mes'uliyet varken, onu nasıl olur da birçok erkeğin önüne atarsın?..

— Hakkımız var.. Budalaca hareket ettim.. Fakat söyledimdi ya, baba rolü oynıyacak iktidarda değilim.. Yarın Şikitayı tekrar Berline göndereceğim, orada leylî bir kız mektebine koyacağım.

Rıdvan bey gayri ihtiyarî sardırdı:

— Bu doğru değil mi, dedi, haksızlık olur.

— Neden?. İhtiyatlı ve makul hareket etmiş olurum.

— İhtiyatlı ev makul hareket etmek, başkasına eza yapmak değildir.. Hem de lüzumsuz bir eza..

— Lüzumsuz öyle mi?..

— Tabiî lüzumsuz.. Şikitanın kabahati yok.

— Vallahi ne yapacağımı şaşırdım..

Rıdvan bey biraz durdu ve sordu:

— Bana itimadın var mı?.

— Elbette.

— Beni Şikitaya vasi tayin eder misin?.

— Maalmemnuniye.

— O halde korkma..

— Bir şartla.. Her mes'uliyeti size bırakıyorum. Bundan böyle ona hiçbir suretle karışmıyacağım ve mes'uliyeti de üzerime almıyacağım.

— Kabul.

— Otomobil durdu. İndiler. Kapının önünde el sıkıştılar. Dairelerine girdiler.

Feyyaz düşünüyordu:

"Bakalım bu vaziyeti Rıdvan Bey karısına nasıl izah edecek.. Kırkından sonra azanlar iyi azarlarmış.. Neyse, şimdi yapacak daha mühim işlerim var.,,

Geri döndü. Evin önünden yürüdü. Arka kapıyı anahtarla açtı, sonra gene kapadı. Bahçenin arka kapısından çıktı. Köşede bir taksi bekliyordu.

Şoförü uyandırdı, bindi.

.. Feyyazla Rıdvan gittikten sonra, Şikita yatağına uzandı, küçük nargilesini içmeğe başladı.. Rolünü oynayıp bitirdikten sonra rahat eden bir aktris gibi sakindi. Ziyafetten aklında hiçbir intiba kalmamıştı. Mültefit sözler, komplimanlar bir kulağından girip öteki kulağından çıkmıştı.

Yalnız arada sırada ürperiyor, kaşları çatılıyordu.

Başka şeyler düşündüğü belli oluyordu.

Arada sırada kalkıyor, marpucun kehlibar ağzını dudaklarile çekiyor, kulak kabartıyordu.

Nihayet yüzü güldü. Sevinçle kalktı.

Kapının önünde bir otomobil durmuştu:

— Geldi, diye söylendi.

Biraz sonra Feyyaz kapıyı açıp girdi. Şikitayı bağrına bastırdı, alnından uzun uzun öptü.

Şikita mırıldandı:

— Seni bekliyordum.

— Geleceğimi tahmin ettin mi?

— Emindim.

Kızın belinden tuttu, bir kanapeye sürüklendi, yan yana oturdular.

— Teşekküre geleceğime emindin değil mi?.

— Hak kazanmadım mı?.

— Kazandın.. Gözlerinin güzelliği.. Endamının ahengi.. Dudaklarının..

Şikita eliyle Feyyazın ağzını kapadı:

— Rica ederim sus.. Bu gece bu sözleri öyle çok dinledim ki.. Senden başka sözler bekliyorum.

— Ne gibi!

Kız sabırsızlandı:

— Rıdvan beye karşı oynadığım rolden memnun musun!.

— Aferin, nüfuzu nazar sahibisin.. Demek Rıdvan beyin..

— Bir zaman bana bahsettiğin, kendimi sevdirmemi söylediğin adam olduğunu derhal anladım.

— Öyleyse mükemmel bir komedyacısın.

— Muvaffak oldum mu?.

— Ümidimin fevkinde.

— Rıdvan bey ne dedi?.

— O henüz hissiyatımın farkında değil.. O yaştaki insanlar böyle âşık olurlar ve gözleri kapalı, sevdanın uçurumuna yuvarlanırlar.

Ve Feyyaz dişlerinin arasından ıslık çalar gibi ilâve etti:

— Seni çılgınca sevecektir. Sevmek üzeredir.

— Üzere mi?.

— Onun gibi bir adamdan, hissiyatına ramolmaz diye daima korkmalıdır. Öyle anî olur, ki rüyasından uyanabilir.. Küçük, ehemmiyetsiz bir pot her şeyi mahveder.. Bunun için daima ve her zaman onunla ihtiyatlı konuş.. Söyliyeceğin sözleri düşün de öyle söyle.

Şikita omuz silkti:

Feyyaz:

— Ben seninle daha seyrek görüşeceğim. Sana her zamanki gibi sık sık akıl veremiyeceğim... Yol gösteremiyeceğim..

Şikita korktu:

— Ne!.. Beni bırakıyor musun?

— Hayır. Fakat benim burada sık sık bulunuşum, hem seni hem de onu rahatsız eder.. Burada yalnız kendisine hükmediyormuş vehmine kapılmalıdır.

(Devamı var)

HİKÂYE

Tutkal Ali

Nakleden ; Izzetoğlu

Üçüncü komiserin o gece keyfi vardı. Karşısına gene Tutkal Aliyi getirdikleri zaman, kaşlarını çatamadı. Adeta gülerek:

— Gene mi sen?.. dedi. Sana İstanbula ayak basmıyacaksın diye kaç kere tenbih ettik!.. Neye geldin gene..

— Gönül be paşam!.. Gönlüm var benim.

— Bu işte gönlün ne işi olduğunu anlıyamıyorum.

— Gönül vermeye başladım başlıyalı serseri oldum bey paşam!..

— Ama erken başlamışsın. On iki yaşında serseriliğe yakalanmışsın.. Anan baban seni ararlarken sen sürtüyormuşsun.

— Gönül derdi çekiyordum. Yanımızdaki komşunun kızı bana yük ediyordu. Onun uğruna yollara düştüm.. Beni kaçırdı.

— Bu ilk kabahatin. On altı yaşında zabıtaya karşı gelmek yüzünden on beş güne mahkûm olmuşsun.

— Kabahat zülüflü Şahendenin.. Geceleri büyük cadde kaldırımında dolaşmasını polis bırakmıyormuş.. Bir gece: Bana rahat vermiyorlar, sen de benimle gel, arkamdan beni gözle, dedi. Gözledim. Polis bırakmadı, ben müdahale ettim. On beş gün içeriye tıkıldım..

— Üç ay sonra, hırsızlıktan üç aya mahkûm oldun.

— Bu Benli Fatmanın kabahati.. Ama ne de civelek kızdı!.. Tutturdu: İlle bana pullu terlik al! diye.. Gel de istediğini alma.. Gece bir kepenk kaldırıp bir dükkâna girdim, istediği pullu terlikleri aldım.. Sen misin alan.. Yakama yapıştılar, haydi kodese.. Üç ay yattım..

— Hapisten çıkınca neden uslu durmadın?.. Askere gideceğin sıralarda üç ay daha girdin.

— Eğer Altındiş Süleymanı tanısaydınız bana hak verirdiniz.. Uzun boylu, buğday başağı gibi sarı bir kızdı.. Ama hırçındı.. Bir gece sabrımı tüketti, bir sille indirdim, hani bugün bile beş parmağımın yeri yanağındadır.. Kahpe kız da, şikâyet etti. Yakaladılar. İsmimiz de fenaya çıkmış.. Haydi üç ay içeri..

— Yol hizmetine sevkolundun. Yolda çalışacak yerde, bir bakkalın yanına çırak diye girmenin yolunu bulmuşsun.. Sonra kasasını soyup kaçmışsın..

— Kabahat bakkalın karısında.. Neydi o Katina bilmezsiniz.. Ne civelek şeydi.. Bende de gözü vardı.. Simsiyah saçlarını döker, simsiyah gözlerini gözüme diker, ta bağrımı delerdi.. Bakkal bana ayda on lira verirdi. On lira ile ne olur?.. Katina bir gece beni eve davet etti. Düşündüm, taşındım. Kıyafetimi beğenmedim. Param da yoktu. Kasayı açtım, iki aylık avans aldım.. Kılığı düzelttim. O gece Katina beni pek beğendi. Fakat ertesi gün bakkal yirmi liranın eksik olduğunu görünce haydi beni polise.. Tam altı ay da bu yüzden yattım.

— Peki, mahkeme kararile İstanbula ayak basman yasak edildi. Ne diye ikide bir geliyorsun.. Kırk yıllık ismini de değiştirmişsin. Tutkal Ali yerine kendine Çamur Esma diye tanıtıyormuşsun.. Yoluna giden bir adama çullanacağın zaman yakalanmışsın.

— Çamur Esma anamın adıdır. Herife çullanmama da Dalyan Ayşe sebep oldu. Kabahat onun.. O herif kocasıymış, bir türlü içkiden vazgeçmiyormuş.. Bana dert yandı. Ben de intikamını alacağımı vaadettim.. Herifi bir güzel suladım, elimden güç kurtardılar.

— Peki ama İstanbula ne diye geliyorsun!.

— Gönül be paşa beyim!.. Bu sefer kabahat Büklüm Zehranın.. Onu İzmirde tanıdım. Burada kız kardeşi varmış, evlenecekmiş.. Düğüne davet ettiler.. Kız kardeşinin şahidi ben olacaktım. Reddedebilir miydim?. Geldim. Geldim ama, rahat vermediler, ki.. Tanıdılar, hemen enselendim, buraya huzurunuza getirildim..

* * *

Tutkal Ali o geceyi merkezde geçirdi, ertesi günü evrakı ile mahkemeye sevkedildi.

Denizyolları İŞLETMESİ

Acenteleri Karaköy - Köprübaşı Tel.42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Telefon 22740

Karadeniz Cumartesi postası

VATAN vapuru 29 Eylül

Cumartesi 18 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Inebolu, Sinop Samsun, Gireson, Trabzon, Rize, Hopa'ya Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Sürmene, Fatsa ve Ünye'ye uğrayacaktır. (6156)

Mersin Yolu

İNEBOLU vapuru 30 Eylül

PAZAR 10 da Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte Çanakkale, Izmir, Kuşadası, Küllük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Mersine. Dönüşte bunlara ilâveten Alanya ve Geliboluya uğrayacaktır. (6194)

Ayvalık sür'at yolu

MERSiN vapuru 29 Eylül

CUMARTESi 17 de Sirkeci Rıhtımından kalkacak ve Ayvalık yolunun mutat iskelelerine uğrayarak Izmire gidip dönecektir. (6193)

Bandırma Postaları

Istanbuldan CUMARTESI ve SALI günleri saat 19 da kalkmakta olan Bandırma postaları 2 T. evvelden itibaren saat 15 te kalkacaklardır. (6195)

TAKVİM

	CUMA 28 Eylül 18 C. Ahir	Cumartesi 29 Eylül 19 C. Ahir
Gün doğuşu	5.54	5.55
Gün batısı	17.59	17,54
Sabah namazı	4 57	4.59
Öğle namazı	12.05	12.05
İkindi namazı	15.26	15.24
Akşam namazı	17.59	17,54
Yatsı namazı	19.30	19.28
İmsak	4.14	4.16
Yılın geçen günleri	264	265
Yılın kalan günleri	101	100

RADYO

Bugün

İSTANBUL,

18.30: Plâk. neşriyatı. 19.20: Ajans haberleri. 19.30: Türk musiki neşriyatı. Ekrem, Ruşen, Cevdet beyler ve Vecihe, Nazan, Feridun, Nedime hanımlar Ovrik efendi.) 21.20 Ajans ve borsa haberleri. 21.30: Radyo orkestrası tarafından hafif musiki.

823 Khz, BÜKREŞ, 364 m.

13.15 Gündüz neşriyatı. 18: Karışık musiki. 19: Musahabe, 19.15: Radyo orkestrası. 20: Üniversite. 20.15: Konfernas. 21: Keman konseri. 21.30: Musahabe. 21.45: Mme Florida popurisi tarafından şarkılar. 22.15: Piyano konseri.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

18.15: Koro konseri. 18.50: Musahabe. 19, 15: Popüler İtalyan musikisi. 19.45: Musahabe. 21,15: Senfonik konser. 23.30: Şiirler. 23.40: Reklâm ve konser. 24: Müsahabe. 24, 05 Dans musikisi.

841 Khz, BERLİN, 357 m.

19.50: Küçük oda musikisi. 20: Hukuki bahisler. 20.10: Musahabe. 20.25: Aktüalite. (Siyasi bahisler.) 21: Haberler. 21.15: Frankfurttan nakil. 21.55: Şarkılar. 22.30: Büttnerin eserlerinden senfonik konser. 23,20: Haberler. 24.30: Gece konseri.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.

20.05: Plâk. 20.45: Spor. 21: Etüdyondan bir tiyatro. 22.45: Son haberler. 23.05: Sigan takımı. 23.30: Musahabe. 24.15: Piyano konseri.

592 Khz. VİYANA, 507 m.

18,55: Piyano konseri. 19,25: Spor. 19.35: Seyyah neşriyatı. 19.50: Haberler. 20: Milli neşriyat, 20.20: Holzer radyo orkestrası. 21,45: Musahabe. 21,55: Konferans. 22.15: Osvald kalbastanın idaresinde büyük konser. 23.20: Plâk. 23.30: Haberler. 23.50: Akşam konserinin devamı. 24.20: Dans musikisi.

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerlerinde 27 Eylülde muamele görenlerdir.] Rakamlar kapanış fiatlarını gösterir.

Nukut (Satış)

* Londra	617, —	* Viyana	24, --
* Nevyork	125, —	* Madrit	17, —
* Paris	170. —	* Berlin	44, —
* Milâno	216, —	* Varşova	24, —
* Brüksel	118, —	* Budapeşte	26, —
* Atina	25, —	* Bükreş	19, 50
* Cenevre	820, --	* Belgrat	57, —
* Sofya	94, —	* Yokohama	36, —
* Amsterdam	85, —	* Altın	925, —
* Prag	98, —	* Mecidiye	38, —
* Stokho'm	3?, —	* Banknot	239, —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	617.75	* Stokhlm	3.1333
* Nevyork	0.8006	* Viyana	4.2740
* Paris	12.03	* Madrit	5.8011
* Milâno	9.2550	* Berlin	1,9861
* Brüksel	3.3825	* Varşova	4.2067
* Atina	83.6185	* Budapeşte	3,955
* Cenevre	2.43 --	* Bükreş	79,5835
* Sofya	66,125	* Belgrat	34.7875
* Amsterdam	1.1694	* Yokohama	2.7018
* Prag	19,0313	Moskova	1087.75

ESHAM

İş Bankası	10.00	Terkos	—,—
* Anadolu	27.55	* Çimento as.	12.60
Reji	2 30	Ünyon Değ.	—,--
Şir. Hayriye	15.50	Şark Del.	—,—
Merkez Bankası	59,--	Balya	—,—
U. Sigorta	—,00	Şark m. ecza	—,—
Bomonti	12,25	Telefon	—,—

istikrazlar		tahviller	
*1933 Türk Bor. I	29.55	Elektrik	—,—
. . . II	27,60	Tramvay	—,--
. .. . III	27.50	Rıhtım	—,—
*İstikrâzı Dahili I	97,00	* Anadolu I	46 25
Ergani istikrazı	97.—	* Anadolu II	46,25
1928 Mü A.	—,00	Anadolu III	—,—
Bağdat.	—,00	* Mümessil A	49,70

Ticaret bankası umum müdürü

"Türkiş,, şirketi umum müdür muavini Sait bey, Adapazarı ticaret bankası umum müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Arsen Lüpen'in Sergüzeştleri

Kanlı İntikam!

Arsen Lüpen, oğlunun düşmanı mı?

Yazan: Maurice Leblanc

—39—

Salonun sağ tarafında ressam sehpası önünde Felisiyen ve onun karşısında da, model olarak Fostin bulunurdu. Fostin'in mermer gibi kolları ve güzel omuzları tamamen açıktı. Raul'ün kalbini heyecan hisleri sardı. Bu hislere, kendi kendine itiraftan çekinmediği kıskançlık duyguları karışıyordu.

Raul bu manzara karşısında kendi kendine:

— Haspanın burada işi ne?... Ya şu ahmak ondan istediği ne olsa gerek, dedi.

Raul genç kadını önden görüyordu. Fakat Fostin'in gözleri, önünde açılan geniş manzaraya çimenliğe ve güle açılan manzaraya bakıyordu Fostin'in omuzları ışık hüzmeleri içinde çok beyaz, çok yuvarlak ve güzeldi. Raul bir defa daha genç ressamın kudretli elinden çıkan ve kendisini sık sık sarsan "Phyrne,,rın hatırası ile sarsıldı.... Bunların neden bahsettiklerini işitebilmek arzusiyle kapıyı açtı. Roland ve Jerom pencereye oturmuş ve bacaklarını dışarıya sarkıtmışlardı. Yavaşça konuşuyorlardı. Felisiyen, zaman zaman dönerek onlara bakıyordu.

Raul bir defa daha "Oranjeri,, faciasının, yani, iki faciadan birinin bu dört kişi arasında cereyan ettiğini sezdi. Bu dar çerçeve içinde aşk, hınç, hırs ve kıskançlık faciasının bütün izleri görülüyordu. Bunların dördü sakin ve günlük düşünceleriyle meşgul görünüyorlardı. Ancak birer düşman gibi biribirleriyle karşılaşıyorlardı.

Bu davada bunlardan her birinin hissesi ne olabilirdi? Rolandı sevdiği şüpheden vareste olan Felisiyen bu faciada nasıl bir rol oynuyordu?

Hastabakıcı Fostin bu muhite girmeğe nasıl muvaffak olabilmişti? İçtimaî mevkii çok farklı olan Roland onu ne diye muhitine kabul etmişti?... Bütün bunlar, halli kolay olmıyan bir sürü sorgulardı.

Fakat iki genç nişanlı bahçeye inip uzaklaşınca Raul yavaşça kapıyı iterek girdi ve sehpa ile Felisiyen'in üstünde olarak Fostin'in önünde dikildi.

Fostin onu görünce utanarak omuzlarını örttü.

Raul Felisiyen'e hitaben:

— Rahatsız olmayınız, Felisiyen dedi. Fakat yarabbi... Bu güzel modeli nereden buldunuz? Bu ne güzellik?

Felisiyen:

— Evet, dedi, bana hiç lâyık olmıyan prestişe değer bir model.

— Demek ona karşı bir hırs hissetmiyorsun?

— Bu kadar büyük bir güzellik karşısında nasıl bir hırsım olabilir?

Raul Fostine dönerek müstehziyane bir ifade ile:

— Ya siz Fostin, dedi, böyle çıplak bir halde modellik etmek hastalarınıza hizmetten ziyade mi hoşunuza gidiyor?

— Klinikte hasta azaldı. Öğleden sonra serbestim.

— Öğleden sonra ve geceleri.. Gençliğinizden istifade ediniz Fostin!..

Raul bundan sonra bahçeye çıkarak iki genç nişanlının yanına gitti ve kendilerini tebrik etti; maamafih Roland'ın Fostinden daha cazip ve fakat ondan daha sihirkâr olduğunu hissetti. Fostin siması ve vücudunun kıvrımlarile şehvet hislerini tahrik eden bir kadındı.

Jerom öğleden sonra Parise gitmek mecburiyetinde idi. Bunun için Raul ve Roland kendisini Oranjeri köşkünün sebze bahçesinin kapısına kadar uğurladılar. Bu suretle Elizabetin ölümünne sahne olan yere kadar geldiler. Jerom ve Roland bu meş'mu yerde fazla bir tesir göstermiyorlardı. Suyun diğer yakasında içinde üç kişi bulunan bir kayık vardı. Başmüfettiş Guso ve maiyyeti memurları tahkikatlarına devam ediyorlardı.

Jerom polisleri görünce:

— Bana ve Simona karşı kullanılan silâhı arıyorlar, dedi.

Roland ise nefretle:

— Oh, dedi, bu kâbus da ne vakit bitecek?.

Jerom bundan sonra veda ederek uzaklaştı. Raul ve Roland ise yavaş yavaş Oranjeriye döndüler. Köşk önüne geldikleri zaman Raul sordu:

— Evet, öyle zannediyorum. Binada lâzımgelen tadilâtı yaptıracağız.

— Tabiî uzun bir seyahat yaptıktan sonra gelip yerleşeceksiniz değil mi?.

— Henüz hiçbir karar vermiş değiliz.

Raul genç kıza diğer bazı sualler sordu. Roland kısa ve müphem cevaplar veriyor ve hoşlanmadığını gösteriyordu.

— Köşk kapısı çalınıyor gibi geliyor.. Halbuki beklediğim bir ziyaret yoktur.

Köşke doğru yürüdüler ve merdivenlere geldikleri zaman bir kavga gürültüsü işitilir gibi oldu. Bu ses hizmetçi Edvardın sesi idi. İhtiyar hizmetçi:

— Ben sağ oldukça diye bağrıyordu, siz bu eve ayak basamazsınız!

Roland koşarak yemek salonunu geçti. Kapıya geldiği zaman Edvardın kollarını gererek ihtiyarca bir adamın içeri girmesine mâni olmıya çalıştığı görülüyordu. İhtiyar yavaş ve istirhamkâr bir sesle:

— Rica ederim hiddet etmeyiniz. Maksadım matmazel Roland ile konuşmaktı. Lûtfen ziyaretimi haber veriniz.

Roland kapı eşiğinde duruyor ve ihtiyarı tetkik ediyordu.

— Efendi, dedi, sizinle tanışmış olmak şerefine malik bulunmuyorum.

İhtiyar hiçbir söz söylemeden kartını uzattı. Genç bu kartı okur okumaz şaşaladı. İhtiyar, reddedilmesinden korkuyormuş gibi ricasında ısrar ederek:

— Roland, dedi, sizinle görüşmek istiyorum. Bu görüşme behemehal lâzımdır. Bunu reddetmeniz kendi menfaatleriniz icabatındandır.

(Devamı var)

"Lö jurnal„de bir makale

Ben artık bu adalete inanmıyorum!

"Mahkeme huzuruna çıkan on şahit içinde hakikati söyliyen kaçkişi vardır„

Pariste çıkan "Le Journal„ gazetesinde Pierre Volff imzasiyle yukarıki başlık altında yazılan bir makalede şunlar söyleniyor:

"Seime mahkemesi jurileri çocuğuna işkence yapan bir anayı beraet ettirdiklerindenberi adalete artık inanmıyorum, çocuk öl - müştür.

Rouen istintak mahkemesi, dokuz yaşındaki kızının ırzına ge - çen bir çiftçiyi beraet ettirdiklerindenebri artık adalete inanmıyorum.

Belle - ile de mahpus olan çocukların çektikleri sefalete dair mösyö Rollin tarafından yapılan mukaveleleri okuyalıdan beri artık adalete inanamıyorum. Oradaki ahval tüyleri ürpertecek derecede korkunçtur.

Adamın birisi bir kadının köpeğini çalmış, hayvanı öldürmüş, pişirmiş ve sıcak sıcak dostlarına yedirmiş, bu adama bir ay, iki ay, üç ay hapis cezası verildiğini zannediyorsunuz. Zanna kapılıyorsunuz. adaletin ne olduğunu bilmiyorsunuz. Bir köpek! Onu öldüren belki bir daha böyle bir şey yapmaması rica edilmekle iktifa olunmuştur. Artık adalete inanmıyorum.

Mahkeme huzuruna çıkan on şahit içinde hakikati söyliyen kaç kişi vardır?.. Ve bir muhakemede hazır bulundum. İki doktor mütehassis, küçük çocukların ırzlarına tecavüz eden bir satir hakkında mütalealarını bildiriyordu. Birinci doktor herifin tımarhane delisi olduğunu pek açık surette anlattı. İkincisi mücrimin dımağı ve bedeni sapasağlam olduğu - nu, yaptığı işlerden dolayı mesul tutulması lâzım geldiğini söyledi.

Bu mesele üzerinde fazla ısrar etmek istemiyorum. Adamın birisi Lojolie isminde bir kızın kafasını kesti. Herif yakalandığı zaman suçunu tamamen itiraf etti. Siz şimdi bu katilin derhal muhakeme ve mahkûm edildiğini zannedeceksiniz. Böyle olsaydı İş tikten sonra komedya başladı. Bu tikten sonra kometya başladı. Bu komedya ayni dekor içinde tahkikat hakiminin odasında oynanıyor. Hakim soruyor:

— "Yedi yaşında iken ne yapıyordunuz, Lemoine?„

"— Ben elli sekiz yaşındayım. O zamanı hatırlıyamıyorum hakim efendi.„

— "Hafızanızı uyandırmak için size yardım edeyim, Lemoine: Daha yedi yaşında iken arkadaşınızın bilyalarını çalıyordunuz....

— "Muhtemeldir, hakim efendi.....„

— "Şimdi 85 yaşındasınınz değilmi?„

— "Öyle olduğunu biraz evvel söylemiştim, hakim efendi.„

— "Evet, fakat verdiğiniz cevapları kaydetmem adliye için faydalı olur. Gençliğiniz pek fırınalı geçmiş, babanız sizi evden koğmuş, serseriliğinizden, hırsızlığınızdan dolayı takibata uğramışsınız. O zaman on yedi yaşında imişsiniz, Lemoine doğru mu?

— Ben 58 yaşındayım, hakim efendi, her şeyi unuttum.„

Birinci perde burada bitiyor. İstintak hakiminin başka işleri olduğu için maznunu beş altı ay tımarhanede bırakıyor. Katil dinleniyor, bir sayfiyede imiş gibi yaşıyor Fakat bir gün ikinci kısım oynanmak üzere perde açılıyor. Hakim diyor ki:

— "Bir gece yarısı birisine hücum ettiğinizden dolayı kırk ya - şında iken üç ay hapse mahkûm olmuşsunuz...„

— "Affedersiniz hakim efendi, burada bir hata var. Gece yarısı değil, saat on birde.

— "On bir mi?

— "Evet hakim efendi.„

— "Bu iddianızda ısrar ediyor musunuz?„

— "Evet hakim efendi.

Lojobe ismindeki kızın kafasını kesen maznun adliyeyi aldatıyor. Tahkikatın yolunda gitmesi için bu saat meselesinin anlaşılmasına lüzum var. On dört mü yoksa gece yarısı mı? Mesele gayet vahim.

Bu tahkikatın bitmesi için maznun tekrar tımarhaneye gönderiliyor. Aradan bir sene geçiyor. Komedyanın üçüncü perdesi başlıyor. Artık mesele halledilecek değil mi? Ne hata! Hakim karşısındaki maznuna soruyor:

— "Siz matmazel Lojobi'nin kafasını kestiniz değil mi?„

— "Bunu size kaç defa söyliyeyim hakim efendi, evet Lojobenin kafasını kestim.„

— "Bu cinayeti neden dolayı işlediniz?„

— "Sarhoştum, hakim efendi.„

— "Şahitlerden iki kişi sizin kızı ekseriya tehdit ettiğinizi söylediler.„

— "Bu doğru değildir, hakim efendi, kız beni tehdit ediyordu.„

— "Kız size bakıyor muydu?„

— "Hatırlamıyorum, hakim efendi. Bakınız, ben bir gün bir süpürge sapı yutmuştum...„

Bu anda Lemoine'in avukatı katilin bir akıl doktoru tarafından muayenesini istiyor.

birisi tahkikat hakimidaha on müşahit celbediyor, belki bunlardan biris tahkikat hakimini tenvir

Maznun tekrar tımarhaneye gönderiliyor. Belki bunlardan birisi tahkikat hakimini edebilir, deniliyor. Matmazel Lojobe'nin kafasını kesen Lemoine'in kırk yaşında iken bir kimseye gece saat on bir de mi, yoksa gece yarısımı tecavüz ettiğini tahkik olunuyor. Polisin raporları katî: Tam gece yarısı idi deniliyor.

Doktorların hepsi uygun: Lemoine yalandan delilik alâimi gösteriyor.

Binaenaleyh, 1933 te hapse tıkılan katil, mütemadiyen hakikati söylemekten çekinmediği halde mayıs 1935 te Sevine mahkemesine sevkedilecektir.. Şayet o zamana kadar başka hakikatler meydana çıkmazsa!

Artık bu adalete inanamıyorum.„

SPOR

Türkiye futbol birincilikleri

Grup birincilikleri 12 Teşrinievvelde başlıyor

Yeni yılın lig maçları için dün program yapıldı. Birinci kümeye ait kısmını neşrediyoruz

Türkiye futbol birincilikleri ve yeni yıla ait lig maçları için faaliyete başlanmıştır. Evvelâ grup birincilikleri maçlarına başlanacak, şampiyonları seçilen şehirlerde toplanarak grup şampiyonlarını tayin edecekler grup birincileri de karşılaşarak Türkiye şampiyonluğu maçlarını yapacaklardır. Türkiye şampiyonluğu için grup şampiyonlarını karşılaştırılacak, maçlar bu yıl Bursada yapılacaktır. İstanbul grupu maçları da bu yıl İstanbulda yapılacaktır. İstanbul grupu birinciliği maçlarına 12 teşrinievel günü, Türkiye birinciliği maçları da 26 teşrnievel günü başlıyacaktır.

Yeni lig ve Şild maçları

İstanbulun yeni lig ve şilt maçları için fiksür dün tanzim olunmuştur. Bu maçlara teşrini evelin beşinci gününden itibaren başlanacak ve maçlar üç sahada birden yapılacaktır. Yani Fenerbahçe, Taksim ve Beşiktaş stadlarında ayni günde üç birinci küme, üç ikinci küme ve B takımları karşılaşacaklardır. Her devre sonunda herhangi suretle tehir edilebilecek maçların yapılması için üç hafta ayrılacaktır. Bütün maçlar 29 martta intaç edilmiş bulunacaktır. Yalnız şilt maçları her ayın ilk cuması yani ayda bir yapılacaktır. Şilt maçları günü lig maçları yapılmıyacaktır. Bu yıl şilt maçlarının iki kısma ayrılacak üç küme yani 24 takım arasında yapılması esası kabul edilmiştir. Her ayın ilk cumasının şilt maçlarına tahsisi dolayısiyle beş teşrinievel cuma günü futbol mevsimine şilt maçlariyle girilmiş olacaktır. Lig maçları da 12 teşrinievel günü başlıyacaktır. Yalnız ayni günde grup birincilikleri de yapılacağı için bu birincilk maçlarının yapılacağı sahada rast gelen lig maçları tehir edilecektir.

Fikstür çekilmekle beraber maçların nerede yapılacağı henüz tesbit edilmemiştir. Klüpler bunları kendi aralarında tayin edecekler, yalnız birinci ve ikinci devre maçlarında maçların yapılacağı sahalar ayrı olacktır.

BİRİNCİ KÜMEYE AİT PROGRAM ŞUDUR:

12 teşrinievel — İstnbulsporla Galatasaray, Beşiktaşla Fenerbahçe, Vefa ile Süleymaniye.

19 teşrinievel — İstanbulsporla Beykoz, Galatasarayla Beşiktaş, Fenerbahçe ile Süleymaniye.

26 teşrinievel — Vefa ile Beykoz, İstanbulsporla Beşiktaş, Galatasarayla Fenerbahçe.

9 teşrinisani — Süleymaniye ile Beykoz, Beşiktaşla Vefa, Fenerbahçe ile İstanbulspor.

16 teşrinisani — Galatasarayla Süleymaniye, Beşiktaşla Beykoz, Fenerbahçe ile Vefa.

23 teşrinisani — Beşiktaşla Süleymaniye, Galatasarayla Beykoz, İstanbulsporla Vefa.

30 teşrinisani — İstanbulsporla Süleymaniye, Fenerbahçe ile Beykoz, Galatasarayla Vefa.

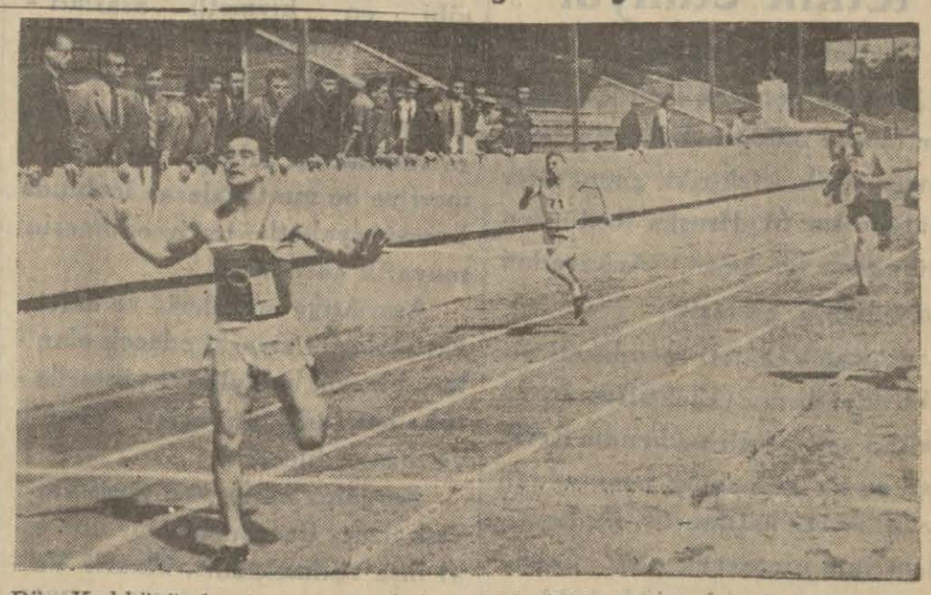

Dün Kadıköyünde başlanan atletizm birinciliklerinde 100 metre bitirilirken

Bugünkü maç

Geçen yılın şilt şampiyonunun hangi takım olacağı bugün anlıyacağız. Galatasaray — İstanbulspor maçının galibi bu şampiyonluğu kazanmış olacak. Geçen cuma Galatasarayın Fenerbahçeyi yenivermesi spor âleminde hararetli bir hadise oldu. Gözler Galatasaray takımına döndü ve sarı - kırmızı takımın futbol kabiliyeti herkesçe tanındı. Halbuki İstanbulsporu çoktanberi sahada görmüyoruz. Yalnız bazı oyuncularının meselâ Samihin takımdan ayrılarak başka klübe geçtiğini işitiyoruz. Buna mukabil bir müddet evel Fransaya giden Salâhattin memlekete dönmüştür ve takımında yerini alacaktır. Fakat bütün bu bilgilerimiz bize takımın bugünkü vaziyeti hakkında açık bir fikir veremiyor. Bu itibarla bugünkü maçın ne netice vereceğini de kestiremiyoruz. Yalnız şunu işaret edelim: Fenerbahçeyi yenen Galatasarayı yenmek için İstanbulsporun en güzel oyunlarından birini çıkarması icap eder.

Kadıköyünde Türkiye

Atletizm birinciliklerine başlandı

Türkiye atletizm birinciliklerine dün Kadıköy stadında başlandı.

Alınan teknik dereceler şunlardır:

800 M. — Ankaradan Şevki 2, 11, 8/10 birinci, İstanbuldan Manol ikinci, Bursadan Mustafa üçüncü.

10,000 M. — İzmirden İbrahim 37, 7, 4/10 birinci, İstanbuldan Remzi ikinci, Ankaradan Mecit üçüncü.

Yüksek atlama — İstanbuldan Sedat 1,70 birinci, Ankaradan Melih ikinci, İzmirden Hüseyin üçüncü.

Disk — İstanbuldan Nailî 34,25 birinci, İzmirden Hikmet ikinci, Ankaradan Niyazi üçüncü.

400 manialı — Ankaradan Semih 1, 5, 1/5 birinci Ankaradan Emin ikinci,

Uzun atlama — İstanbuldan Tevfik 6,70 birinci, İzmirden Hüseyin ikinci, Ankaradan Niyazi üçüncü.

400 manialı Semih birinci, Emin ikinci Ankara.

100 M. — Semih birinci İstanbul, Kâzım ikinci Ankara.

4×400 bayrak İstanbul takımı birinci, Ankara ikinci, Bursa üçüncü.

Puvan vaziyeti: İstanbul 35,, Ankara 21 dir. Müsabakalar bugün de devam edecektir.

Güreş birincilikleri

İstanbul mıntakası güreş heyetinden:

1 — İstanbul mıntakası güreş birincilikleri 12 — 10 — 1934 Cuma günü başlıyacaktır.

2 — 56 ve 61 kilo müsabakaları 12 — 10 — 1934 te Fatihte kâin Haliç İdman yurdunda,

3 — 66 ve 72 kilo müsabakaları 19 — 10 — 1934 te Kumkapı klübünde..

4 — 79 ve 87 kilo ve agır siklet müsabakaları da 26 — 10 — 1934 te Beşiktaş klübünde yapılacaktır.

5 — Müsabakaya tecrübeli güreşçilerin hepsi girebilecek ve tecrübesiz güreşçilerden de her klüpten ve her sikletten âzamî üçer sporcu iştirak edebilecektir.

6 — Güreşçilerin behemehal güreş federasyonundan lisans almış bulunmaları ve nizamî vaziyeti haiz olmaları şarttır.

7 — Tolerans yoktur.

8 — Tartı 11 - 12 ve müsabakalar tamam birde başlıyacaktır.

9 — Tartı zamanına yetişemiyenler müsabakalara giremezler.

MEMLEKET HABERLERİ

Zonguldakta

Elektrikli tren

Nasıl yapılacak, tetkik ediliyor

Devlet demiryolları inşaat reisi İbrahim, cer reisi Tevfik, şirketler umum müdürü Etem Beylerle Avusturyalı elektrikli şimendifer mütehassısı M. Hruşka Rodlf'den mürekkep bir heyet, Ankaradan Zonguldağa gitmişti.

İktisat Vekâleti memleketi elektriklendirme (Elektrifikasyon) dairesi reis vekili mühendis Refik bey de bir gün sonra İstanbuldan gelip heyete katılmıştır. Bu heyet, elektrikle işletilecek olan Çatalağzi — Ereğli demiryolu hakkında tetkiklere başlamıştır.

Heyetten eski maden umum müdürü Refik bey, maden havzamızı Filyos — Ankara demiryoluna bağlıyacak olan Çatalağzi — Ereğli hattının elektrikle işletilmesine nasıl karar verildiğini şöyle anlatmıştır:

"Ereğli limanı ve Filyos — Ereğli demiryolunun inşası için B. M. M. nce 20 milyon lira sarfına dair kanun kabul edildiği zaman — o sırada İstanbul sanayi müdürü bulunan ve elektrik mühendisi olan — Refik bey, Nafia Vekili Hilmi beye bir mektup göndererek maden havzasında yapılacak demiryolunun elektrikle işletilmesi daha iktisadî olduğunu bildirmiştir. Bu teklif, vekâletçe ehemmiyetle dikkate alınmış ve Refik bey demiryolları kongresine çağırılmıştır. Refik bey kongrede tezini izah etmiş ve neticede kongre bu hattın elektrikle yapılmasına sözbirliğiyle karar vermiştir.

Şimdi Refik beyin de içinde bulunduğu bu heyet, Çatalağzından Ereğliye kadar bütün maden ocaklarının vaziyetiyle birlikte elektrikle işletilecek olan hattın en iktisadî şekilde yapılması yollarını tetkik etmektedir.

Zonguldak eski maden umum müdürü Refik bey, havzada yapılacak büyük ve umumî bir santralla Ankaraya kadar elektrik kudreti vermek mümkün olduğu kanaatindedir.

Mahmut Esat Bey

İzmir gazetelerinde okunduğuna göre binek arabacılar cemiyeti, eski adliye vekili Mahmut Esat Beyden cemiyetin fahrî riyasetinin kabulünü rica etmiş ve Mahmut Esat Bey de muvafakat cevabı vermiştir. Mahmut Esat Bey, bundan sonra cemiyeti ziyare etmiş, bu vesile ile, orada bulunan cemiyet idare heyeti azaları ve diğer zevatla hasbihalde bulunmuştur. Mahmut Esat Beyin gösterdiği bu alâka, cemiyete mensup azalar arasında sevinçle karşılanmıştır.

İzmir civarındaki eski eserleri tanıtmak için

Maarif Vekâleti, eski medeniyet devirlerinden bir çok eserlerini sinesinde bulunduran İzmirin, ziyaret edecek seyyahlar için her cihetçe şayanı istifade bir hale getirilmesini teminen bazı mühim teşebbüslere girişmiştir. Vekâlet Bergama, Sart, Efez gibi en kıymetli asarıâtikayı kollarında bulundıran İzmiri ziyaret edecek sayyahlara argeoloklara ve asarıâtika meraklılarına suhulet gösterebilmesi ve bu mıntakalara icabında hususî seyahatler tertip edilmesini muvafık görmüştür.

Asarıâti'ya müzeleri ve hafriyat yerlerini ziyaret edecek olanlara bir çok kolaylıklar gösterilecek; her türlü ihtiyaçları temin ve ihzar edilecektir.

Bergama ve İzmire şeref vermek üzere Bergamada bir ilim evi inşa edilmektedir. Maarif Vekâleti, ilim evi inşaatı için 3000 lira tahsisat ayırarak göndermiştir.

Vilâyet bütçesinden de bu iş için kâfi derecede tahsisat ayrılmasına çalışılacaktır.

Bergamada kaleye giden yol inşaatı için 500 lira tahsisat konmuştur. Gelecek sene bu yolun tevsii ve daha iyi bir hale ifrağı için daha fazla tahsisat verilecektir. İlim evinin mükemmel olması için tertibat almacaktır.

Aşiretlerin yerleştirilmesi işi ilerliyor

Tarsusda büyük gayretler sarfedilerek kurutulan bataklık yerinde meydana getirilen münbit araziye gezici aşiretlerin iskânı işine ehemmiyetle devam edilmektedir. Vali Hazım bey sık sık teftişatta bulunarak lâzım gelen direktifleri verdiği gibi kaymakam Hıfzı bey de bu mühim memleket işini çok yakından takip etmektedir.

Kurulacak olan iki asrî köyün hazırlıkları ilerlemiştir. Yalnız iskân edilecek olan aşiretler henüz yaylada oldukları için evlerin yapılması için gelmeleri beklenmektedir. Her aileye verilecek olan arazi tamamen hudutlariyle beraber tespit edilmiştir.

Yapılacak köy evlerine lâzım olacak kereste için orman dairesinden ruhsat alınmak üzeredir. Taşların getirilmesi için de lâzım gelen tedbirler alınmaktadır.

Yeni kurulacak olan köylerin ihtiyacını ve köy evlerinin malzemesini temin için köylülerimizin çok değerli çalışmaları görülmektedir. Köy projeleri evvelce Dahiliye Vekâletinden istenmiş oldu ğundan bugünlerde yerine iadesi beklenmektedir,. derhal işe de başlanacaktır.

Genç bir kız derede boğuldu

Armutluda hamamsızlık yüzünden bir kaza olmuştur. İki akraba birleşerek kaplıcalardan 15 dakika mesafede bulunan "Küpeli hamam,, denilen açık bir kaplıcaya gitmişler, Küpeli hamamın yanında bulunan küçük bir dereye girmişlerdir. Burada biraz yıkandıktan sonra içlerinden 18 yasında Emine derin bir vere tesadüf etmis, düşmüş, ovuk bir kayanın altında kalarak boğulmuştur.

Adanada

82 sabıkalı yankesici

Ayı Mehmetle arkadaşları tutuldu

İstanbulda ve Türkiyenin bir çok vilâyet ve kasabalarında dolaşan, seksen iki suç işliyerek nihayet Adanaya gelmiş olan Ayı lakabiyle meşhur Mehmetle suç ortağı Kayserili Hasan polis tarafından yakalanmışlardır. Bu maruf yankesiciler soyacakları safdillerin yanlarına yaklaşıp kendilerine aşinalık göstermek suretiyle hemen kucaklıyor ve ceplerinden cüzdanlarını el çabukluğu ile aldıktan sonra ortadan kayboluyorlardı. Bu iki serseri son günlerde Mersin, Tarsus, Ceyhan ile Adanada bu suretle on vatandaşın, ceplerinden cüzdanlarını aşırmış, nihayet yakayı ele vermişlerdir.

Bunlardan başka tanınmış mantarcılardan Yahudi lakabiyle şöhret almış Sarı İhsan da arkadaşı Çakı Hasan ve İbrahimle birlikte Adanada saklanmış bulundukları bir evde yakalanmışlardır.

Bunlar da muhtelif vilâyet ve kasabaları dolaşarak kıymetsiz ve adî taşlı küpe ve yüzükleri altın, pırlanta ve elmas diyerek safdil vatandaşlara satarak dolandırmakta ve hemen sıra kadem basmkta idiler. Bu üç mantarcı son günlerde içinde yalnız Adanada sekiz vatandaşı bu suretle dolandırmışlardır.

Bu beş suçlu haklarında tutulan tahkikat evrakı ile birlikte cümhuriyet müddeiumumiliğine verilmiştir.

Tarsusta bir halk okuma evi açılıyor

Tarsusta umuma mahsus olmak üzere bir Halk Okuma Evi açılması takarrür etmiştir. C. H. F. binasının birkaç odası bu ev için tahsis edilmiştir. Fırka heyeti idaresi, kaza kaymakamı, belediye reisi ve maarif memuru beyler bu işle yakından alâkadar olmaktadırlar, mevcut kitaplardan istifade edileceği gibi, bazı hamiyetli zevat ta kendi kitaplarını bu eve vermeyi vadetmişlerdir. Ötedenberi tetkik ve tetebbüatiyle şöhret kazanan Hidayet Efendi buraya 100 cildi müteca viz kitap vereceğini bildirmiştir.

Hacı Talip zade Aptullah efendi de altı yüz cilt kitap vermeyi taahhüt etmiştir. Daha birçok zevat kendilerinde bulunan kitapları bu okuma evine hediye edeceklerdir. Eski kitaphanelerde mevcut kitaplar da buraya devredilmiye başlanmıştır.

Kitaphane için lâzım olan dolaplar ve masalar yaptırılmak üzeredir. Bu Halk Okuma Evi kazanın büyük bir ihtiyacına cevap verecek. Bunu temin edecekler ise saygı ve sevgi ile daima anılacaktır.

YARIN Dünya Alevlenirse..

Çeviren : A. C. Yazı Nu. sı : 7

Geniş bir cephe üzerinde, yan yana uçarak, üst üste, yeni iki hat teşkil ederek yukarıda uçanlar aşağıda uçanların aralıklarını doldurarak gelen düşman tayyarelerı ölüm saçan bir bulut gibi ilerliyor ve şimşekler yağdıran bir kasırga fırtınası gibi önüne çıkan şeyleri orakla biçer gibi biçiyordu.

Bu anî hücum karşısında şaşkın bir hale gelen Rusların yüzlercesi daha ilk anda, müdafaa için hiçbir şey yapmıya muvaffak olamadan yere serilmişti. Atılan mitralyoz mermilerinden ve bombalardan hâsıl olan tarağın dişleri toprak üzerinde bir karışıklık bile bırakmıyarak her tarafı tarayıp altüst ediyordu. Havada teşekkül eden bu tarak tayyare hangarlarının batarya mevzilerinin ve zeminliklerin üzerinden süratle gelip geçiyor, bütün dinleme âletlerini paramparça ediyor, efradı sıra sıra yerlere seriyor, yalnız görmeye karşı kapatılmış olan hazırlık cephanesini ve sis âletlerini delik deşik ediyor, tayyare müdafaa toplarının başında bulunanları ağır bir surette öldürüyor, bomba tayyarelerinin büyük bir kısmını işe yaramaz bir hale getiriyor, vaktinde saklanamıyan iki süvari müfrezesinin hayvanlarını tamamiyle öldürüyordu. Birkaç saniye zarfında, hücuma uğrıyan saha, bir ceset ve harabe meydanına dönmüştü. Şimdi bir tarafta yaralıların avazları ve feryatları işitiliyor ve diğer tarafta da kartuç ve cephane kümelerinden çıkan infilâk sadaları hücum eden düşman tayyarelerinin motör hırıltılarına ve attıkları bombaların infilâk gürültülerine karışıyordu. Şimdi düşman tayyareleri yeni bir kavis çevirerek tekrar hücuma hazırlanıyorlardı.

Bu ande, sanki gözle görülemiyen ervah tarafından yapılıyormuş gibi, havayı kaplıyan sis tabakası birdenbire kalkıvermişti. Açılan semadan şakulî denecek kadar dik bir uçuşla Rus tayyare filolarının akın ettikleri görülmüştü. Rus tayyareleri mitralyozlarını derhal düşman tayyarelerine tevcih etmişlerdi! Fakat Japonların ince uzun gaz torpillerini salvermelerine mâni olamamışlardı. Şimdi bu torpiller boğuk sadalar çıkararak bataryaların, zeminliklerin, hangarlarm ve karargâhlrın bulunduğu yerlerde patlıyorlar ve her tarafa zehirli nefeslerini yayıyorlardı.

Rus tayyareleri buna mâni olmak hususunda geç kalmakla beraber düşmanın kancıkçasına yaptığı bu anî taarruzun intikamını almıya muvaffak olmuşlardı. Japonların avcı tayyareleri, şimdi havada Rus tayyareleriyle müsademeye tutuşan diğer Japon filoları imdada gelinceye kadar içlerinden birçoğunu kurban vermeğe mecbur olmuşlardı. Yangın dumanları, infilâklar ve enkaz yığınları düşman tayyarelerinin nerelere düştüğünü gösteriyordu.

Şimdi Rus bataryalarının bazıları tekrar faaliyete geçecek bir hale gelmişti. Emirsiz, fakat düşmanı daima gözönünde bulundurarak Ruslar mermileri birbiri üstüne havaya savuruyorlardı. Japon tayyareleri bir taraftan Rusların bu müthiş ateşi ve diğer taraftan kendilerini takip eden Rus tayyarelerinin hücumu karşısında pek sıkışık vaziyette kalmışlardı. Bütün Bogdo - Ola'daki tayyare topları faaliyete geçmişti.

Aradan çok geçmeden Japonların büyük tayyareleri birer birer yere düşürülmüştü. Fakat bazı Rus tayyarelerinin bu hengâmede ateş içine girmelerinin önüne geçilememişti. Çünkü dost ile düşman artık biribirine karışmıştı. Japonlar gayet mahirane yaptıkları taktik hareketleriyle düşmanlarından uzaklaşıyorlardı. Hakikaten biraz sonra geri kalan bütün Japon tayyareleri yüksek bulutlar arasında kaybolup gitmişlerdi.

Fakat onlarla beraber Rusların tayyare kumandanı olan ceneral Bars da kaybolmuaştu. Bars, refakatine en seçme harp tayyarecilerini almıştı. Maksadı, Japonların arkasını bırakmamaktı. Motörlerde bir damla benzin ve mitralyozlarda bir şerit kurşun kalıncaya kadar düşmanı kuvalamıya azmetmişti. Her neye mal olursa olsun bunu yapacaktı!

Yerdeki karargâhlardan verilen emirleri, sorulan sualleri artık ne işitiyor, ne de oraya bir haber gönderiyordu. Bütün radyo âletlerini tayyarelerden aşağıya attırmıştı. Ceneral Bars o dırıltı âletlerine artık ihtiyacı yoktu. Etrafında bulunan insanlara da ehemmiyet vermiyordu. O insanlar ise kumandanları Bars'ın ne maksat takip ettiğini anlıyorlardı O nun için Bars tarafından emir verilmesini beklemiyerek vazifelerini yapıyorlardı. Bars, gerekse arkadaşları Japon hava filolarına kumanda eden zabitin rakip olduğu tayyareyi keşfetmişlerdi. Şimdi bütün gayretlerini o tayyareyi düşürmeğe hasretmişlerdi.

Fakat istenilen bu düello o gün maateessüf vukua gelmemişti. Çünkü Japonlar, artık harp edilmesine imkân bırakmıyacak kadar yükseklere çıkmışlardı. Şu halde onları takibe devam etmek artık beyhude idi. Ceneral Bars bunu görünce dişlerini gıcırdatarak Urga'ya dönmüştü.

* * *

Rusların telâfisi gayri kabil zayiat verdikleri, fakat ayni zamanda pek pahalıya mal olan bir zafer kazandıklarını hissettikleri Urga tayyare karargâhı civarında muharebe bu şekilde devam ederken Tola ovasında harbe kat'î bir şekil verecek kadar ehemmiyetli hâdiseler cereyan ediyordu.

Yüksek dağ tepelerini kaplıyan sis tabakasından istifade eden Japonlar, Rus kuvvetlerinin Urga havalisindeki hücumla meşgul olarak bütün nazarı dikkatlerini o noktaya tevcih edeceklerini tahmin eyliyerek, avcı tayyare filolarından, bomba tayyarelerinden ve bir sürü tank taşıyıcı tayyarelerden mürekkep mühim bir kuvvetle ayni zamanda Tola ovasına hücum etmislerdi.

(Devamı var)

Gılgamış, ona öyle yanut verdi:

yar, benim avcım, kendinle birlikte bir kız, bir elkızı al..

— 2 —

15 — Kız göğsünü açarak ona görkeyini gösterdi, öyle ki o da (kızın) güzelliğine köle oldu; (kız) utangaçlık etmedi, onun gönlünü çaldı; üstlüğünü de çözdü ki onu sarsın; sonra, bağrının 20 — üstünde olarak, bir kadın yaltaklığı ile onu oyaladı.

Enkidu böylece elkızının arkadaşlığı içinde altı gün yedi gece geçirdi.

(Enkidu Ereh'te Gılgamışla savaşmağa gidiyor.)

Sonunda (kızın) büyüsüne doyarak yüzünü davarlarından yana çevirdi; marallar onu görünce nasıl da öteye beriye kaçıştılar! Çöl 25 — canlıları yanından uzaklaştılar.

Aruluğunu 38) yitiren 39) Enkidu, yanından canlıların uzaklaştığını görünce dizlerinin bağı çözüldü, yürüyüşü gevşedi; eskisi gibi değildi (artık): o şimdi erginliğine erişmiş, biliğini genişletmişti. 30 — Gene kadının ayakları dibinde oturdu. kadın yüzünün cizgilerini süzdü, ve (kadın) söze başlayınca onun kulakları şu sözleri işitti:

Yakışıklısın Enkidu, bir tanrıya benzersin

35 — Niçin (hep) kır canlılarıyla çöllerde dolaşırsın?

Kalk seni yüksek tağamlı Ereh'e götüreyim, oluk bulunduğu, Anu ve İştarın konağına; orada güçlülerin en güçlüsü Gılgamış var, ve elgünün üstüne bir aurochs gibi erk sürüyor.

40 — Kızın öğüdü gönlüne yakın geldi, içinde bir arkadaş bulmak armanını 41) duydu; elkızına şöyle dedi Enkidu: "Kalk, öyleyse, hey kız; beni ıduk burkatlığa, Anu ve İştarın konağına ilet; o yere ki 45 — orada güçlülerin güçlüsü Gılgamış var, ve ilgünün üstüne erk sürüyor; çünkü ben dahi.

Bagam V.

Ben onu yiğitce savaşa okumak isterim, Erehin içinde haykırmak isterim: Ben de erkliyin: "Ben de, söz yok, barkatlar dikeceğim; (bayık ki) 42) çölde doğanın gücü 5 — (daha büyüktür).... Sonra (ne olacaksa) görürüz.

"Gel (öyleyse), Enkidu, yüksek tağamlı Ereh"e orada ilgün alya alay eğlenir, her gün düğün bayramla geçer; 10 — (İğdiş) baksılar 43) kobuzlarını çalarlar; çengi kızlar kösnük 44) ve şen dolaşırlar, toğuşlu 45) kişileri yataklarından ayırırlar; Enkidu, sen orada dirliğin bütün gönençlerini 46) tadacaksın; orada sana gönençli, kıvlığ 47) birini, Gılgamışı 15 — göstereceğim. Onu gör; o! onun yüzüne bak; ne erkekçe yakışıklı! Batuklukla donanmıştır 48) o; bütün teni erk ile dop dolu; onun gücü seninkinden daha berk; o gece gündüz dinlenmek bilmez.

20 — Enkidu, benliğini biraz körlet. Gılgamışı Şamaş, Anu seviyorlar; Enlil 49) ve Ea 50) ona bol bol bilik verdiler...,

(Gılgamışın düşünde Enkidu'yu görmesi)

(Enkidu) dağlarından Ereh'e inerken Gılgamış bir 25 — düş gördü. Bunun üzerine Gılgamış annesine gelerek düşünü anlattı, yorumunu 51) istedi:

"Hey ana, uykumda bir düş gördüm, (dinle): Göklerde yıldızlar vardı; derken Anu'nun kendisi gibi biri omuzlarımın 30 — üstüne düştü; (Eh!) Onu kaldırdım; (ancak) benim için artık güçlü idi; kavrayışını gevşetebildimse de, onu silkip atamadım; (ondan sonra) Ereh'in elgünü üstüne üşüştü, kılcılar 52) arkasından 35 — koşuştu, (alplar) yöresini sardı; benim öz arkadaşlarım bile ayaklarını öpüyorlardı; (ben dahi) onu bir kadın gibi (bağrıma) bastım. (Sonra) onu (senin) ayaklarının altına getirdim, kendime denk biri gibi. (Sen) bunun ne olduğunu anlamışındır.,,

40 — Bütün bilgiyi bilen anası Gılgamışa şöyle yanıt verdi:

"Gökteki yıldızlar senin arkadaşlarındı; (o, öz) Anu'ya (benzeyip) omuzlarının üstüne düştüğünü söylediğin, o kaldırabildiğin ancak kendin için aşırı güçlü bulduğun, kavrayışını gevşettiğin, ancak silkip atamadığın, ayaklarımın altına; kendine denk biri gibi getirdiğin, bağrına bir kadın gibi bastığın... Onun da ne olduğunu ben anladım:

Bagam VI.

(O, alp yürekli bir) emredir 53), (arkadaşa) arka verecek biridir; (ülkenin "eninde boyunda,,) güçlülerin güçlüsüdür; (öz Anu'nun iki katınca) gücü vardır. (İmdi sen onu kadın yollu) bağrına 5 — bastığına göre, bu, yanından hiç ayırmayacağı arkadaşı sen olcaksın, demektir. İşte düşünün yorumu budur.,, O yene annesine dedi:

(Ana,) ben ikinci bir düş gördüm: Yüksek tağamlı Ereh'in 10 — içinde bir balta çarpışı duyuldu: (O aralık Ereh'ten elgün) atıldı, yöresine birikti, yanına koşuştu, Kılcılar arkasından seğirtti; ben de onu kadın yollu bağrıma bastım, kendime denk 15 — biri gibi ayaklarına getirdim; sen bunun ne olduğunu bilmişindir, (anne).,,

(Annesi), kamudan bilge, bütün bilgiyi bilen o, yavrusuna yanıt verdi; kamudan bilge, bütün bilgiyi bilen o, Gılgamışa yanıt olarak dedi: "Senin gördüğün balta bir adamdır; kendine 20 — denk biri gibi, sen onu kadın yollu bağrına bastın; ben onun ne olduğunu bildim:

"O bir alp yürekli, bir emredir; arkadaşa arka verecek biridir. (Ülkenin eninde boyunda güçlülerin) güçlüsüdür, gücü (öz) Anu'nun (iki katınca) büyüktür.,,

Gılgamış ağzını açtı, annesine yönülerek dedi: "Ne olursa olsun, ben onda (bir emre) bulmalıyım.,,

Ahmet Cevat

— Birinci Tabletin Sonu —

38) Sâfiyet. 39) Kaybeden. 40) Hükümdar oluyor. 41) Büyük arzu. 42) Muhakkak. 43) Rahip, kâhin. 44) Şehvetli. 45) Necip, zadegândan. 46) Nimet ve saadet. 47) Bahtiyar, mesut. 48) Azametle mücehhez. 49) Mabut Bel. 50) Denizler, büyük sular mabudu. 51) Tabir. 52) Esnaf. 53) Dost.

ŞUNDAN BUNDAN

Güreşçi Cim Londosun kalbi taştan değilmiş!

Amerikadan gelen haberlere göre dünya serbest güreş şampiyonu sinema yıldızı JanKravfordla evlenmek üzeredir

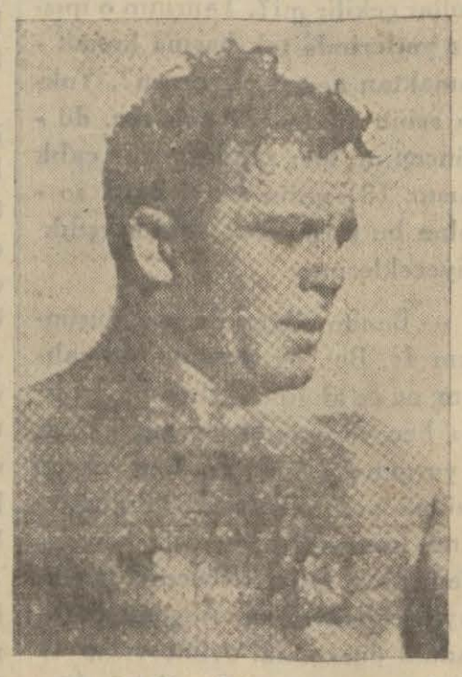

Cim Londos

Selânik, (Hususî) — Amerika matbuatı, siyasî haberlerini bir tarafa bırakarak dünya serbest güreş şampiyonu Cim Londos ile sinema yıldızı Jan Kravfordun evlenecekleri şayiasiyle meşgul oluyor. Deyli Herald gazetesi diyor ki:

"Holivut yıldızı Jan Kravford, güreş kralı Cim Londosu sevdi. Biz Amerikalılar, Cim Londosun kalbi taştan olduğunu ve aşk hislerine yabancı olduğunu sanıyorduk. Senelerdenberi birçok sinema yıldızları Cim Londosu elde etmeğe çalıştılar, fakat bütün teşebbüsleri boşa gitti.

Haberlerini bir tarafa bırakarak dünya serbest güreş şampiyonu Cim Londos ile sinema yıldızı Jan kravfordun evlenecekleri şayiasiyle meşgul oluyorlar.

Mey Murrey, Evelin Pat ve Avrupa güzellik kraliçesi Matmazel Diplaraku, güreş kralını elde etmeğe çalıştılar.

Halbuki Cim Londosun kalbini fethetmek zaferi Jan Kravforda nasip oldu.

Buna nasıl muvaffak oldu? Bu, yıldızın sırrıdır.

İlk tanışmaları bundan iki sene evvel, yani Cim Londos, Kaliforniya güreş şampiyonu Pen Stit ile boy ölçüştüğü zaman vuku buldu.

O maç esnasında ilk safta güzel sinema yıldızı bulunuyordu. Jan kravford, Londosun erkek güzelliğine ve adelî kuvvetine karşı hayran kaldı.

O zamandanberi Cim Londosun bütün müsabakalarını takip etti ve hiç birini kaçırmadı.

Şikago Tribün gazetesi, Cim Londosun Jan Kravfordla evlenmesine, muhakkak nazariyle bakılması lâzım geldiğini yazıyor. İki aydanberi Cim Londos, sinema yıldızının sayfiyesinde bulunuyor. Bu, bir arkadaşlık mı, yoksa hakiki bir aşk mı, belli değil..

Fakat bu işte muhakkak bir sevda var.

Zira Jan Kravford gibi çok güzel ve sehhar bir kadına karşı Cim Londosun lâkayt kalmasına imkân yoktur.

Jan Kravford

Esasen Jan Kravford, kendisini ziyaret eden gazetecilere demiştir ki:

— Cim Londosun evimde misafir bulunduğunu sizden saklıyamam. Aramızda hararetli bir dostluk var. Bundan ötesi doğru değildir. Cim Londos, Teşrinievvelde Yunanistana gidecek. Benim de onunla beraber Yunanistana gitmekliğim muhtemeldir.

— Onunla evlenmek için mi Yunanistana gideceksiniz?

Jan Kravford, gülerek ve gözleri parlıyarak cevap verdi:

— Belki de bunun için!

Gönderilmek üzere hazırlanan kızlar!

Japonya, Mançukodaki Japonlarla evlenerek aile kurmak için Mançukoya Japon kızları göndermiye başladı

Mançukoya gönderilecek kızlara spor, berberlik, çocuk bakımı öğretiliyor

Japonya hükûmeti, kendi himayesi altında kurulan Mançukuo memleketine gönderdiği bekâr Japonyalılarla evlendirmek için Japonyada kızlar yetiştirerek kısım kısım Mançukuo'ya göndermektedir. Bundan da anlaşılıyor ki, Japonya binlerce Japon genci için orada çalışma sahaları temin etmekle kalmıyor, onların orada aile kurmaları ve çoğalmaları için iyi bir talim ve terbiye görmüş kızlar da hazırlıyarak gönderiyor.

Bu maksatla Japonyada bir ziraat mektebi açılmıştır. Bu mektebe devam eden ve Mançukuo'ya gitmeğe namzet olan kızlar, ziraat usullerini öğrenmektedirler. Bu mekteplerdeki talebe tamamiyle müstakildirler. Yetiştirdikleri mahsulleri kendileri satarak geçinirler. Kızlar saabhleyin saat beşte işe başlarlar: Kahvaltıdan sonra merasimle Japon bayrağı asarlar. Ondan sonra ya ev işleri veyahut tarla ameliyatiyle meşgul olurlar. Tam saat on ikide "mesut kadın trampeti,, kızları yemeğe çağırır. Saat ikiye kadar gazeteler okunur, spor yapılır veyahut Japon lavtasiyle Japon şarkıları çalınır. Ondan sonra tekrar çalışılır. Akşam yemeğine kadar kızlardan her biri bir ihtisas şubesinde talim yapmağa mecburdur. Kadın berberliği, elişleri, çocuk bakımı, defter tutmak gibi şeyler talim eder.

Her halde bu ihtisaslar, ileride ev kadını olduğu zaman işine yarıyacak ihtisaslardan olmalıdır.

Dil bayramı duyguları

Dil yaratmak için öyle bir kudret lâzımdı ki...

Şair Mehmet Emin Bey: öz budun dili, ölmez bir millet demektir.. diyor

Arap, Acem, terkipleri salgın bir halde iken öz Türkçe şiir yazan, Şair Mehmet Emin Beyi, Dil bayramı dolayısiyle ziyaret eden bir muharririmiz şunları yazıyor:

Büyük şairi, çalışma odasında buldum. Beni çok tatlı bir yüzle karşıladı. Ziyaretimin sebebini söyledim:

— Dil bayramı için dedim, sizden bazı sorgularım var...

Yüzünde tatlı bir renk belirdi:

— Ben ne söyliyebilirim, diye cevap verdi. Ben, dille kaynaşmağa uğraşanlardanım.

— Ben de en çok bunun için sizin görüşlerinizi almak istedim.

— Peki, dedi. Yalnız kendimden bahsetmek bana biraz garip geliyor. Soracağınız sualleri tesbit ettiniz mi?

— Evvelâ sizden evvel öz Türkçe şiir yazanlar kimlerdi?

— Koşma tarzında bazı şairler hece vezniyle yazı yaşmak istemişlerdir. Akif Paşa mersiyesiyle, Manastırlı Faik Bey merhum kasidesiyle, Şinasi merhum bir iki Türkçe kıtasiyle bu yolu tutmuşlardır.

— İlk Türkçe şiiriniz hangisidir?

— İlk şiirim: "Ben bir Türküm, dinim, cinsim uludur. Sinem, özüm ateş ile doludur. İnsan olan vatanımın kuludur." diye başlıyan şiirimdir.

Üstada, öz Türkçe yazmağı kendisine ilham eden sebebi sordum:

— Ben, dedi halk çocuğuyum. Bir halk çatısının altında halk ana babanın dertlerini, yoksulluklarını dinliyerek duyğularımı, düşüncelerimi onlardan alarak yetiştim. Halk ne demek olduğunu ve onun ihtiyaçlarının nelerden ibaret bulunduğunu anlayıp öğrendim. Bir Anadolu kızı olan karımla Anadoluya gittim.."

Kendi zamanına kadar yazılan şiirlerle kendi şiirleri arasındaki farkı şairin ağzından dinlemek istedim, dedi ki:

— İlk Türkçe şiirler yazmak istiyenlerle benim şiirlerim arasında bir fark vardır ki, o da benim şiirlerimin şekilce yalnız Türk kaide ve tertiklerini ihtiva etmekle beraber ruhça da ilk defa Türk halkının hissiyatından alınmış mevzularla halkçı ve milliyetçi olmasıdır.

Meselâ (Zavallılar), (Anadolu), (Ahretlik), (Sürücü), (Kesildi mi ellerin), (Ey Türk uyan), (Irkımın Türkü) hep böyledir. Benim şiirlerim yazıldığı vakit memlekette Abdülhamidin istibdadı vardı. Vilâyetlerin gazete ve mecmuaları İstanbul matbuatına nisbetle daha hürdü. Bu sırada Selânikte Asır gazetesi ve İzmirde Muktebes mecmuası çıkarıyordu. İlk şiirimi Selânikte çıkan Asır gazetesinde bastırdım. Bu şiirimi bir kaç şiirimle birlikte Türkçe şiirler de neşrettim. Kitabım, her yerde derin bir alâka uyandırdı. Şiirlerim için makaleler yazıldı. Hattâ Şemsettin Sami Bey merhum, sabah gazetesinde neşretmiş olduğu "Edebiyatı müstakbelemiz" başlıklı makalesinde benim kitabımdan bahsederek bu kitabın müstakbel edebiyatımızın bir temel taşı olduğunu bildirdi.

Eserlerin Avrupa müsteşrikleri tarafından İngilizce, Almanca, Rusça, Macarcaya tercüme olundu. Bu müsteşriklerden Dr. Gize, Türk edebiyatı tarihinde bu şiirlerle başlıyan millî edebiyatımız için çok değerli sözler söyledi. Ezcümle: "Bir milletin terakkisi o milletin memleketinde görülen elektrik ışıklarından, geniş yollardan, yüksek yapılardan, uzun rıhtımlardan belli olmaz. Çünkü bunları yabancılar da gelip yapabilirler. Bir milletin terakkisi, o milletin fikrinden, ruhundan, yüreğinden gelme eseri ile belli olur." Sözleri vardır.

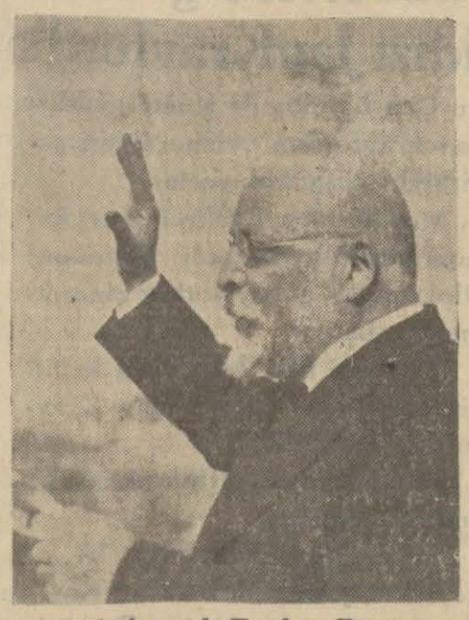

Mehmet Emin Bey

Mehmet Emin Beye, o devirde fazla Arap ve Acem kelimesi kullanmağı sanat sayanların şiirlerini nasıl karşıladıklarını, Servetifünun edebiyatçılarının nasıl davrandıklarını sordum:

— Servetifünun edebiyatının üstatlarından hüsnütelâkki gördüm dedi. "Kibritçi kız" ve Kesildi mi ellerin" şiirim için Fikret Bey merhumdan çok derin bir takdir mektubu aldım. "Zavallılar" ismindeki manzumem için de merhumun bana hitaben yazılmış ve Selânikte çıkan "Çocuk bahçesinde" neşredilmiş bir mektubunda gene bir takdir vardır.

Fakat bunlara karşı Cenap Şahabettin ve Süleyman Nazif Beyler gibi Osmanlı şiir ve edebiyatının ifratçı taraftarları edebiyat sahasında Türkçe şiirlere yer vermek istemiyorlar. Gerek şahsıma ve gerek şiirlerime karşı istihfaflarda bulunuyorlardı. Tazyiklerini fikirlere birer zehirli tohum gibi atmağa savaşıyorlardı. Onların yanında, gençliğin bana gösterdiği çok aziz sevgiyi ve verdiği şerefli yeri vardı. Beni kıskananların yanında gençler bir saf teşkil ediyordu.

Ben bunları pek tabii görüyordum ve her mesihin omuzunda kendi çarmıhını taşıdığını biliyordum. Bunların attıkları oklarla eksik olan dikenli tacimi yapmak istediklerine kail oluyordum. Karşı gelenleri Puşkin'in ayni cinsten adamlara söylediği sözle karşılıyordum: "Benim ruhum sazımın içinde öldükten sonra da yaşıyacaktır. Ben, kalpleri kalınlaşmış olanları merhamet ve şefkate çağırdığım için, zalim bir asırda hürriyeti haykırdığım için asil duyğularını uyandırdığım için halk tarafından sevileceğim.

Ey şiirimin perisi, tahkire ehemmiyet vermeksizin ilâhî iradete itaat et. Övülmeği de sövülmeği de bir tut. Ahmak ve budalalara ise cevap verme."

Üstada, Dil bayramı günü duyduğu hisleri sordum. Şu cevabı verdi:

— Ben, bundan yirmi yıl önce ırkımın türküsünü çağırırken:

Bakın bizim Türkçemiz ne hoş dil,
Onun her bir nağmesi
Gökten gelen hitap gibi saf sesi,
Ne bülbüle, ne tutu'ya eş değil.

Bu dil elâ geyiklerin içtiği
Yakut renkli çaylar gibi şarıldar;
Orhun ile Kızılırmak gibi ki,
Sularında ruhlarımız pırıldar.

Demiştim. Gene o zamanlar "Ey Türk uyan" adlı menzumemde:

Millî vicdan cahil, Türkü yerecek
Onun millî menberi,
Fikirlerde uyanıklık yaratacak sözleri
Alna, ruya, ruha aşk, kalbe ümit verecek.
Bugün sana yabancı, melez gelen
öz dilin

Herşeyini Türklüğün vicdanından alacak
Dâhilerin doğarak seni dahi Virjilin
Altın sazla ırkının destanını çalacak.

Onun bülbül ezgili nağmesi
O kahraman ecdadı söyliyecek her sesi
Bozkırları bezeli,
Yüz bir eski diyarın
Alşar, Türkmen güzeli

Gül yanaklı kızların
Türküleri olarak dört bucağa gidecek.
Bütün ırkın ruhunda terennümler edecek.

Demiştim.

Gene bir şiirimde "Bir imanlı kahramanın gene herşeyi cana getireceğini, Türk beşiğinin dehalar yatağı olduğunu" haykırmıştım.

Dili yaratmak için öyle bir kudret lâzımdı ki, memleketi yabancılar istilâsından kurtardığı gibi dili de bu istilâdan kurtaracaktı. Netekim Büyük Gazi ortaya atılarak Türk milletine kendi öz yurdunu yabancılardan kurtardığı gibi dilini de kurtardı. Kurultaylar, bu aziz vazifeyi yapmakla meşğuldürler. Ben hayatımın son zamanlarında en aziz olan bu rüyamın tamamiyle tahakkuk edeceğine iman etmiş bulunmakla yaşıyordum. Her dilde haykıran bir tarih, haykıran bir ecdat vardır. Destanlar vardır. Bir millet her şeyden mahrum olsa bile kendi öz diline sahip oldu mu hiç bir zaman başka bir milletin esiri olamaz. O dilde haykıran ecdat, haykıran tarih, haykıran destanlar onu düştüğü yerden kaldıracak bir hamle ile yaşatacaktır. Onun için ben, dilin öz dilin, bu çok büyük ehemmiyetini bildiğimden dolayı şunu söyliyebilirim: Öz budun dili, ölmez bir millet demektir.

Öz Dilimizle

Niçin kırda oturuyorum ?

Bana diyorlar ki:

— İşin kentte, (1) gücün kentte... Gel gelelim, durağın, evin niçin Tanrının kırında?. Bütün gün o denlü yolları tepmeğe üşenmiyor musun?. Haydi yaz ne ise, diyelim! Ancak kış günleri ve geceleri o, upuzun, zopzorlu yollar çekilir mi?. Tanrının o ıpıssız yerlerinde tek başına konaklamaktan ne tat alıyorsun?. Yoksa senin angın (2) yok mu, düşüncen mi kıt; sapık mısın, çalık mısın, (3) nesin sen?. Bana sorulan bu sorgulara, işte karşılık diyeceklerim:

— Benim angım da var, düşüncem de. Ben ne sapığım, ne çalığım, ne de alığım. Sizin anlılacağınız ben yorgunum, yorgun. Hem de yorgun oğlu yorgun. Ben yorgun özümü, yorgun kafamı, yorgun tenimi dinlendirmek için orada, Tanrının o ıssız, kırlarında konak layıp eğleniyorum. Akşamları o-radaki durağıma, evime varıp ta bir kez (4) soyunup dökündüm müydü, ooh! Artık ne kaptı kaçtı gürültüsü, ne kamyon tangırtısı, ne tramvay çangırtısı, ne vapur böğürtüsü, ne gramofon zırıltısı... Sonra, ne sağdan, soldan gereksiz, (5) işe yaramaz tıraş, ne de koca işkembeden (6) kafa şişirici atmasyonlar.. Artık, kendi başına dinlen babam, dinlen!.. Bir az canın sıkılır, biraz için daralırsa aç önüne gündelikleri, (7) bitikleri (8), cönkleri (9) dinç başınla oku yavrum oku.. Daha olmazsa arpacı kumrusu gibi dal bir yahşi (10) kuruntu denizine, tatlı tatlı düşün bire, düşün!

Dışarda ay aydınlığı varsa çek dört ayaklı yataklığı (11) pencerenin kıyısına, uzan arka üstü yatağa, sanki boy gözküsünde (12) özünü süzer gibi ayın gümüş yüzüne baka baka, sessiz sessiz, mışıl mışıl var uykuya!

Yaz olsun, kış olsun, erteye değin uykyda çıt duymam. Ertelin ise beni uykudan ancak ya kendim, ya da benden önce uyanıp karnı acıkmış olan minik kedim uyandırır. Sorarım şimdi size: Bu dinlenmeyi, bu haysallığı (13) ben burada Sirkecide, Beyoğlunda, Beyazıtta nasıl bulurum? Kaçan (14) kentin göbeğine inecek olursam temelden (15) kazana benziyen kafam, korkarım ki bir gün burada bugusu (16) çok gelmiş vapur kazanı gibi pat diye patlamasın!

Osman Cemal

(1) Şehir.. (2) Akıl. (3) Meczup.. (4) Defa.. (5) Lüzumsuz.. (6) İşkembei kübradan. (7) Gazeteleri. (8) Kitapları. (9) Mecmuaları.. (10) Hoş, lâtif.. (11) Karyola.. (12) Endam aynası.. (13) rahatlık.. (14) Eğer, şayet.. (15 Esasen, zaten.. (16) istim.

Dil bayramı duyguları

Ayrana susamış İbiş, Çubuğunu tellendirmiş Memiş!

Necip Asım B.: Eski Babıâli caddesinde bana Vavlı Türk derlerdi, diyor.

Dil bayramımız münasebetiyle Erzurum mebusu Necip Asım Beyle görüşerek duygularını rica ettik. Bize şunları söyledi:

— Ben çocukken Türkten aşağı kimse yoktu, hep en kötü şeyleri Türke isnat ederlerdi. Mektebi harbiyeye geçtiğim sene orada imparatorluğun yedi köşesinden gelen cins cins arkadaşlarla buluştuk. Mektep idaresi aramızda bir karışma, sevişme hasıl olsun diye karışık bir surette sınıf teşkilâtı yapardı.. Fakat gene her millet kendi köşesine çekilir, arkadaşlariyle birleşirdi. Şamdan, Bağdattan gelenler "Arabım!,, derdi, Rumeliden gelenlerden bir kısmı "Arnavudum!,, derdi. İçimizde bulunan bir kaç kişi de "Çerkeziz!,, derlerdi. Türklere sorulduğu zaman "Konyalıyım!,, "Bursalıyım!,, cevabı alınırdı.

Biz kendimize milliyet göstermezdik. İki sene mektebi harbiyede bulunduğumuz halde bir Türkle, bir Arabın, bir Arnavudun dost olduğunu görmedim.

Ahmet Vefik Paşa Osmanlı imparatorluğunda ilk Türk lûgatı yapandır. Bunun da Türk kelimesini muhtevi sayıfasını açarsanız malûm olan millet manasından maada kaab, rostaî, köylü gibi tabir yığınlarını görürsünüz; hattâ paşaya münasebeti olan meşhur muharrirlerden Vizental Ef. Türk ordusu neferlerini talim için getirilen bir Almanın İstanbulda doğmuş bir çocuğu olmak münasebetiyle konuşmada Türklerden farkı yoktu, Türkleri çok severdi, bu zat bile Türkçeden fransızcaya Cep lûgati adlı eserinde Türk kelimesini t. r. k. ile yazarak ilk mana türc, manayi mecazi olmak üzere kaba manasına grosya yazıyor. Bu halleri gördüm, beni bir düşünce aldı, meselâ Fransa, Almanya gibi devletler bir milletten, Osmanlı imparatorluğu birbirine kaynaşmıyan bir çok milletlerden vücuda gelmişti. Düşündüm, bir millet olmak için dil ve dilek birliğinin şart olduğunu anladım. İptida osmanlıcadaki Türk imlâsını düşündüm, bu kelimeyi t. r. k. harfleri yerine t. v. r. k. harfleriyle yazmağa başladım. Bu imlâ ile Türk diline ve Türklüğe dair ne buldumsa, bilhassa İktam gazetesinde neşrettim.

Bu münasebetle eski Babıâli caddesinde bana Vavlı Türk adını vermişlerdi. Ben Türklüğü kendime hasretmezdim, rasgeldiğim ve müsait gördüğüm insanları da kendime çekmeğe çalışırdım..

Ahmet Mithat Efendiyi de bu yola çektim. Zaten o, açık yazar bir adamdır. Bir iki şiir neşrettik. Bizi muhalifler "Ayrana susamış İbiş, çubuğunu tellendirmiş Memiş!,, diye tavsif ettiler. Meclisi maarif azasından Arnavut Naim Bey türkçeye dair yazdığım bir eserden dolayı "bıktık bu türkçeden!,, diyerek beni istiskal etti. Tisalya muharebesinden sonra Abdülhamidin sırf türkçe ve pek güzel yazılmış bir nutku neşrolundu. Bunu "Edebiyatı Şahane,, başlığiyle bir makalede tebcil ettim. Buna sebep ise hasımlarıma ve bahusus [illegible] le benim fikrimde olduğunu anlatmak isteyişimdi.

Sabahleyin İktamda çıkan bu makaleyi, o günün akşamı çıkan Malûmat: "Böyle güzel bir makale üçüncü sayıfaya mı koyulur, ben işte başmakale yaptım!,, diyerek birinci sayıfada neşretti. Böylece gücüm yettiği kadar Türkiyeyi yaymağa çalıştım. Bir de Avrupada türkçe ile uğraşanlarla tanıştım. Vamberi, Barbiye dö Meynar, Leon Kahön ve Almanlardan M. Foy ve daha sairleriyle temasta bulundum. Parisin "Sosyete Asyatik,, ine aza oldum. Mecmuasında Türk aruzuna dair fransızca bir eser neşrettim. Bunda Türk aruzunun taktiini ortaya koydum. Peştenin Kcleti Zemle mecmuasında Kilis, Bihisti ve Erzurum heceleri hakkında üç makale ve Ayasofya kütüphanesinde bulduğum Uygurca Eybetül hakayik'in fransızça tercümesini neşrettim. Böylece garp âleminde Türklerin de milliyet davasında bulunmuş olduklarını göstermeğe çalıştım.

Meşrutiyetten sonra Ziya Gök Alp ve Muhitülmaarifin yazılışında arkadaşlık ettiğim Emrüllah Efendi gibi zatlar Türkçülük ismini çıkardılar ve benim fikirlerimi yaydılar ve ilerlettiler.

Allah çok uzun ömür versin, Gazi Mustafa Kemal Hazretleri bütün maniaları bertaraf etti, Türkün budunluğunu meydana çıkardı, Türkün dilini herkese tanıttı. Türke tin (can) verdi. Yani benim bütün dileklerimi meydana getirdi. Tanrı ona uzun ömürler versin, gölgesinde Türkün pek yükseklere çıkacağına hep inanırız.

SİNEMA

4 Yıldızın BALO Elbiseleri

— İlk balo elbiseniz nasıldı ve bunu giydiğiniz zaman ne duydunuz?

Bir çok yerde, balo elbisesi giymek, kızın kadınlaşması şeklinde tefsir olunur. Yani, balo elbisesini giyen kız, kendisinin artık çocuk olmadığı hissine kapılır ve bir nevi zevk duyar. Bu itibarla giyilen ilk balo elbisesinin nasıl olduğu kolay kolay unutulmaz. Bu giyildiği zaman ki duyğu da, sırasına göre hatırlayışıyle tekrarlanabilir!

—İlk balo elbiseniz nasıldı ve bunu giydiğiniz zaman ne duydunuz?

Yıldızlarla sık sık ve türlü türlü anketler yapılır. En esaslı meselelerden en ehemmiyetsiz şeylere kadar, muhtelif mevzular etrafında suallerle karşılaşan yıldızlara, bazan ahret sualleri sorulduğu da olur. Onlar da en çetin sorğular karşısında bile yılgınlık göstermez, uyğun bir cevap bulup yahut gelişi güzel bir cevap uydurup, işin içinden sıyrılırlar! İşte, balo elbisesi mevzuu etrafında olarak, yukarıda not ettiğimiz iki sual de bir kaç yıldıza sorulmuş ve kendilerinden cevap alınmıştır!

Amerika yıldızlarından Karen Morley, şu cevabı vermiştir:

— Giydiğim ilk balo elbisesini, bugün film çevirdiğim zaman, balo sahnelerinde sırtımda gördüğünüz mükellef balo elbisesile yan yana görebilseniz, aradaki farkı, çirkin bir ördek yavrusu ile şahane bir kuğu kuşu arasındaki fark kadar biri birlerinden uzak sayacağınızdan , bu şekilde bir mukayese yapacağınızdan eminim. Buna rağmen, ben, bu ilk balo elbisemi ve onu giyişimi sevinçle hatırlıyorum.

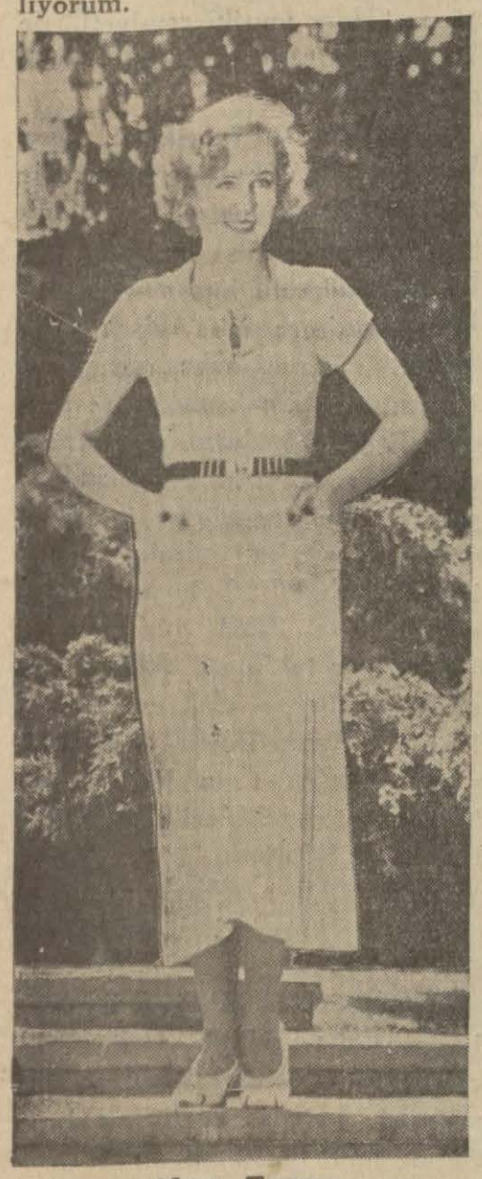

Mec Evans

Karen Morley

Benim ilk balo elbisem, havai mavi ipekten, üzeri sırma ile benek benek işlenmiş bir elbiseydi. Uçkun denilebilecek derecede havai mavi ipek kumaş üzerindeki benekler, yıldızları andırıyordu. Bu elbise bana uğurlu geldi. Çok geçmeden beni de sinema göklerindeki film yıldızları arasına kattılar!

İlk balo elbisemin etekleri, diz kapaklarımın biraz aşağısında kesiliyordu. Onu giydiğim zaman, çok rahattım. İstediğim gibi sıçrıyabiliyor, dans edebiliyordum. Ya vaziyet bugünkü gibi olsaydı?. Balo elbiselerinin etekleri yerleri süpürseydi?.. O zaman ne yapardım? Bu ilk tecrübede nasıl adım atacağımı bilemezdim ve herhalde, eteklerim bacaklarıma dolaşır, birkaç defa tepetaklak yere düşerdim!

Başka ne söyliyeyim?.. İlk balo elbisesini giyişimde o kadar sevinç duydum, ki... Ondan sonra daha süslülerini giydiğim halde, o dereceye varan bir sevince kapılmadım. Hele şimdi?.. Süslü elbise giymek, tabii hal hükmünü aldığı için, artık bunlara karşı tamamiyle lâkaydım. Nerede o ilk balo elbisesini giydiğim zamanki sevinç.

Amerika yıldızlarından Mec. Evans, giydiği ilk balo elbisesine dair şunları anlatmıştır:

— Vaziyetimi çok beğendiğinden bahseden mühim bir zat, bir gece beni bir filmin ilk gösterilişine götürmek istedi. Duğlas Ferbanksın en meşhur filmlerinden biri olan "Bağdat hırsızı,, isimli filmin ilk gösterilişine.. Bu film, o zaman mühim bir sanat hadisesi sayılıyordu. İlk gösteriliş gecesinde davetli olarak tanınmış kimseler hazır bulunuyordu. O geceki toplantının, yarı resmî bir mahiyeti vardı. Sinema salonunda ayni zamanda bir balo veriliyordu. İşte, ben, ilk balo elbisemi o gece giydim!

Giydiğim elbise, karmakarışık desenli bir elbiseydi. Siyah taftа, beyaz organdi.. Bunlar, birbirleriyle imtizaç etmiş miydi? Uygun düşürülüp düşürülemediği hakkında bir şey söylemesem, daha iyi olur. Çünkü, ilk balo elbiseme karşı muhabbetle beraber hürmet de besliyorum. Yalnız şu kadarını söyliyebilirim, ki bu elbise, beni pazarlık elbisesini giyip de köyden şehre gelmiş bir kıza benzetiyordu. Bu benzeyişin, yalnız elbise tesiriyle olduğunu söylemek istemiyorum. Gerçi elbise, karışık desenli, alacabulaca bir elbiseydi, ama ben ayni zamanda çoraplarımı beyaz ve iskarbinlerimi siyah renklerde seçmiştim!

Sinemaya gittik, yan localardan birinde oturduk. Bu locadan filmi görmek mümkün değildi. Ancak, kenara yan oturmak suretiyle, pek rahatsız bir vaziyette bir şeyler seçilebiliyordu. Ben de karanlığı seyre gelmediğim gibi bu meşhur filmi görmek de istediğimden, bir köylü kız nasıl yaparsa, öyle yaptım. Kenara oturdum. Düşmemek için de yanımdaki mühim zatın omuzuna tutunmaktan çekinmedim. Filmi, bu vaziyette seyrettim. Sonra aydınlıkta, ne göreyim?.. İlk balo elbisem, bir çiviye takılarak yırtılmış, kenara yaslanışla ezilmiş, bozulmuş, yıpranmış... Hulâsa, ben, bir kahve değirmeninde çekilmiş hale gelmişim!

İşte, ilk balo elbiseme ait hatıram!.. Hayli orijinal, değil mi?! Fakat, ne de olsa, benim için hoş bir hatıra!.. O canım elbisenin berbat bir hale gelmiş olmasına ne kadar üzüldüğümü hiç unutamıyacağım. Üstelik, o kıyafette o mühim zatla dans da ettim!

Amerika yıldızlarından Una Markel, bu hususdaki intibaı sorulunca, şunları söylemiştir:

— İlk balo elbisem? Benim o zamanki düşünüşüme ve duyguma göre, o elbise, bir peri elbisesi kadar güzeldi!.. Peri masallarında anlatılanlardan farksız bir elbise!. Siyah şifon üzerine pembe güllerle bezenmiş bir balo elbisesi: Nasıl, harikulâde, değil mi?

Benim için bu elbisenin en büyük hususiyeti, şimdi nazarımda onu en ziyade kıymetlendiren şey, büyük annem tarafından dikilmiş olmasıdır. O zaman, yukarıdaki sözlerimden de anlaşılır ki, pek beğeniyordum. Fakat, baloda hiç eğlenemedim. Elbise bozulacak, diye oturamıyordum bile... Halbuki, oturmağa da o kadar muhtaçtım ki.. Yeni rogan iskarpinlerim, ayaklarımı müthiş surette sıkıyordu!

Ayni sual, İrlandalı yıldız Moreyn O' Sullivana da sorulmuş, "Tarzan,, filminde Coni Vaysmüllerin eşi olarak tanıdığımız bu yıldız da, şöyle demiştir:

— Benim ilk balo elbisemin rengi, yeşildi. Yeşil, İrlandanın benimsediği renktir. Ayni zaman da, bu renk, bizde uğur getirici sayılır. Dolayısiyle, ben de bir bahçe eğlentisine giderken, kendime yeşil renkte bir elbise seçtim. Hem öyle hoş, öyle parlak bir yeşil renkte ki!

Benim babam, zabittir. Tertip olunan bahçe eğlensiti, onun mensup olduğu alayın şerefine hazırlanmıştı. Bir nevi kız balosu... İşte, ben ilk defa olarak yeşil bir elbse ile bu baloda dans ettim. Hayatımda, şimdiye kadar en ziyade zevk duyarak iştirak ettiğim balonun hangi balo olduğunu sorarsanız, tereddütsüz o balo olduğunu söyliyebilirim! İster gülünüz, isetr gülmeyiniz, ilk balo elbisemin renki olan yeşil renk bana uğur getirdiğine inandığımı da sizden saklamıyorum. Buna nasıl inanmam? Çok geçmeden yıldız oldum!

Moreyn O' Sullivan Ve Una Markel, Plâjda

Bir Boşanma Daha!

Bilhassa bundan birkaç sene evveline kadar büyük bir şöhreti olan şimdi de film çeviren Ronald Kolman aleyhine, karısı Londra - da bir boşanma davası açmıştı. Kadın, bu davayı kazanmıştır.

Boşanmanın sebebine gelince, davacı, kocasının Pariste yakışık almıyacak bir hayat geçirdiğini, evli bir erkeğin böyle yaşaması doğru olmadığını ileri sürüyordu. Karısının kendisine karşı bir koca gibi davranmadığını, alabildiğine çapkınlık ettiği yolundaki iddiasına Ronald Kolman, hiç cevap vermemiş, kendisini müdafaaya girişmemiştir. Bu suretle o da boşanmıya istekli olduğunu göstermiştir.

Onlar, 1920 senesi eylûlünde Londrada evlenmişlerdi. On sekiz eylûlde!.. Bugün, o zaman karı, koca için çok mes'ut bir gün olmuştu. İlk seneler, biribirlerinden günün birinde ayrılacakları hiç hatırlarına gelmemişti. İkisine de saadet getiren bu birleşik hayat, 1924 senesine kadar hiç aksamadan devam etmiş, fakat 1924 senesinde arada geçimsizlik baş gösterince, Ronald Kolman, karısının yanından, bir daha hiç dönmemek üzere uzaklaşmıştı. Karısı da 925 senesinde Kaliforniyaya gitmiş, mahkeme kararıyle kocasından topluca bir tazminat almış ve ayrıca kendisine on senelik nafaka bağlatmıştı. Şimdi bu on sene geçtiği için, bahis, tazelenmiş, iki yoldan birini tercih etmek lâzım - gelmiştir. Ya tekrar bir araya gelmek, yahut da boşanmak!

Anlaşılan, artık kocasiyle bir araya gelmesi mümkün olmıyacağını aklı kesen kadın, bu cihetten istekte bulunarak, uğraşmayı faydasız saymış ve doğrudan doğruya boşanma davası açıp, aradaki gevşek bağı büsbütün koparmıştır.

Son zamanlarda yıldızlar muhitinde boşanma hadiseleri, eskisine nispetle bir kat daha artmıştır. Gün geçmiyor, ki bir boşanma hadisesi notedilmesin, demek, pek o kadar mübalâğaya kapılmak değildir. Bu, muhakkak!.

Mirna Loy

GÜZEL SAN'ATLAR

Güzel Yazılar

BOĞAZİÇİ

—Öz dilimizle bir deneme—

Anadolu ve Rumeli tepeleri, karşı karşıya eteklerini boğazın sularına indirmişler, yıllardanberi, ne'o, ne beriki bir adım atmadan denizin kıyısında, gün ışığında yıkanıyorlar. Kıyı ve eteklerde kurulmuş yuvaları, çiçekli bahçeli yalıları, Boğaz mavi gölge ile sarıyor. Korular; uzun ve yeşil birer yastık gibi evlerin arkasına giriyor. Dağlar; gerilerde ve sessiz, uzun bir bekleyişten sonra; ellerini yaşayışımızdan geri çekmişler, yeli tokatlıya tokatlıya beriye almışlar, ağaçları sürükliyerek enli yaprakları çentip ufaltmışlar, boylarını kısaltıp bodurlaştırmışlar, sevinçli bir gözle yamaçlara bakan toprakları, seller yıllarca oya oya, damarları çıkmış kuru ve oyuk yüzlere çevirmiş.

Onun için kıyıların tatlı yelinden, uzun ve enli yapraklı ağaçlarından sonra kır yoluna girince, dağı derin bir hırçınlıkla yaşıyor bldum. Otlu ve kayık yollar, yürüyenlere kızmış gibi batıveriyor. Bakınırken fundalıklar arasına saklanmış öteki bir yol önümüze çıkıyor. Eğri, büğrü, kalın, ince, birbirine eklene eklene kıvrılıp bükülen topraklı ve taşlı izlerden yürüyoruz.

Tek tük evler; yalnızlığa zorla getirildikleri için bağırıp çağırdıktan sonra susmuşlar, üzgün üzgün bakıyorlar. Eğer bir iki tavuk sesi duymasak buralarda oturulmuyor sanacağız. Şurada burada basılmaktan ufak bir harmanlık gibi yalnız toprak kalan genişçe yerler var. Dar geçitlerden sonra, buralarda istediğimiz gibi yürümekten, sağa sola yalpalamaktan yoruluyoruz sanki..

Ot ve fidanlar, kısa ve sert yapraklı fundalıklar birbirine o kadar sarılmış, kol ve budaklar birbirine o kadar karışmış ki teker, teker, kök ve dalları sayıp ayıramadım. Yelin tokadına, sellerin atılışına karşı, hepsi birbirinin eteğine yapışarak kalın sinirli kökleriyle toprağa kenetlenmişler, yamaçları dolana dolana tırmanıp örtüyorlar.

Dağ; yarı eğilmiş yaşlı bir baba gibi sağır, bağırışlarımızı duymuyor. Yamacı saran sık çalılıklar arasında nasıl adım atacağımızı düşünürken bir ip ucu gibi toprakta bir çizgi beliriyor. Yürüdükçe dalların içinde gizlenmiş ufak birer köşe bize gülüyordu. Uzaktan toplu bir yumağa benziyen yeşil çalılıklar, yaklaştıkça birbirinden çözülüp ayrılıyor. Çıktıkça lâstikleşen kıvrımlı yolun yarısında tepe, el ile tutulacak cak kadar yakınken bir türlü yükselmeyi bitiremiyoruz. Yol üstünde kaba ve temiz sular toprak oluklardan ıslak ve gölgeli yerlere akıyor.

Ağaçlar; ham açık ve koyu yeşil bir alayla, arka arkaya gür ve sonsuz uzanıyorlar. Uzakta evler birer küme, yollar boş ve uzun birer toprak. Dağ kenarında bir iki ev, yürüyüp giderken şaşırıp buraya düşmüşler, sonra çekilip bir yere de gidememişler, oturmuş sinirli bekliyorlar. Ağaçların çepe çerve ortalarına aldıkları geniş ve yeşil çalılara bakıyorum.

Daha ilk tepeye tırmanırken, yarım yarım görünen yerlerin, boğazın ve kıyıların güzelliğini şimdi anlıyorum. Peçesi yarı kalkmış bir yüze benziyen Boğaz, yükseldikçe örtüsünün altından geniş ve açık ortaya çıkıyor.

Boğaz sonda, çıplak ve açık kapısından enginlere bakıyor. Karadeniz, buğulanmış bir mavilikle görünüyor. Rumeli yamaçları çıplak bir baş gibi, düm düz, güneş vurmuş yanıyor. Kayaların soğuk renginde bile, ıssızlığın tadı var.

Oranın kıyılarını deniz acı ve yeşil yalıyor.

Göklerin birbirine katıla katıla, gittikçe koyulaşan boyası dalları, yaprakları, kıyıları, suları boyuyor, yollara biraz sarılık serpilmiş, yavaş yavaş onlar da kararıyor. Her adımda bir köşeye, çıkılmaz bir çukura dalmış gibi yürüyoruz. Karanlık eteklerimizden çekiyor, omuzlarımıza biniyor, yakınlığa, ışık görmüş gibi seviniyoruz.

Dağın geceleri dili açılıyor; sivrilip keskin keskin durmadan her yer birden ötüyor. Su dolu bir ağızdan fışkıran sesler ürküntü veriyor. Sanki bu yerlere yıllarca ışık vurmamış, hep böyle karanlık, hep böyle gece.... Dağlar böcekleri ile durmadan ötmüş, ot ve çalılıklar, karma karışık birbirlerini görmeden büyüyüp yetişmişler, saç saça, baş başa dövüşür gibi üremişler, çukurlar içinde uçurumlarda yaşanmış gitmiş..

Vapura, geçirilen güzel çağın izini, biraz da dağ karanlığının korkusunu taşıyarak biniyoruz. Sanki akşama doğru korkulu bir yolda kovalanmış gibiyiz. Gündüz evi unutmuş çocuklar gibiyd'k. Akşama yaramazlığımızdan vaz geçmiş, uslu ve yorgun dönüyoruz.

Karanlık kıyıların bir iki yeri ve evleri üst üste, hep birden denize dökülecekmiş gibi duruyor. Tahta evlerin içinde bol ışıklar, onları kâğıttan fenere benzetmiş, gazinolardan kızartıların ağır kokuları yayılıyor... İçeriye doğru dönen yuvarlak koylu birbirini iten evlerin sıkıntısını siliveriyor ve mermer merdivenli geniş evlerin sedirlerine yaslanmış gibi gönlümüz açılıyor.

Gündüz kibar boyalarıyla içimize dolanan yalı ve köşkler, gece de ağır tuvaletleriyle yarı kapalı bir güzellik taşıyorlar.

Yollarda, araları bir açıklıkta, elektrik lâmbaları birbirine uzanıp karışan güzeller gibi dizilmişler, denize boy boy ışık dizileri işliyorlar.

Ayaklarımız yorgun, hamur gibi, caddelerde eğri büğrü gölgeler bırakıyoruz.

Gün, deniz, gök ve yelin kucağında imiş gibi, karanlığın korkulu tadını düşünerek uyuyoruz.

M. Vahit Yusufoğlu

Resim

Resim san'atı nereye gidiyor?

— İngilizçeden —

Bir kaç yüz senedir Avrupa sanatkârları resim yaptıkça, bu resimleri edebiyata bağlamak, eserleri ile bir devir edebiyatını hatırlatmak için uğraştılar. Bu ressamlar, on dokuzuncu asırda sanat temeli sayılan "realizm,, in kuvvetinden istifade ederek eserlerinin büsbütün kuvvet bulduğunu zannettiler. Eserde, realizm ne kadar bariz ise, sanatkârın da ayni derecede muvaffak olduğuna hükmolunuyordu.

Bu yüzden asıl sanat unutuldu. Onun yerine tefarrüatı işlemek hüneri aldı yürüdü.

Çok geçmeden aksülâmel başladı. Sanatkârlardan bir kısmı, sanatın realizmden çok fazla bir şey olduğunu ispata çalıştılar. Sanat eseri, insan dimağını realizm de daha ileriye, hakikî estetiğe götürmeliydi. Sanatkâr, bir makinist olmak istemiyordu.

Bunun üzerine sanat yeni vadiler keşfetti, hâlâ da keşfediyor.

Bu sırada anlaşılan bir hakikat teknik kuvvetinin pek ileri götürülmesinin eserleri makineleştirdiği idi. Halbuki teknik kuvveti, ancak ibda kuvvetine, muhayyile kuvvetine dayanan şahsî ifadeye yardım edebilir. Sanatkârın asıl hedefi, tehacümleri uyandırmaktır. Bu maksada varmak için teknik kuvveti lâzımdır. Fakat bu kuvvet sanatkârın görüş ve sezişini karanlıklaştırmamalıdır.

Halk, bu vaziyet karşısında ilk önce şaşırdı. Çünkü halk ancak an'anevî sanatı anlıyordu. Sonra halk, yeni mektebin telâkkilerine göre terbiye edilmemişti.

Bir sebep daha var:

Bir çok alaylı, has ressamlar türemişti, bunlar yeni fikri, yeni telâkkiyi ele alarak, çalışmadan, çabalamadan, iş çıkarabileceklerini sanarak ortaya pek çirkin şeyler attılar.

Bir avalık sanat seması, bulutlandı. Sanat, teveccühten düştü. Fakat güneş, artık yeniden parlayor. Hakikî tarakkiye reh ber olan sanatkârlar halkın saygısını kazanıyorlar. Ümmiler, alaylılar, lâyik oldukları mevkii alıyorlar. Halk, bu lübiyatı, anlamağa ve takdir etmeğe başladı.

Hakikî sanat teheyyücidir, ulvidir. Onun dayandığı yer bedîî zevktir. Tarakkiperver sanatkâr, bu insanlara bu zevki aşılamalıdır.

—Di Artist—

Aberdin üniversitesi bir san'atkârı taziz etti

İngilterenin Aberdin üniversitesi, bir kaç gün evvel, tanınmış ressamlardan James Mak Beye, fahrî hukuk doktorluğu ünvanını tevcih ederek bu sanatkâr hakkında duyulan umumî saygıya bir ifade vesilesi buldu.

James Mak Bey mütevazi, çalışkan, biraz da inzivayı sever bir sanatkârdır. Fakat harikulâde bir iktidarın saklı kalmasına imkân mı var? Hayatında sanat ve kudretinin nufuzundan başka bir nufuza dayanmıyan sanatkâr nihayet İngiliz sanatkârlarının en ilerisi olmak şöhretini kazandı.

Makbeyin şöhreti İngiltere dahiline inhisar etmiş değildir. Aşağı yukarı dünyanın her mühim kolleksiyonunda onun eserlerine tesadüf olunur.

Makbey sanatkârların en samimileri ve en mahçupları arasındadır. Kendisi eserlerini hiç bir umumî sergide teşhir etmemiş, ve bunları hususî galerilere koyup göstermekle iktifa etmiştir.

Aberdin üniversitesi sanatkâra doktorluk ünvanını, an'anevî bir takım merasim içinde tevcih etmiş, ve bu sayede Londra matbuatı sanatkârdan ve eserlerinden uzun uzadıya bahsetmişlerdir.

Musikî

Musikî teşekküllerimiz ve hareketlerimiz

Muhterem Vakıt gazetesinin 16 Ağustos tarihli san'at sütununda kıymetli müzikoloğumuz Köse Mihal zade Mahmut Ragıp Beyin "Alpullu şeker fabrikası musikiye yardım ediyor,, başlıklı yazısını okuyunca ve bu işte benim ismim de geçmiş bulunduğunu görünce, bazı yerlerde zaman zaman varlıklarını işittiğimiz musiki teşekküllerimizin başında bulunanların hareketlerine dair, musiki kültürümüz namına ve bir kaç musiki teşekkülünü idare etmiş bulunmak hattı ve hararetiyle biyebilirim ki, bizde musiki teşekküllerimiz daima millî harsımıza aykırı istikametler tutmuşlardır ve tutturulmuştur.

Evvelâ hepimiz az çok biliyoruz ki; Türk musikisi demekliğimiz lâzım gelen oturaklı ve esaslı bir millî musikimiz yoktur. Bunu münevverlerimiz, âlimlerimiz her gün söyleyip duruyorlar. Millî inkılâbımıza yakışan bir şekilde nusiki hareketlerimizi idare etmek kabiliyetini hâlâ gösterememiş bulunuyoruz.

Bir çok zümreler ve teşekkül lerimiz musiki tesisat ve teçhizatını başka başka anlıyorlar ve hiç biri millî mefkûre ve ülküye doğru istikamet tutturamıyorlar. Çalışmak istiyorlar, fakat çalışmasını bilmiyorlar. Bu karışıklıktan bizi kurtaracak biricik kuvvet, şuurlu ve münevver gençliğin başlarındaki idealist ve sanata tamamiyle vakıf üstatlarla beraber vaki olacak hamleleri olacaktır. Taraf taraf, yer yer gençler birliği, spor klübü, vesair teşekküllerin bir de musiki şubeleri olduğunu işitiyoruz. Bunlar musiki hususunda harekete geçiyorlar. Fakat teessüflerle ve açıkça söyliyebiliriz ki bunların hiç birisi millî musiki vaziyetinin inceliğine ve derinliğine dair maksat ve gaye güdemiyorlar. Bu kabahat gene münevver sayılan ve öyle geçinen kimselerin aykırı nüfuz ve müdahalelerinde görülüyor. Her hangi bir musiki teşekkülünü, millî mefkûreyi istihdaf ederek değil, yanlış yollar tutarak, aykırı istikamete sevkediyorlar. Gençliğin ve teşekkülün emeklerini ve emellerini başlangıç ve son gaye olarak cazcılığa dökmekten çekinmiyorlar. Bir fokstrot çalabilen, bir kaç musiki parçasını yapabilmek iktidarını gösteren bir teşekkülü artık tekmil merhalesine gelmiş sayarak başka bir yola yürümeğe lüzum görmüyorlar.

Ankara Halkevi tarafından pek şuurlu ve şümullü gayeleri istihdaf ederek çıkarılan "Ülkü,, mecmuasının ikinci sayısını teşkil eden mart 934 nüshasında Hâmit Zübeyir beyin diğer esaslı işlerimiz arasında ayrı bir bent olarak tahsis ettiği musikimiz meselesine dair çok ince ve hakikî görüşleri sinesinde toplıyan kıymetli yazısını okudum. Bu yazının mefhumunu takip etmek her musiki teşekkülümüzün sarsılmaz bir umdesi olmalıdır. Fakat bu dediğim teşekküllerin hiç birisinin bu umdeye yanaşmak istemediğini teessüflerle görüyoruz.

Bu sözlerimize bir misal olmak üzere, hiç bir şahsî iğbirar taşımıyarak ve yalnız musiki kültürümüzü korumak maksadiyle, Babaeskide on ay evvel teşekkül ederek bin bir mahrumiyetler içinde sanata olan kabiliyetini göstermek liyakatine mazhar olan spor klübü musiki şubesinin neticesini gösterebiliriz. Millî musikimizi, kültür musikimizi hedef tutarak çalıştırdığımız ve meydana getirdiğimiz bu teşekkülün, daima dansçılık ve cazcılık yapmak istemediklerini ileri sürerek memlekete hayırlı olamıyacağı kanaatini göstermişler ve gençlerin sanat yolundaki ve millî musikiye dair olan hareketlerini kabahat saymışlar ve böyle bir teşekkülün vücuduna ihtiyaç olmadığını ileri sürerek ellerinden sazlarını almışlar ve onların ateşin heves ve emellerini nihayete erdirmişlerdir.

Kırklarelinde sekiz sene ömür süren "Halk musiki cemiyeti,, de bu aykırı fikirlere kurban olarak sönüp gitmiştir.

Alpullu şeker fabrikası spor klübü musiki şubesinin böyle bir akibete gitmiyeceğini şimdiden görüyor ve tahmin ediyorum. Çünkü bu teşekkülü kuranlar sanat hususunda serbest salâhiyet veriyorlar. Musiki şubesinin ancak teknik sahada çalışmasını ve sanata lâyik olduklarını göstermesini istiyorlar. Musiki heyetini yalnız resmî tezahürlerde, millî merasimlerde kullanarak, hususî işlerde ve balolarda hususî cazlar getirtiyorlar. Böyle güzel bir fikir ve esas takip edildikçe — ki edileceğinde şüphe yoktur — Mahmut Ragıp Beyin iktidarım ve mesleğe vukufum hakkındaki itimat ve teveccühlerinden cesaret alarak iyi direktiflerle yürüyeceğim, ve bu teşekkülü millî musiki ve mefkûreye isale çalışacağım şüphesizdir.

Bu münasebetle gönül ister ki her musiki teşekkülü sanatın inceliklerini görerek çalışsın ve her zamandan ziyade muhtaç olduğumuz millî musikimize nafi olmıya gayret edebilsin.

Vahit Lûtfi

Japonyanın hava vaziyeti ne halde?

Ingilterede hava hücumlarına karşı hazırlıklar

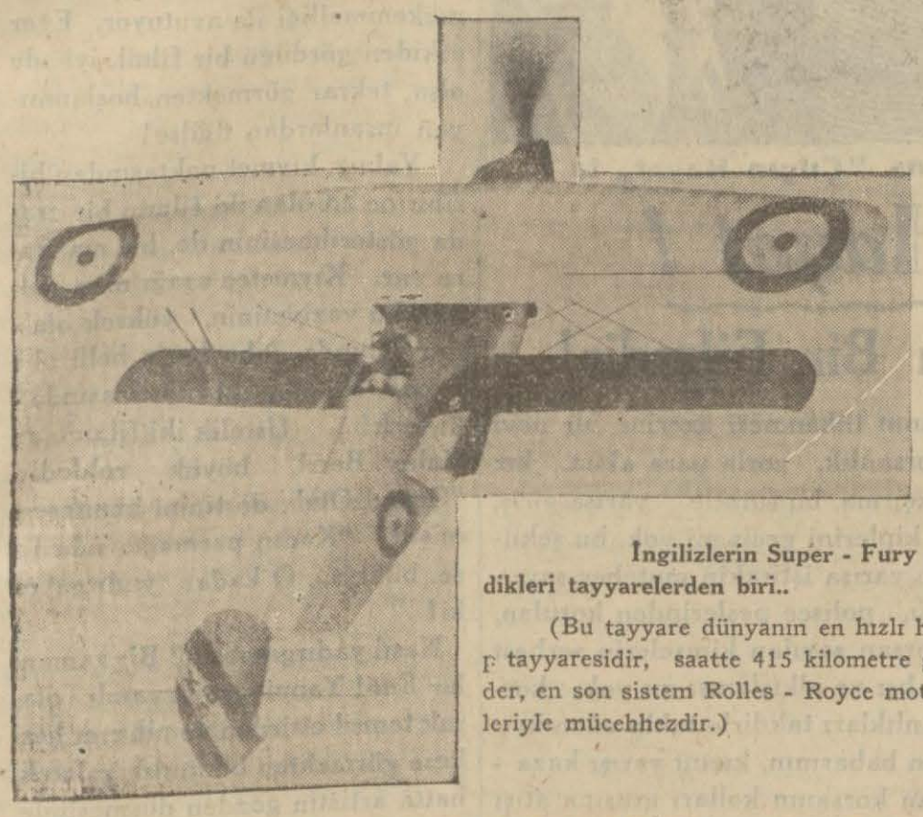

İngilizlerin Super - Fury dedikleri tayyarelerden biri..

(Bu tayyare dünyanın en hızlı harp tayyaresidir, saatte 415 kilometre gider, en son sistem Rolles - Royce motörleriyle mücehhezdir.)

En son haberlere bakılacak olursa, harp tayyareleri itibariyle Japonya, hava devletleri arasında dördüncü gelmektedir. En büyük hava devleti Amerika, ondan sonra Fransa ve ondan sonra Sovyetlerdir. Bu devletlerin her birisi 4000, 4500 adet arasında tayyareye maliktir. Halbuki Japonyanın harp tayyareleri 2.000 harp makinesinden ve 1000 tecrübe, mektep ve ihtiyat tayyaresinden ibarettir.

Japonya, en ziyade deniz harp tayyareciliğine ehemmiyet vermektedir. Bütün Japonya 21 deniz tayyare filosuna maliktir. Bu miktar 1937 senesine kadar 29 filoya 1938 senesine kadar da 39 filoya çıkarılacaktır.

Japon bahriyesi dört tane tayyare ana gemisine maliktir. Bu gemilerin taşıdığı tayyarelerin mecmuu bir uçuşta seksen bir ton bomba atmıya muktedirdir. İnşa halinde olan diğer yeni ana gemisi yakında bitecektir.

Japonyada tayyarecilik sanayii henüz çok inkişaf etmediği için tayyare tedarikâtı hususunda Japonya ekseriya hariçteki sanayie muhtaç olmaktadır. En iyi ve en ziyade tecrübe edilmiş tayyarelerden tedarik edebilmek için Japonya birçok fabrikaların ihtiralarını satın almakla meşguldür.

Tayyare tedarikâtında en çok tayyarelerini Amerikan ve Avrupa tipleri arasından seçmektedir. Bundan başka Yugoslavyadan da mitralyözlü süratli tayyareler satınalmaktadır. İngiltereden mübayaa edilen şeyler tayyare motörleriyle büyük deniz tayyareleridir. Amerikan motörler ve otomatik dümen tertibatı satın almaktadırlar. Toplarla mücehhez olan tayyareler için lâzım olan motörler ise Fransadan satınalınmaktadır.

Geçenlerde Fransanın Aerodinamik müessesesi direktörü mühendisi Eiffel Japonyada da ayni tarzda tesisat vücuda getirmek üzere Japonyaya çağrılmıştı. Japonya tayyare sanayiini inkişaf ettirmek için bütün kuvvetiyle çalışmaktadır. Bu maksat için hükûmet daha geçenlerde 10 milyon Yen tahsis etmiştir. Bu parayla her şeyden evvel tayyare fabrikaları tesis olunacaktır. Japonya, kendi ordusundan başka şimdi bir de Mançuko ordusunu tayyare ile teçhize mecburdur. Bu ordu için geçenlerde 80 bomba tayyaresi siparişi edilmiştir. Tabiî bu sipariş Japon tayyare fabrikaları için büyük bir teşviktir.

İngilterede hazırlıklar

İngiliz hava kuvvetleri için tatbik edilecek ıslahat taktik noktai nazardan büsbütün yeni esaslara istinat ettirilmektedir. Avrupa kıt'asından İngiliz adalarına vaki olacak tayyare hücumlarına karşı hâsıl olan endişe, tayyareler için tasavvur edilen müdafaa merkezinin garp sahili ortasına değil, cenubî Vales kısmına naklini icap ettirmiştir. Demek ki İngiltere, hava müdafaasının sıklet merkezini, Fransızların zannettiği gibi Şimal denizine doğru değil, oldukça cenubu garbîye nakletmiş oluyor.

Büyük şehirlerden uzak bir yerde, Milford limanında tesis edilecek olan bu müdafaa merkezinde yapılacak tesisat en yeni ve en mükemmel tesisattır. Tekniğin bütün yenilikleri orada tatbik edilecektir. Daha şimdiden Milford limanında yeni bir şehir meydana gelmek üzeredir. Orada bulunan eski bahriye tezgâhı kaldırılacak ve onun yerinde yeni tesisat kurulacaktır. Yer altında vücuda getirilecek cephane fabrikaları ve cephane depoları birçok kilometre murabbaı yer işgal edecektir. Bütün tesisat yer altında o kadar derinlikte inşa olunacak ve o kadar emniyet altına alınacaktır ki yalnız havadan atılan bombalar değil, hatta zırhlılardan atılacak top mermileri bile oralara kadar nüfuz edemiyecektir. Cephanenin yer altındaki fabrikalardan donanmanın depo gemilerine kadar nakil işi de yer altından yapılacaktır. Yer altından giden bu yollar da hava taarruzlarına karşı masun bulunacaktır.

Tayyarelerde ve zırhlılarda yakılacak mayi halindeki maddeler de tahtelarz borularla icap eden yerlere sevkolunacaktır. Bu borular, birkaç noktaları hariçte kalan noktalarda hedef olamıyacak kadar küçük olacağından bunların da hava hücumlarından müteessir olmasına imkân yok gibidir. Bu yeni tesisat vücuda geldikten sonra şimdiye kadar mevcut olan bilhassa deniz tayyareleri merkezleri kıymetlerini çok kaybedecektir.

Hitler Alman Cümhurreisi sıfatiyle ordu donanmasının da başkumandanı olduğundan şimdi sık sık harp limanlarını ziyaret ederek Alman harp gemilerine geçit resmi yaptırmaktadır. Yukarıdaki resimler donanmanın geçit resminden bir manzarayı ve bir harp gemisine mensup bahriye efradının Hitler'i selâmlamasını göstermektedir.

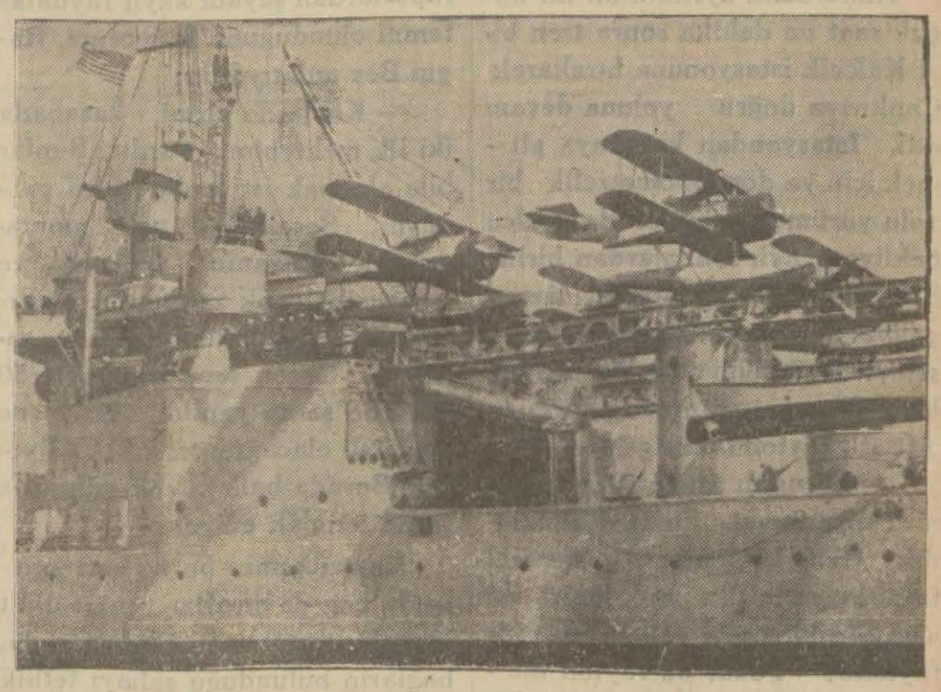

Amerikalıların Minneapolis kruvazörü..

(Geçenlerde İngiliz limanlarını ziyaret eden bu Amerikan gemisinde görülen tayyareler dikkati celbetmiştir. Devletler harp gemilerine gittikçe fazla tayyare yerleştirmeğe çalışmaktadırlar.)

Gelecek harpte Demiryolların ehemmiyeti

Bir İtalyan askerî mecmuası teknik ve harp tarihi noktasından esaslı tetkikler yaptıktan sonra otomobillerin ve şose inşaatının son zamanlarda çok ilerlemiş olmasına rağmen gelecek harpte demiryollarını ehemmiyetlerini kaybetmediği neticesini çıkarıyor. Bu mecmua diyor ki:

"Hat inşaatının ve idaresinin ayni zamanda makineleştirilmesi vakit ve işçi itibarile öyle bir tasarruf temin ediyor ki, umumî harpte alelâcele yeniden tesis edilen demiryollarından hasıl olan istifade pek geride kalmış oluyor.

Demiryollarının inşasında görülen yeniliklerden birisi Danimarka, Finlandiya ve İsviçrede görülen yeni balast vagonlarıdır. Bu vagonlar bir kişi tarafından idare edilmek suretile balastı tren yürürken otomatik bir surette dökmektedir. Ray nakline mahsus olan vagonlar dahi ayni suretle çalıştırılmaktadır. Traversler elektrik ve purmatik aletler kesiliyor ve deliniyor, ve kavis edilmeğe çarçabuk hazırlanıyor. Muhtelif parçalardan ibaret olan takma demiryolu köprüler, şimdiye kadar yapılmakta olan muvakkat ahşap köprülerden daha seri bir surette kuruluveriyor. Yüz metre uzunluğundaki bir köprünün beher üç metresini bir saatte kurmak mümkün oluyor.

Bu köprü inşası hususunda Almanlar umumî harpte pek büyük bir maharet göstermişlerdir. Verdun taarruzu esnasında yüz on gün zarfında tesis ettikleri yetmiş kilometrelik Sommeville Duguy hattı bir şaheserdi. Fransızlar da 62 demiryolu müfrezesi çalıştırmak suretiyle 13.500 kilometrelik yeni hatlar tesis etmişlerdi.

Harpte seri demiryolları inşası için esaslı sebep olarak şunlar gösterilmektedir: Sınaî inşaat müsaade ettikce tek hatlı yolların çift hatta tahdidi; çepheye giden hatlar arasında tulânî irtibat hatları inşa ederek hatlar birisi muattal kaldığı veya tahrip edildiği zaman nakliyatı başka bir hatta çevirmeği emniyet altına almak; hatları cepheye kadar uzatmak. Bunlardan başka dekovil hatları inşası, istasyonların ve makasların izalesi mevzuu bahsolabilir.,,

İtalyan mecmuası demiryoli - le otomobilleri malûm olan şekillerde birbirleriyle mukayese ettikten sonra şu neticeyi çıkarıyor ki, demriyolları uzak mesafeler mevzuu bahsoldukça otomobiller, ve kamyonları itmam eden bir nakil vasıtasından ibaret kalacaktır. Yalnız bir hakikat vrdır ki, onun unutulmaması lâzım gelir: Bir askerî tren bir kilometre mesafe katetmek için 25 kilo kömür ve ceman 8 şimendifer memuruna muhtaçtır. Halbuki ayni mesafeye nakliyat yapmak için 160 kamyona, 320 adama ve 50 litre benzine ihtiyaç vardır. Bir de buna demiryoliyle yapılan nakliyatın mesafe itibariyle üç misli fazla olduğu, kamyon ile yapılan nakliyatın ise azamî halde günde 120 — 150 kilometreyi tecavüz edemediği ilâve olunmalıdır.

Bütün şimendiferlerde halihazırda yolcu ve eşya nakliyatının azalmasından ve kamyonlarla otomobillerin rekabet etmesinden harpteki vaziyet için bir netice çıkarmak doğru olamaz. Demiryolları askerî kıymetlerini muhafaza edecektir. Demiryolları, düşmanı ânî hâdiseler karşısında bırakmak ve bunun neticesnide zaferi temin etmek en ziyade işe yarıyan bir nakil vasıtası kıymetini kaybetmiyecektir. Birbirlerinden uzak olan cephelerde Almanların itilâf ordularını mağlup edebilmeleri ancak Alman şimendiferleri sayesinde kabil olabilmiştir.

nmo afLkarbak tıdd

Portsmouth, Chatham, Devonporttaki büyük üssübahrîlerde bulunan tesisatın bazıları yerinde bırakılacaksa da o kadar ehemmiyetli tesisattan addedilmiyecektir. Bir de İskoçyanın şimalinde büyük benzin ve mazot depoları vücuda getirilecektir. Bunların tabiî vaziyetleri bile hava taarruzlarına karşı o kadar masun bulundurmaktadır. Şimdilik o hava-

(Lütfen sayıfayı çeviriniz)

Ankara Mektupları

Bozkırda bir yolculuk..

— 2 —

Yazan: Kadri Kemal

Ankaradan ayrıldıktan iki buçuk saat on dakika sonra tren bizi Kalecik istasyonuna bırakarak Çankırıya doğru yoluna devam etti. İstasyondan kasabaya gitmek için ya dört kilometrelik bir yolu yürümek yahut orada yolcu bekliyen yaylı arabalardan birine binerek kasabaya gitmek lâzımgeliyordu. Arkadaşımla bu meseleyi düşündüğümüz bir sırada bir delikanlı yanında durduğu çift atlı faytonu bize göstererek:

— Efendim araba ister misiniz? diye sordu. Fazla düşünmedik. Genç köylünün gösterdiği faytona yerleştik. Bu lâğır iki atın sürükliyeceği çok harap bir faytondu. Fakat bu fayton meğerse Kalecik kazasının biricik faytonu imiş.. .

İstasyondan kasabaya giden yol kısmen şosedir. Bu yol kasabanın yanında değişir. Kaymakam Ragıp Bey bu yolun kasaba dahilinde bulunan kısmını şimdi tanzim ettirmekle meşguldür. Bu münasebetle yola isabet eden evler istimlâk edilmiş ve kısmen de yıktırılmağa başlanmıştır. Kasaba kenarında arabadan inerek bu yeni yolun geçeceği sahadan ve yıkılmakta olan evlerin arasından geçerek kasabanın öte başına doğru yürüdük.. Bize rehberlik eden adam, orada bina yıkmakla meşgul bulunan amelelerden birisine sordu:

— Burasını kaça yıkıyorlar?.

— 160 liraya...

Ötede kerpiç yığınlarını gören arkadaşım ilâve etti:

— Ne olacak, eski kerpiç eve 160 lira bile çok...

Arkadaşımın bu cevabı beni düşündürdü:

— Anadolu yapısının temeli kerpiçtir. Şehirlerdeki gibi nesil şimdi beton istiyor. Anadolunun imarı için kerpici kaldırıp yerine taş ve beton koymak lâzımdır.

104 köyü ve 38 bin nüfusu bulunan kazanın dön bin nüfuslu tarihî merkezini geziyoruz. Çoğu kerpiçten evler büyük kalenin bulunduğu tepenin etrafına eski bir gülâha sarılan sarık gibi sarılmış sessiz uyuyorlar. Koskoca kasaba sanki uykuda.. Sebebini kaymakam beye sorduğum zaman; kasaba halkının bağlara gitmiş olduğunu söyledi. Uzun zamandanberi bu kazada çalışan genç kaymakam Ragıp Beyi, ben çok eskiden, millî mücadelenin ilk senelerinden tanırım. O buhranlı devirlerde memlekete gercekten değerli hizmetler görmüş, Şeyh Sait isyanında müşkül şerait altında vazife yaparken verdiği raporlardan şayanı kayıt faydalar temni olunduğunu biliyorum. Ragıp Bey anlatıyordu:

— Köylerde yirmi, kasabada iki ilk mektebimiz vardır. Bunlar bile okumak istiyenlere kâfi gelmiyor. Şoselerimiz pek muntazamdır. Kazanın bağcılık ve meyveciliği çok zengindir. Başlıca hasılatımız, üzüm, ayva, ve şaraptır. Geçen sene kasabada 50 bin kilo şarap yapıldı. Bu sene iki misli olacağını tahmin ediyoruz. Burada halk ta çok miktarda şarap istihlâk ediyor.

Kaymakamın bu izahatı sırasında ben de etrafta müteaddit kümeler teşkil eden bağları ve bu bağların bulunduğu sahayı tetkik ediyorum; geniş bir sahada üzüm bağları yetiştirmeğe çok elverişli bir toprak ve sonra sayısız kol kuvveti..

Yanımızdakilerden bir memur bu hususta bize daha fazla izahat verdi:

— Başlıca istihsalâtı şarap olan bu memlekette milyonlarca kilo şarap istihsal edilebilecektir. Yalnız kasabanın civar bağlarında iki yüz bin kilodan fazla üzüm yetiştirilmiştir. Geçen sene Kırımlı Nemazof adında birisi buraya gelerek burada küçük bir şarap imalâthanesi açtı, köylüden ve civardan 2 — 2,5 kuruşa, hem ve civardan iki yüz paraya, hem de veresiye üzüm toplıyarak yaptığı şaraplardan mühim bir para kazandı.

Kasabada kendileriyle görüştüğüm birkaç yerli tüccar Kalecikte büyük bir şarap imalâthanesine lüzum olduğu kanaatini bana verdiler.. Bize üzümcülük hakkında izahat verenlerden birisi de sözünü isbat için biraz üzüm getirdi. Bu üzümlerin içerisinde iri taneli tek bir salkım belki bir kilo gelirdi. Tanelerin cevizden biraz ufak bulundukları görülüyordu. Burada bilhassa siyah üzüm yetişiyormuş. Her sene birkaç vagon üzüm ve bir hayli şarap Ankara ve civar kazalara gönderiliyormuş. Ziraat Vekâleti şarapçılık mütehassısının iki senedenberi birkaç kere bu mıntakaya giderek şarapçılık ve pekmezcilik üzerinde tetkikatta bulunduğunu söylediler. Küçük bir gayretin bu tarihî kasabayı yeniden canlandıracağı ve orta Anadoluda büyük şarap ve pekmezcilik mahzenlerinin kurulacağını bize gösterecektir sanırım. Kendileriyle temas ettiğim kasabalıların birçoklarının dilekleri bu noktada birleşiyor. Bir de Kaleciklilerin bir dilekleri daha var. Değerli kaymakam bunu da tahakkuk ettirmeğe çalışıyor; elektrik.. .

Kaleye yakın bir sudan istifade edilmek şartile ve on dört bin lira sarfile bir elektirik stelâsyonu yapmak için keşif ve proje hazırlamışlar. Fakat elde paraları olmadığı için teşebbüse girişemiyorlar. Bundan başka bu tesisattan Belediyeye ayda en az yüz lira temin edebileceği hesaplanmış.. Niyetleri bu hususta iş bankasının yardımını temin için İktisat Vekili Celâl Beye müracaat etmektedir.

Kasabada kaymakamların ikametine mahsus güzel bir bine yapılmış.. Altı yataklı bir reviri, bir hükûmet tabibi var. İki de toprak kap imalâthanesi var. Fakat bunların pek az bir şey kazandıklarını söylediler. Bütün Ankara havalisinde meşhur ve mergup olan ve suyu soğuk tutan Kalecik testileri burada yapılıyor...

lide dört depo inşa olunacaktır. Bu depoların her biri üç milyon galon yağ veyahut benzin ihtiva edecektir. Gerek bu depolar, gerekse Milford limanındaki tesisat için hususî hava teşkilâtı yapılacaktır.

İngilterede bugün cephane ve mühimmat imal eden fabrikalar birer birer hususî bir komisyon tarafından tetkik edilmektedir. Bu komisyon herhangi bir fabrikanın harpte tehlikeye maruz kalacağına dair bir rapor verirse, o fabrika derhal yer altına nakledilmektedir. Bu suretle mühim sanayi ve cephane fabrikaları yavaş yavaş yer yüzünden yer altına nakledilmiş olacaktır.

Haftanın Filmleri

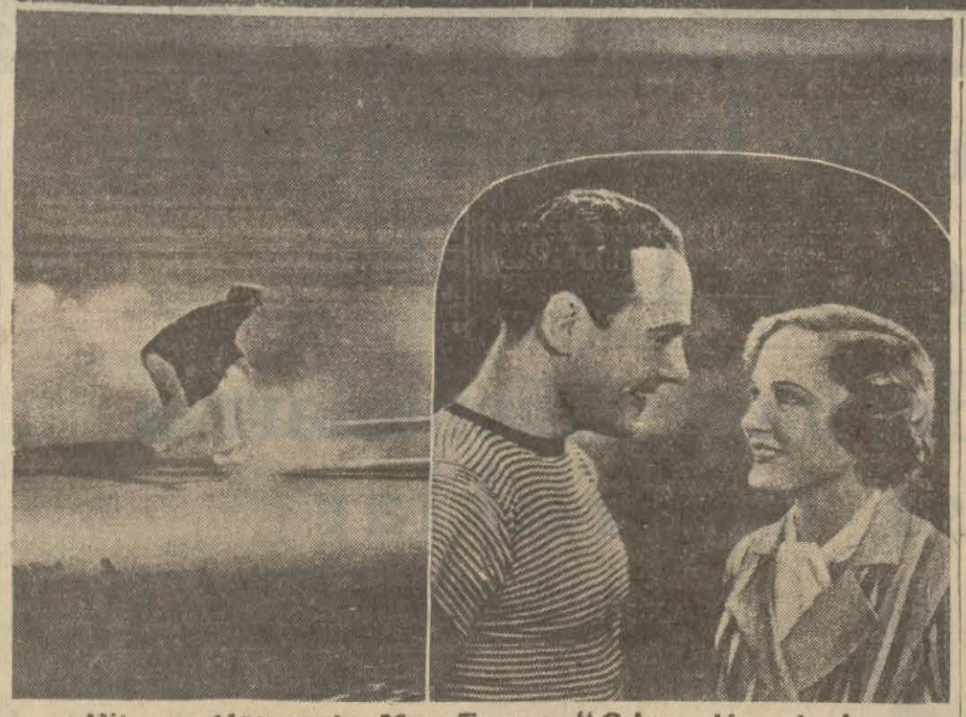

Vilyem Haynesle Mec Evans "Çılgın Hayat,, ta

Çılgın Hayat !

Yavan, Can sıkıcı Bir Filmdir!

"İpek,, sinemasında bu hafta "Çılgın hayat,, ismi altında bir film gösteriliyor. Bunda oynıyanlar, Mec Evans, Vilyem Haynes, Konrad Nagel, Artur Bayron, Klayf Edvards.. Fransızca sözlü olan bu film, bir Amerikan filmidir.

Bir Amerikan filmi ve Amerikanca tasarlanıp ortaya konulmuş bir mevzu!.. Nasıl bir film, nasıl bir mevzu?.. Bir denizci, sürat rekorunu kıracak bir motör makinesi icat ettiğine kanidir. Tecrübelerinde kazalar atlatıyor. Nihayet muvaffak oluyor. Lâkin, bu neticeye varıncıya kadar, kazalardan biri esnasında çok zengin bir adamın kızı ile tanışmak, onunla sevişmek, ayni zamanda onun motör yarışlarına meraklı babasının bu sahada gösterdiği iptilâdan kendi plânının tatbik ve tahakkuk sahasına konulması yolunda istifade, sevgide ve bu teşebbüste bir rakibiyle karşılaşma var. Daha neler yok?.. Bir tecrübede kızın babasının yaralanması, diğer taraftan paranın tükenmesi üzerine bir nevi korsanlık, zorla para alma, kız kaçırma, bu suretle yarışa giriş, rakiplerini geçiş mi yok, bu şekilde yarışa iştirakin muteber sayılışı, polisçe peşlerinden koşulan, korsan sayılan kimselerin serbest kalışı ve alkışlanışı mı yok, korsanlıkları takdirle takip eden kızın babasının, kızını yarışı kazanan korsanın kolları arasına atışı mı yok!.. Hepsi, hepsi var. Bir sürü gürültü, patırdı ve onlar ermiş muradına!

Ya filmi seyredenler?.. Bu asrî masal kabilinden mevzuda üstün bir temsil de bulamıyarak, yavan bir şeyle karşılaşmış olmanın can sıkıntısını duyuyorlar. Halbuki, Mec Evansa, sanat kabiliyetini gösterebileceği, fikri ve ruhu doyurucu mevzular seçilebilirdi, iyi bir senaryö, ahenkli bir temsille, seyredenler, seyrettikleri film karşısında can sıkıntısı yerine, ne derin zevk duyabilirlerdi! Bu, artistler boş durmasın diye, arada şöyle acele çevrilivermiş filmlerden biridir!

Sana Tapıyorum!

"Melek,, sinemasının bu haftaki filmi, "Sana tapıyorum,, isimli..... Geza fon Bolvarinin rejisörlüğünü yaptığ bu operet çeşnisindeki filmde Magda Şnayder, Villi Forst, Maks Gülstorf, Teo Lingen, Frits Odemar, Olga Limburg rol almışlardır. Film, Almanca sözlü ve şarkılı....

"Bizi en iyi tanıyan insan, oda hizmetçimizdir!,, Bir bestekâr, Napoleonun bu sözüne mim koyuyor. Resmini görerek âşık olduğu kızı, yakından tanımak için uşak sıfatiyle kızın babasının yanına giriyor. Onu bu suretle iyice tanıyor, sonunda hakikat anlaşılıyor ve karşılıklı sevgi ile birleşiyorlar.

Tabiî bu basit mevzuun bir filmde işe yaraması için, eğlendirici bir çok teferrüat var. Gerçi bu mevzuda ve bu tarzda bir çok film çevrildi, ama senaryo ve temsil derli toplu, sahnelerin birbirini takibi ustalıklı olduğu için, bu da hoş zaman geçirmeği temin ediyor. Sonra şarkılar ve musiki de, tarzında hoştur!

Aşıklar Oteli

"Sumer,, sinemasının bu hafta gösterdiği film, Anni Ondranın bir filmidir. "Âşıklar oteli,, filminde, bu yıldızdan başka Matyas Viyman, Peter Fos, Maks Gülstorf, Frits Odemar oynuyorlar. Rejisör, Karl Lamaktır. Film, almanca sözlü ve şarkılıdır.

Film, operet filmi olarak tanınan filmlerden biridir. Şarkı, musiki ve eğlence... Anni Ondra, mevzuda bir mirasa konuyor. Miras, bir oteldir. Ayni yerde, ayni ismi taşıyan iki otel vardır. Biri büyük, biri küçük.... Küçük otelin sahibi olan kız, yanlışlıkla büyük otele ayak basıyor. Hayal inkisarına uğruyor. Lâkin, küçük otel, ona uğur getiriyor. Oraya inen zengin bir adamla sevişiyor ve evleniyorlar.

Bir takım şaşırtıcı teferrüatiyle, bu film, yıldıza yaramazlıklar yapmak imkânını veriyor. Bu, onun en hoş filmlerinden biri olmakla beraber, Anni Ondra, gene her zamanki gibi hoşa gidicidir. Ortalığı birbirine katarak, seyircileri peşi sıra sürüklemesini biliyor!

Pankreas

Güreşi Kadar Tatsız Film!

"Elhamra,, sineması, bu hafta iki filmi birden programına aldı. Biri yeni, biri eski... Böyle yapmakla çok iyi etmiş. Çünkü diğeri gibi fransızca sözlü olan yeni "Kadın parmağı,, filmi, eski "Grand Otel,, in gölgesine sığınıyor. Seyreden, kendisini, yenisinin berbatlığı yanında eskisinin mükemmelliği ile avutuyor. Eğer eskiden gördüğü bir filmi, iyi de olsa, tekrar görmekten hoşlanmıyan insanlardan dğilse!

Yalnız, kıymet noktasından biribirine zıt olan iki filmin bir erada gösterilmesinin de, bir mahzuru var. Kıymetçe aşağı olan filmin bu vaziyetinin, yüksek olanın yanında daha bariz belli olması!.. Hele bu iki film arasındaki fark!.... Üstelik iki filmde de Valas Berri, büyük roldedir. "Grand Otel,, de tipini benimsemiştir. "Kadın parmağı,, nda ise, bilâkis... O kadar yadırgayor ki!

Nasıl yadırgamasın? Bir zamanlar Emil Yanningse devamlı olarak temsil ettirilen ve nihayet herkese görmekten bıkkınlık gelerek, hattâ artistin gözden düşmesinde tesiri olan bir tip!. Ona çok temsil ettirilen bu tipte, Valas Berri de sendeliyor!. Bir kadın seven ve bu kadına düşkünlükle sarsak, sursak olan, düşen bir adam!... Kendisi, Almanyada bir birahanenin baş garsonudur. Ayni zamanda Cim Londosvari Pankreas güreşleri yapan bir pehlivan... Bu adam Almanya şampiyonu ve nihayet Amerikaya gelerek dünya şampiyonu oluyor. Güreş sahasında, bir takım gizli, kapaklı dalâvereler döndüğüne, tanışıklı dövüşler yaptırıldığına işaret ediliyor, ama senaryo o kadar karışık ki, bu cihet sarih olarak ortaya çıkmıyor, müphem kalıyor. Sevdiği kadının zaafını hazmeden pehlivanın karşısındaki kadın tipi de, evvelce "Arsen Lüpen,, filminde muvaffak olduğunu gördüğümüz Karen Morleyin bir türlü benimsiyerek canlandıramadığı manasız bir kadın tipi!.. Kadının âşıkı tipi, daha manasız ve hâlâ sessiz film zamanındaki gibi melodram jestleriyle oynıyan Rikardo Kortez, en hafif tabirle sinire dokunuyor!

Valas Berri, güreşiyor, güreşiyor, boyuna güreşiyor. Kadını sevmiyen, fakat ona tahakkûm eden, onun vasitasiyle kendisini istismar eden adamı boğan pehlivan, hapse giriyor.Mesele yok, çıkacaktır ve kendisinin sandığı halde, karısının âşıkından olduğunu öğrendiği çocuğunu kucaklıyacaktır!

Konuşmalara, ses cihetine varıncıya kadar çok kusurlu, çok acemice yapılan bu filmdeki pehlivan tipiyle diğer Alman tipleri, Almanları hayli kızdırmış olsa gerek.... Onlar, Amerikalıların kendilerini gülünçleştirmesine karşı ateş püskürüyorlar. Alman tipi ortaya koyan her Amerikan filmine hücumları yerinde değil, ama bu filme ne kadar hücum etseler, yerindedir.

Netice itibariyle, muhtelif parçalarında gösterdiği Pankreas güreşi kadar tatsız bir film!

EĞLENCELİ YAZILAR

Büyük Turda:

Can Ve Canan

Muazzez Hanıma, şimdiye kadar bir çok erkek sevgisinden bahsetmiş, bir çok erkek ona evlenme teklifinde bulunmuştur. Fakat, bu erkeklerden hiç birisi, istediğine kavuşamamıştır. Niçin?

Bunun sebebi, sevilebilecek bir kadın olan Muazzez Hanımın sevmek hususunda pek ağır davranmasıdır. Kendisinin fevkalâde güzel, alımlı, zeki, şık, hülâsa fevkalâde bir kadın olduğuna kani bulunan Muazzez Hanım, doğrusunu isterseniz, haklıdır. Ancak yarı yarıya... Kendisi hakkındaki kanaatleri, tamamiyle değil, yarıya tashihe muhtaçtır. Ve onu tarif ederken, fevkalâde mağrur, kendini beğenmiş olduğunu unutmamalıdır. Bu cihet, onun fark vasfını teşkil eder!

Huyu böyle bir kadının kolay kolay erkek beğenmemesi, sevip evlenememesi, pek tabii, değil mi?... Muazzez Hanım, bir çok erkeklerin sevgisini, evlenme teklifini reddetmiştir. Lâkin, senelerden beri birbirini takip eden bu retler, hâlâ ona hem ret cevabı alanlar, hem de henüz bu cevabı almıyanlar tarafından ayni esastan müracaatte bulunmalarının arkası kesilmesine sebep olmamıştır!

Muazzaz Hanım, son haftalar içerisinde Sabir isminde bir erkeğe sık sık rastgeldi. Onunla bir salon toplantısında tanışmışlardı. Sabir Bey de, bu bir kaç hafta içerisinde, öteden beri Muazzaz Hanıma karşı alâka duyanların arasına karışmıştı. Nihayet, bir kaç akşam evvel, Büyükadada tur yaparlarken, araba içinde, Sabir Bey de sevgisinden bahis açtı, evlenme teklifinde bulundu. Büyük tur yapıyorlardı. Tam aydınlığiyle hoş bir mehtap vardı. Nazik bir mevzuda söz söylemenin tam sırası!...

Sabir Bey, böyle düşündü ve bu mevzu etrafında bir çok söz söylemekten, açıkça söylemekten çekinmedi. Sonunda da tur bitmeden cevap istediğini bildirdi:

— Çünkü, dedi, sizi o kadar seviyorum ki, bir an evvel sizinle evlenmek ve başbaşa kalmak, en büyük arzum!

Muazzaz Hanım, mütadı üzere, mağrur bir gülüşle, cevap yollu söze başladı:

— O kadar acele etmeyiniz, Sabir Beyefendi! Benim sevebileceğim ve kendisiyle evlenebileceğim erkek, arslan kadar cesur olmalı...

— Mükemmel!... Ben de...

— Durunuz, acele etmeyiniz. Arslan kadar cesur olmalı, fakat küstah, gaddar, ve yırtıcı olmamalı..

— Ben de....

— Müsaade ediniz. Ben, hepsini tekmilliyeyim de siz ondan sonra toptan cevap veriniz!

— Toptan cevap!.. Peki, Muazzez Hanımefendi!.. Sizi dinliyorum.

— Sonra, Ramon Novarro kadar güzel olmalı, fakat kibirli olmamalı.. Zekâsı üstün olmalı, fakat ukalâ olmamalı.. Her kadına karşı nazik davranmalı, fakat yalnız beni sevmeli. Ve bilhassa,...

Muazzez Hanım, bir an sustu. Sabir Bey, onun gözlerinin içine bakıyordu:

— Ve bilhassa...

— Ve bilhassa, Sabir Beyefendi. Benim her istediğimi her anda derhal yerine getirmeli!

— Tamamiyle anlaştık o halde... Birbirimize rastgelmişiz, isabet olmuş. Şu halde yarından tezi yok...

— Acele etmeyiniz, benim her istediğimi yapabilecek misiniz?

— Hemen emrediniz, derhal...

— Şimdi acele etmenin sırası gelip çattı, Sabir Beyefendi. Kendinizi derhal şu uçuruma atınız!

Bu sırada, araba, büyük tur yolunun, Büyükadanın arka kısmından, baş döndürücü bir uçurum kenarından geçiyordu. Sabir Bey, derinliğe baktı, gözleri karardı ve kaldırıp kendini atacak yerde, iki eliyle oturduğu yere tutundu:

— "Evvelâ can, sonra canan!" demişler, hanımefendi! Mazur görünüz!

Muazzez Hanım, alaylı bir kahkaha attı, arabacıya seslendi:

— Biraz daha hızlı sür, arabacı!... Tur çabuk bitsin!

Kaynanalar VE Damatları !

Bir kahvede bir kaç arkadaş toplanmışlardı. Konuşma mevzuu, kaynana bahsi!... Biri kaynanası aleyhindeki sözlerini tamamlamadan diğeri söze başlıyor, bir curcunadır gidiyordu. Bu bir kaç arkadaş, kaynanalarının aleyhinde söz söylemeğe o kadar can atıyorlardı ki, birbirlerinin sözlerini tamamlamalarını bekliyecek kadar sabırlı davranamıyorlardı!

— Benim kaynanam öyle bir kaynana ki, hiç eşi bulunmaz. Karımla bana bir an bile olsun göz açırmamak niyetiyle etrafımızdan ayrılmaz. Bizi başbaşa bırakmamak, onun en büyük zevkidir. Üstelik..

— Ya benimki!.. Sen biraz dur da ben söyliyeyim. Meselâ, karıma bir kat elbise yaptıracağım, değil mi? Kaynanama da mutlaka yaptırmalıyım! Hem aradaki yaş farkını da düşünmez, tıpkı tıpkısına kızının giydiği gibi elbise yaptırmak ister. Bundan başka...

— Siz bir de benimkini görmelisiniz. O kadar oburdur ki, yer, yer, gene doymaz. Yediği şeyler de daima en nadir ve en pahalı şeyler olacak. Meselâ...

— O bir şey değil. Benimki, hem giyim kuşam, hem de yemek, içmek, hem de geceli gündüzlü gezip tozmak isteğindedir. Ve..

— Benim kaynanamın dili o kadar uzundur ki, eşek arısının sokması gayet muvafık...

— Olabilir. Lâkin, benimki hepsine taş çıkartır. Eline baston mu geçer, maşa mı geçer, takunye mi, iskarpin mi geçer, kaptığı gibi...

— Halbuki benim, hiç birinizin anlattığına benzemez. Benim kaynanam, o kadar iyi kadındır ki, damadının üzerine titrer!

— Ne?..

En son söze karışan damdan düşer gibi böyle deyince, diğerleri âdeta küçük dillerini yutacak gibi oldular.

— Ne diyorsun sen, kuzum?

— Evet, benim kaynanam çok iyi bir kadındır. Hattâ ayakkabılarımı ayağıma getirecek kadar iyi!

— Biz, bu sözden bir şey anlamadık!

— Bunda anlamıyacak ne var?.. Kaynanam, beni eve hapsetmek taraflısı değildir. Bir an evvel evden çıkıp gitmemi dört gözle bekler!

Vaziyet anlaşıldı. Kaynanalarına dair konuşan damatların hepsi, ayni esasta birleşiyorlardı!

— Ne kadar maharetle düşüyorsun. Şapkanı bir çalıya, şemsiyeni bir başka çalıya taktın, üçüncü çalıda... Yahut dalda da sen takılı duruyorsun. Bu maharetle eğer bir canbazhaneye girsen, avuç dolusu para kazanırsın!

— Gözlüğümü ver, karıcığım. Rica ederim. Gözlüksüz yürüyemiyorum!

— Ben kolundan tutarak yürütüyorum ya, işte!.. Yürüyemiyor değil, plâjdakileri göremiyorsun. Buradan çıkıncaya kadar gözlüğünü vermiyeceğim!

Köpek Bahsi!

İki kişi arasında bir köpek münakaşasıdır açılmış. Acaba hangisinin köpeği daha cins, daha üstün?

Bunlardan birisinin köpeği yanında. Cins sayılan bir köpek.. Diğerinin köpeği yanında yok. Fakat, o, kendi köpeğinin daha cins olduğunu ileri sürüyor.

— Kuru lâfla iddia ispat olunmaz. Mademki köpeğin cinstir. Getir de görelim!

— Hay hay. Ne zaman istersen!...

Ertesi gün, iki iddiacı adam, gene karşılaştılar. Bir gün evel köpeği yanında olmıyan adam, diğerinin köpeğinden daha üstün olduğunu ileri sürdüğü köpeği birlikte getirmişti. Öteki, boynunda mavi kurdeleli bir tasma bulunan bu köpeği görünce, şaşıp kaldı:

— Bu mu senin benimkinden daha cins olan köpeğin?.. Ayol, bu adî bir köpek!

Diğer iddiacı, bu isnatta bulunan adamın kulağına eğilerek, usulca şöyle söyledi:

— Sus, sen işin farkında değilsni!.. Sana gizli söylüyorum, kimse duymasın!

— Neyi kimse duymasın?

— Benim köpeğim, şimdi mühim bir av peşindedir. Avı kolayca ele geçirmek için kurnaz davranıyor. Av köpeği olduğunu belli etmemek maksadiyle kıyafeti değiştirdi. Alelâde bir köpek kıyafetine girdi!

Hamletin Gülüşü!

Bir tiyatroda Vilyam Şekspirin "Hamlet,, i oynanıyordu. Sahnede eserin kahramanı, ölüyor. Bu rolü yapan aktör, ölürken kahkahalar atıyor!

Perde kapandıktan sonra, tiyatronun direktörü, aktörü kulis arasında yakaladı. Ateş püskürüyordu:

— Bu ne rezalet! O kadar pruva ettiğin halde, bu rolü nasıl oynaman lâzım geldiğini hâlâ öğrenemedin mi?..

Aktör, dudaklarının ucunda bir istihza gülümseyişi ile, cevap verdi:

— Neden hiddet ve telâş gösteriyorsunuz? Ben, rolümü tam manasiyle hakikî vaziyete uygun olarak oynadım!

Bu cevap direktörün hiddetini büsbütün arttırdı:

Çıldırdın mı? Hiç ölen bir adam güler mi?.. Bu, hakikî vaziyete uygun, tabiî bir hal olabilirmi?

— Şüphe mi var?.. Tamamiyle hakikî ve gayet tabiî!.. Sizin verdiğiniz pek az para ile sıkıntı çekerek yaşıyacağına, bir aktörün ölümü gülerek karşılamasından daha hakikî ve tabiî bir şey, az bulunur!

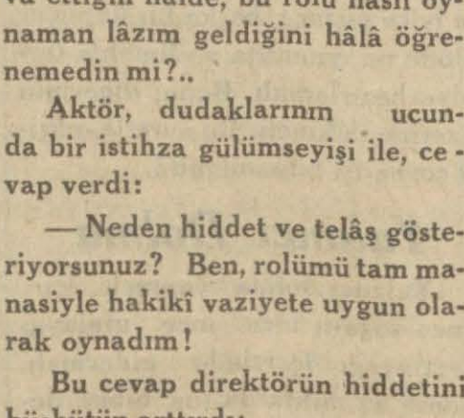

— Gece yarısı, karşımda iki yırtıcı kaplan görünce, ne müthiş korkuya uğradığımı tasavvur edemezsiniz!

— Bilâkis!.. Kaynanam, bu yazı yanımızda geçirdi. Karımın misafiri olarak!

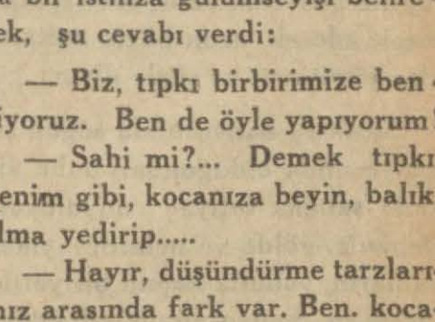

— Kocacığım. Ben, denize girmiyeceğim!

— Neden?

— Çocuklara göre, cankurtaran simitleri bulundu, ama ben bulunanlardan hiç birisine sığmıyorum!

Kocanı Düşündür !

Naime Hanım, evli bir kadının en mühim işi, kocasile uğraşmak oldğu fikirni tamamiyle benimsemiştir. Kocası nasıl bir adam olursa olsun, kadın, hep onunla meşgul olacak, başka hiç bir şey ama hiç bir şey düşünmiyecek.

Naime Hanım, pek kendi halinde, sakin huylu bir kadındır. Çocukları da olmamıştır. Bu itibarla hakikaten dedigi gibi hareket eder. Hep kocasiyle meşguldür. Ona karşı, hattâ şımartacak derecede alâka gösterir:

— Niçin elinle başını tutuyorsun?

— Hiç!.. Düşünüyorum da!

— Ne düşünüyorsun?.. Canın bir şeye mi sıkıldı?.

— Hayır, efendim, hayır. Bir şey düşünmüyorum, bir şey düşünmeğe çalışıyorum!.

— Düşünmekte güçlük mü çekiyorsun?.. O halde dimağın yoruldu, zihnin dağıldı demek. Bunun çaresi beyim, balık ve elma yemektir!

Naime Hanım, böyle der, dediğini yapar, yaptırır. Sonra da eşe dosta, konu komşuya, tanıdıklara, tanımadıklara ballandıra ballandıra anlatır. O, kocasiyle ne kadar candan alâkalı olduğunu anlatmağı pek sever!

Geçen gün, ada vapurunda şık bir hanımla tanıştı, konuştu ve ona da bunları anlatmağa başladı ve sözlerini şöyle bağladı:

— Kocamı düşündürebilmek için elimden geleni yapıyorum. Hiç bir şey ihmal etmiyorum!

Şık hanım, dudaklarının ucunda bir istihza gülümseyişi belirerek, şu cevabı verdi:

— Biz, tıpkı birbirimize benziyoruz. Ben de öyle yapıyorum!

— Sahi mi?... Demek tıpkı benim gibi, kocanıza beyin, balık, elma yedirip.....

— Hayır, düşündürme tarzlarımız arasında fark var. Ben. kocamın önüne sık sık terzinin faturalarını koymağı tercih ediyorum!

— Kibrit çakınca patlamıyan barutu keşfettim!

— Söylemeğe hacet yok, bu keşif dört bir tarafta şiddetli akisler bırakıyor!

KADIN

Ev Kadınına:

SABUN

Çok Mu, Yoksa Az Mı Harcarsınız?

Bir memlekette sabun ne kadar fazla kullanılırsa, o memlekette medeniyetin o nispette ilerlemiş sayılması lâzım geldiğine dair, avrupada dilden dile dolaşan bir söz vardır. Şimdiye kadar bu söz laf arasında ortaya atılır. ve bir hakikat olmak üzere tastikle karşılanırdı. Halbuki, son hafta içersinde İngilterede münakaşa mevzuu teşkil etmiştir!

Sabunun fazla kullanılması, bir memlekette medeniyetin ilerlemiş olmasına delil sayıla bilirmi?.. Bu fikri benimseyenler, medeni bir insanın temizliğe meraklı olması lâzım geldiğini, temizliği temin eden başlıca vasıtanın da sabun olduğunu söylüyorlar. Bu fikre zıt düşünceler de, fazla sabun harcamanın, ne temizlik merakına, ne de medeni insan oluşa delâlet edebileceği noktasından, münakaşaya girişiyorlar!

Sabun bahsinin münakaşa mevzuu teşkil etmesine sebep, neşir olunan bir istatistiktir. Bu istatistiğe göre, en çok sabun sarf olunan memleket, Amerikadır. Sonra Felemenk ve Danimarka geliyor. İngilterenin veziyeti de, bunlardan sonra gelişle, dördüncülüktür. Şu halde temizliğe meraklı ve medeni oluş hususunda, İngilizler, diğerlerinden gerimi?.. Hayır! İngilizler, bunu kabul etmiyorlar, kendilerini müdafaa yollu neşriyat yapmağa başlıyorlar ve işte sabun münakaşası bu sebepten ortaya çıkıyor!

Tutulan istatistik, rakamlara istinat ediyor. Her Amerikalı, senede oniki buçuk kilogram sabun kullanmadan yapamıyormuş. Diğerleri de derece derece daha az.... Bu rakamları gözden geçiren bir İngiliz gazetesi, bahsi teferruatile tespit ederek, uzun böylu mütaleaalar yürütüyor ve şöyle diyor:

"Sıcak su banyosunda soğuk su banyosunda olduğundan daha ziyade sabuna ihtiyaç duyuluyor. Denizde, gölde ve nehirde yıkananların, yahutta kapalı bir yerde soğuk su banyosunu tercih edenlerin daha az sabun sarf ettikleri, muhakkaktır. Böyle olduğu halde, rehavete dalarlar ve banyoda luzumundan fazla kalırlar, bir taraftan da boyuna sabun kullanmayı, bunun bir icabı sayarlar.

Bundan başka, sabun, çamaşır yıkamak işinde de elden düşmiyen bir maddedir. Sıcak memleketlerde, üşümek ihtimali pek az olduğundan, fazla giyinmeğe luzum kalmaz ve çamaşır az yıkanır. Çamaşırın az yıkanması itibarile, tabii sabunun sarf ediliş nispeti, böyle memleketlerde eksilir. Sıcak olmayan bazı memleketlerde de, insanlar okadar sağlamdır, ki havanın tesirinden korunmak lüzumunu his etmezler. Onlarda öyle katkat giyinmek endişesinde değillerdir. Dolayısiyle, gene sabun masrafı eksilmiş, demektir!

Sonra, sabun harcayışta tasarruf ve israf ta rol oynar. Bazı insanlar, hesaplı hareket ederler, bazıları müsrif davranırlar. Meselâ, Felemenkte kadınların devamlı olarak sabuna el attıkları, mesel hükmüne girmiştir. Hakikaten, bu memleketin kadınları, sabunu bol isterler ve sabun köpüklerinden balon yapmağa bayılırlar!„

İngiliz gazetesi, ancak sabundan hiç istifade etmiyen memleketlerde insanların temiz ve medeni olmaktan çok uzak bulundukları neticesi çıkarılabileceği kaydile, sabun bahsinin erkeklerden fazla kadınları alakadar ettiğini yazıyor. Bazı kadınların, alabildiğine sabun kalıpları devirerek, yok yere kocalarına bu yüzden de masraf kapısı açtıklaraını, halbuki bir ev kadınının ucu masrafa dokunan her işte ifrat ve tefritten kaçınması, itidal gözetmesi icap ettiğini ilâve ediyor!

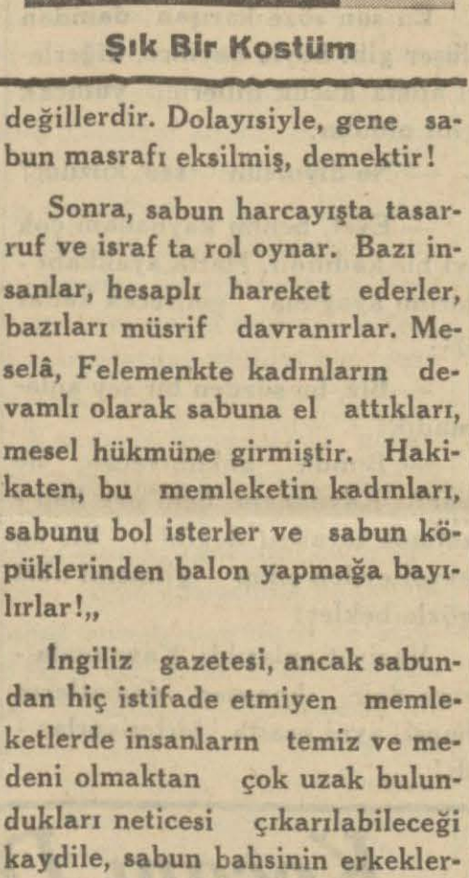

Şık Bir Kostüm

Şık Bir Kostüm

Plâtin Yerine Gümüş!

Saçta Moda Renk: Beyaz!

Film yıldızlarının en şöhretlilerinden Cin Harlov, bu güzel artist, saçlarının rengile de anılır. O, saçlarını Platin rengine boyamış ve bu renkte saçı moda yapmıştı. Fakat, saça bu rengi en hoş tarzda verebilen yanlız kendisi kalmıştır. Yıldızın bu hususta nasıl bir tertipten istifade ettiğini, tamamile ifşa etmediğini zan edenler var. Ayni zamanda, onun tertipinden istifade edişide şahsi maharetine de pay ayrılıyor!

Cin Harlov, geçende saçının rengini değiştirmeğe kalkmış, bu yüzden mensup bulunduğu film şirketile aralarında ihtilâf çıkmıştır. Mensup olduğu şirket, Plâtin renginin değiştirilmesine razı olmamış, yıldıza, bu rengin pek yakıştığını ve herkesin kendisini bu renkte saçlarile beyendiğini ileri sürmüştür.

Cin Harlov, saçlarnın koyu sarıya boyamak istiyordu. halbuki, o böyle bir temayül gösterirken, şimdi ben beyaz saç rengi modasına temayül uyanmıştır.. Bu rengi, gümüş renginde saç olarak anlatıyorlar. Bu renkte saç modası, İngilterede baş göstermiştir. İlk düşünen ve tatbik eden olmak üzere, belli bir isim not edilmiyor. Yeni temayül, müşterek bir temayül olarak, adeta birden gözeçarpmıştır.

Cin Harlov

Plâtin renginde dedikleri ğayet açık, uçkun sarı rengin yerini, gümüş renginde dedikleri bembeyaz saç, ne dereceye kadar tutacak?.. Yeni saç rengi modası, İngiltere haricine de çıkarak, bütün düyada yayılacak mı?.. Bunun şümullenmesi, pek muhtemel görülüyor!

Beyaz saç modasından bahsolunurken, bunun tarihi menşei de hatırlanmıştır. Fransa Kralların - dan Ondördüncü Luinin saçları ağırınca, kadın, erkek bütün etrafındakilerin saçlarını pudralamaları, daha sonra beyaz prokalar takmaları ve Hükümdarı, yaşlı görünüş üzüntüsünden kurtarmaları!... Dolayısıyle, yeni saç rengi modasının, en çok saçı kendiliğinden ağıranların hoşuna gideceğine de işaret olunuyor!

Yemek Tarifleri

Ekşili Çorba

Koyun etinin yağlıca tarafını seçmeli. Eti ufak ufak doğradıktan sonra, kaynatmalı. Et, suyu ile iyice pişince, başka bir kap içersinde un, yumurta ve limonla terbiye hazırlamalı. Bunu, digerinin üzerine dökmeli. Bu suretle, ekşili çorba işi tamamlanır!.

Yalancı Dolma

Yalancı dolma yapmak için, önce soğanı ince ince ufalayıp zeytinyağı içersinde oldurmalı. Sonra az miktarda tuz, biber, domates karıştırarak çevirmeli. Gene az miktarda dereotu da konabilir. Bu daha ziyade lezzet temin eder. Nihayet pirinç katmalı ve haşlanmış yaprağı sıkıp sıkıp pirinçle doldurmalı. Pişirirken azar azar su vermeği ihmal etmemeli. Tamamiyle pişeceğine yakın bir az zeytinyağı daha dökerek üzerine limon sıkmalı.

Balık Iskarası

İskara üzerine tefne yaprağı dizmeli. Bu, yapılacak ilk iştir. Tefne yaprağının üzerine kılıç yahut palamut balığını yerleştirmeli. Bu da yapılacak ikinci iştir, ki balığın çiy kalmadan ve yanmadan kızarmasını gözetmek, bunu takip eden üçüncü iş ve kızaran balıkların üzerinden balık terbiyesi geçirmek de dördüncü iş olur. Beşinci iş de, tabağa koyup yemek!

Balıkların tabakta da tefne yaprağı üzerinde yer tutması, tercihe değer.

Ağırlığınca Değeri Olan Bir Kadınla Evlenen Erkek!

Ağırlığınca değeri olan bir kadın!.. Bir erkek, on dördüncü karısını, ağırlığınca para verdikten sonra, nikâhlayabilmiş! Vaka, Yugoslavyada olmuştur. Erkek bir çingenedir. Şimdiye kadar on dört defa evlenmiş. Üç karısı ölmüş, onu da kaçmış. On dördüncüsü, işte tartılarak ve babasına ağırlığınca para verilerek alınan kadın!

Babası, kızını ancak kilogram başına 120 Dinar vermek şartile çingeneye nikâhlamaşa razı olmuş. Çingene, bu şartı kabul etmiş, kız soyunmuş, çıplak vücudu üzerinde yanlızğa yethafif

üzerinde ğayet hafif bir tül bulunarak, tartı aletinin üzerine çıkmış. Tam elli dört kilogram gelmiş. Çingene, her kilogram için 120 Dinarı sayıp kızı almış!

Şimdi, on dördüncü karısıyle nasıl evlendiğini anlatırken şöyle diyormuş:

— Ağırlığınca para verdim. Çok ağır şarta katlandım. Bu iş, her yiğitin kârı değildir. Erkek dediğin böyle olmalı, bir kızla evlenmeği aklına koydumu, karşısına ne güçlük çıkarsa, yenmeli, kızı almalı. İşte ben, öyle yaptım. Her evlenişimde türlü türlü zora çekildim, hiç yılmadım!

Ama, şunu açıkca söyliyeyim, ki bu seferki bundan evvelki on üçüncüye taş çıkarttırdı. Ağırlığınca para!... Ne bu, degilmi?.. Fakat, bunada şükür!... İyiki bu alım, satım işi bundan iki sene evvel olmamış. Karım, o zamandanberi çok şişmanladı. Ağırlığı adamakıllı arttı. Şimdi tartılınca, daha ağır basıyor. Demek, şimdi evlenecek olsaymışım, daha fazla para verecekmişim. Şuhalde ben bu işte gene kârlıyım!

Yastık Modelleri

Tuvalet Takımı

ÇOCUK

Dil Bayramı

Dün, başta en büyüğümüz olduğu halde, en büyük bayramlarımızdan birini daha kutluladık·

26 Ağustos, Dil savaşımızın üçüncü yıla bastığı gündü.

Bu bayramın niçin yapıldığını, niçin en büyük bayramlarımızdan biri olduğunu, küçük arkadaşlarım, size kısaca anlatayım:

İki sene evvele gelinciye kadar, bizim bugün konuştuğumuz bu güzel dilimiz, başka dillerin baskısı altında yaşıyordu. Tabiî, bir suyun içerisine, nasıl bizim hayatımıza muzır bir takım mikroplar karışıyorsa, bu dilin içerisine de, öylece, yabancı bir takım milletlerin konuştuğu dilden kelimeler karışmıştı. Öyle ki, bizim türkçemiz, bu başka dillerin karışmasında, kendi güzelliğini artık kaybetmek derecesine gelmişti.

Halbuki, bizim güzel, dünya yüzünde konuşulan bugünkü dillerden daha güzel bir dilimiz vardı. Babalarımız bu güzel dili dileklerinden ayırt edecekleri yerde, yanlış bir yola sapmışlar, onu gûya güzelleştirmek için, yabancı milletlerden kelimeler almışlardı.

İşte, tıpkı muharebe günlerinde olduğu gibi bizi her felâkette kurtaran büyük baş ve Cumhurreisimiz, iki sene evvel, güzel türkçemizi, bu yabancı dillerden kurtarmak istedi:

— Türkçe, dedi. başlı başına en güzel dillerden birisidir. Onu anlayışlı yapacak hale getiren ve güzelliğine çirkinlik veren bu yabancı kelimelerden temizlemeğe çalışalım.

Bugün milletimiz iki senedenberi onun emri altında yürüyor. Çünkü o, her vakit en iyi, en doğru, bize en faydalı şeyleri bulup çıkarmıştır.

Cumhurreisimizin, güzel türkçemizi meydana getirmek için kumanda verdiği gün, bizim için bir bayram oldu. Dün, bu bayramın üçüncü senesine bastığımız gündü. Onu sevinç içinde karşıladık.

Çocuklarım!

Yaşadığımız günler, babalarımızın yapmadığı bir çok yeni şeylerin yapıldığı günlerdir. Yarın, hazırladığımız bu kıymetli şeyleri size bırakacağız. Bugün, onlar, bizim elimizde sadece çizilmiş birer küçük programdır. Onları siz, asıl yapacaksınız!..

Ağabey

Haftanın bulmacası

Beş harfli bir kelimeyim. Baştan birinci ve ikinci harfim meşhur muharrirlerden birinin ilk ismidir. Üçüncü, dördüncü, beşinci harflerimi yanyana getirirseniz, azlık manasını ifade eder. Ayni harflerimi sondan okuyacak olursanız bir ses meydana gelirim!.. Beş harfimi de yanyana yazarsanız en çok sevdiğiniz bir isim meydana çıkacaktır.

Birinci, ikinci ve üçüncü gelen okuyucularımızla diğer 155 okuyucumuza muhtelif neviden güzel ve istifadeli hediyeler vereceğiz. Bulmaca müddeti on beş gündür!.

DİKKAT

Haftanın bulmacasında kazanan okuyucularını, hediyelerini, her Perşembe öğleden sonra idarehanemizden alabilirler.

Meraklı Yazılar

Yeni bir ADA

Seksen milyondan fazla insanın yaşadığı Japonya, yanar dağların en çok bulunduğu bir deniz memleketidir. 4000 den ziyade küçük küçük adacıkların meydana getirdiği bu memlekette, hemen her sene bir volkan indifa eder, binlerce kişi ölür.

Şimdiye kadar, daima yanar dağların ve Okyanus denizi kasırgalarının felâketine uğrıyan bu memlektete, geçenlerde birdenbire yeni bir adacık peyda oldu.

Gelen haberlere göre, bu küçük ada, gene o civarda bulunan başka bir adaya, bir liman vazifesini de görebilecekmiş. Japonyalılar, kendilerine faydaları dokunacak olan yeni adaya "Taketom,, ismini verdiler.

Taketom adası, bugünkü istifadeli haline gelmek için, deniz yüzüne çıktıktan sonra tamam beş ayın geçmesi lâzım gelmiştir. Bu beş ayın nihayetinde, yeni ada, tamamiyle teşekkül etmiş bulunuyordu.

At ve çocuk

Dünyada en vahşî sayılabilecek hayvanların bile, küçük çocuklara karşı, büyük bir alâkası olduğu görülmüştür. Bir çok hayvanların, yalnız bırakılmış, yahut felâkete uğramış çocuklara yardım ettiğini bize tarih gösteriyor.

Hattâ, çocuklarla hayvanlar arasındaki bu münasebata dair bir çok masallar bile uydurulmuştur. Bu resimdeki arkadaşımızı, ehlî bir hayvan olmakla beraber, insanları çiftesiyle okşamaktan hiç çekinmiyen güzel bir ata yem verirken görüyorsunuz!.

Deniz mevsimi artık bitti. Deniz kenarlarında eğlenmeğe gidenler kısa bir zaman sonra evlerine kapanacaklar. Kış geliyor. Bu iki deniz arkadaşı da, bu sene çok eğlenmişlerdi. Ellerinde su kovaları, kolkola, artık onlar da dönüyorlar!..

Faydalı Yazılar

2500 Yumurta

Amerikada patates eken çiftçilerin en çok şikâyet ettikleri küçük bir böcek vardır. Durigo böceği!..

Daha dünya yüzüne gelir gelmez patatesleri yemeğe başlıyan durigo, yumurtalarından altı haftada meydana çıkar. İlk zamanları, küçük boyu ancak iki milimetre kadardır. Onu görenler, tarlalara hiç bir ziyan vermiyecek zararsız ve zavallı bir hayvan zanneder. Fakat derhal büyümeğe koyulur. Daha doğar doğmaz patatesleri yediği ve iyice hazmettiği için o kadar çabuk büyür ki, iki hafta sonra birdenbire on beş milimetre uzunluğunda görürsünüz. Bu iki hafta içinde, kırmızı üstüne siyah benekleri vardır; tarlaların içinde güçlükle görülebilir. Bununla beraber büyüdükçe renkleri yavaş yavaş değişir. 35 gün nihayetinde, artık büyümeleri tamam olmuştur.

Durigo, ziraate en fazla zarar veren bir hayvan olduğu kadar en fazla yumurta çıkran bir ahyvandır da.. Dişileri, yumurtladıklarından kırk iki gün sonra tekrar yurmurta çıkarırlar. Bu suretle senede 2500 yumurta yaptıkları hesap edilmişti. Fakat, her tarafta olduğu gibi, bu küçük böceklerin de düşmanları vardır.

Kuşlar, bu böcekleri birer bi-

faydalı yazılar 2

rer yakalar, ve Amerikada patates tarlalarını silâhlı bir bekçi kadar kuvvetle muhazafa ederler. Onun için, büyük bir âlim:

— Eğer kuşlar olmasaydı, diyor, böcekler bütün dünyayı yerlerdi!.

Eğlenceli Yazılar

İki arkadaş arasında

— Ben bir ahmaklık yaptığım zaman herkesten önce kendim gülerim.

— Evet, tevekkeli değil, bu kadar çok gülüyorsun!.

* * *

— Sen de görüyorsun ya, keman çalmakta ne kadar terakki ettim.

— Şüphesiz.. İki gündür köpeğimizin çok az havladığına bakılırsa, doğru olacak!..

Su kenarında uyuyan çocuk...

Acaba, rüyasında, büyük gemilerle büyük denizleri görüyor mu?

HİKAYE

Buzlar Arasında

Dünyanın, çocuklarına karşı en merhametli, en şefkatli, fakat insanlara karşı en yırtıcı hayvanlarından birisi, "Ayı,, ismini verdiğimiz mahlûklardır.

Ayı avı, dünyadaki avların en tehlikelilerinden birisi sayılır.. Yalnız, yanında yavrulariyle beraber gezen bir ayıyı avlamak daha kolay olduğu için, şimal taraflarının buzları arasında avlanmıya çıkan insanlar, daha ziyade bu ciheti tercih ederler.

Arkadaşım, şimal taraflarındaki bir ayı avını bana şöyle anlattı:

— Silâhlarımız yanımızda ateşe hazır duruyordu. Üç yüz metre kadar ilerde, bir diğer ve beyaz bir ayı göründü. Arkasında iki tane, küçük yavrusu onu takip ediyordu. Köpeklerimizi üstüne saldırdık! Aramızda muharebe başlamıştı..

Beyaz ayı, buzların üstünde müthiş bir hızla koşmıya başladı. Bu ağır vücudun bu kadar sür'atle koşacağını hiç ümit etmiyorduk. Küçük yavruları, yaşlarının bütün ufaklığına rağmen, ayni hızla onun arkasından gidiyorlardı; belki de, uzaktan uzağa işittiğimiz seslerle, anaları, onlara kuvvet veriyordu.

Bir dakika, köpeklerimizin, avlarına yetiştiklerini gördük. Ayni dakikada, beyaz ayı tehlikeye karşı karşıya gelir gelmez, olduğu yerde birdenbire geriye dönmüş; küçük yavrularını arka tarafına almıştı. Bu boğuşmada, her şeyden evvel onları muhafaza

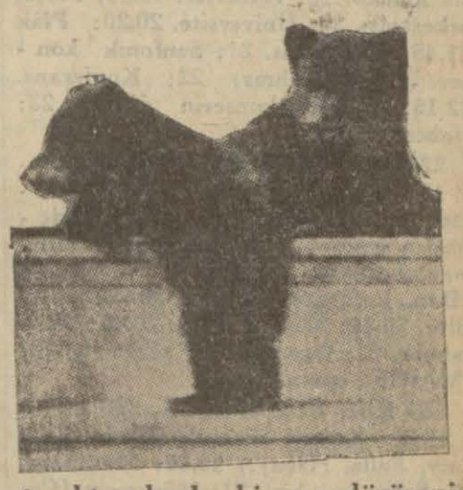

etmekten başka bir şey düşünmiyordu.

İkinci ve üçüncü kurşunu yediği zaman, artık neticeyi anlamıştı. Son bir gayretle arka tarafına döndü. Küçük yavruları orada titreşiyordu.

Bütün kuvvetiyle onların üzerine doğru sendeliye sendeliye yürüdü; iki küçük yavruyu, bütün tehlikelerden kendi vücudiyle korumak istiyordu; üstlerine yattı. Beyaz buzların arasında hafif iniltiler duyuluyor, şimal taraflarının en kuvvetli hayvanı, çocuklarının üstünde yavaş yavaş ölüyor; fakat onları hâlâ kurtarmak için çalışıyordu.

Arkadaşımın, hikâyesine ilâve ettiği son sözü, hâlâ hatırlıyorum! Dünya üzerinde hepimizin hor gördüğü, ve eğlendiği ayılar, çocuklarına karşı en merhametli ve en şefkatli hayvanlardan birisidir!..

Hikâyeci

HAFTALIK RADYO PROGRAMI

30 Eylûl Pazar

İstanbul:

18,30: Plâk neşriyatı. 19,20: Ajas haberleri. 19,30: Türk musiki neşriyatı: (Kemanî Reşat, Mesut Cemil, Muzaffer beyler ve Vecihe, Vedia Rıza hanım - lar.) 21: Ateş - Güneş klübünden nakil. Ajans ve borsa hberleri, 21.30: Orkes - tra, krışık program.

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.

11.30: Dinî neşriyat ve konse. 12: Radyo orkestrası. 13: Musahabe — Kon ser. 13.45: Tagannili neşriyat. 14.15: Haberler, 14.40: Plâk. 17: Köylü neş - riyatı. 18: Jan Marcu takımı (karışık musiki.) 19: Haberler. 19.15: Orkes - tranın devamı. 20: Üniversite dersi. 20 20: Plâk. 20.45: Konferans. 21: İspan - yol musikisi. 22: Spor. 22.10 Operet musikisi. 23: Haberler.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

18. Dans 18.50: Musahabe ve radyo piyesi 20: Hafif musiki. — Musahabe. 21: Akşam konseri. — Musahabe. — Neşeli neşriyat. 23.15: Reklâm ve kon - ser. 23.30: Dans musikisi. 24: Musaha - be. 24.05: Dans.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.

19: Neşeli musahabe, 19.30: Farkas sigan takımı. 20.40: Musahabe. 21.10: Spor, 21.30: Viyanadan nakil. 23: Ha - berler. 23.25: Viyolonsel konseri. 24.15 Cazbant.

1 Birinciteşrin Pazartesi

923 Khz, BÜKREŞ, 364 m.

13-15 Gündüz neşriyatı. 18: Hafif musiki. 9: Haberler. 19.15: Radyo or - kestrası. 20: Üniversite radyosu. 20.15: Plâk. 20.45: Konferans. 21: Oda mu - sikisi. (Sarvas kuarteti) 21,30: Konfe - rans. 21.45: Taganni. 22.15: Harpa mu sikisi. 22.45: Haberler. 23.15: Kahve - hane musikisi.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

18: Piyano konseri. 19.25: Musaha - be. 18.35: Hafif musiki plâkları. — Muhtelif bahisler. 19.15: Piyano refa - katiyle keman konseri. — Musahabe. 21: Hafif musiki. 21.45: Haberler: Ha - ve saire. 22: Konservatuvardan nak - len: Klâsik konser. 22.45: Konferans. 23: Reklâm ve konser. 23.15: Dans mu - sikisi. 24: Musahabe, 24,05: Dans mu - sikisi.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.

18.35: Tagannili konser. 19.10: Al - manca ders. 19.45: Britanya otelinden cazbant. 20,40: Karışık neşriyt. 22,30: Haberler. 22.50: Sigan musikisi. 24: Plâk.

841 Khz. BERLİN, Tegel 357 m.

19.30: Trio flüt konseri. 20.20: Mu - sahabe. 20.40: Aktüalite. 21: Haberler. 21.10: Hafif musiki. (Valdemar Has takımı.) 21.50: Tagannili konser. 23: Haberler. 23.20: "Afrika geceleri„ isim-

2 Birinciteşrin Salı

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.

13 - 15 gündüz neşriyatı. 18: Karı - şık konser. 19: Haberler. 19.15: Motoi orkestrası. 20; Üniversite. 20.20: Plâk 21.45: Konferans. 21: Senfonik kon - ser. (Bach, Brahms) 22: Konferans. 22.15: Senfonik konserin devamı. 23: Haberler.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

18: Viyolonsel konseri. 18: Konfe - rans. 18.35: Richard Straussun eserle - rinden senfonik konser. 19.15: Enstür - mantal konser. 19.45: Edebiyat. 20: "Dan„ korosunun konseri. 20.20: Aktü - alite. 20.30: Koro konseri. 20.45: Mu - sahabe. 21: Operaya dair sözler. 21.10: "MARİE„ operası.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.

18.50: Keman konseri. (Bach, Ko - daly, Falla, Habay.) 19.30: Musahabe. 20: Salon musikisi. 21: Müsamere (Ce - za Entz.) 21.30: Viyanadan nakil. 23. 05: Haberler. 23.30: Eduardo Bianco - nun iştirakiyle tanko takımının konseri.

841 Khz. BERLİN, Tegel 357 m.

19.45: Robert Schumannın eserlerin - den triro konser. 20.25: Av hikâyeleri. 20.40: Aktüalite. 21: Haberler. 21.10: Mozart neşriyatı (radyo orkestrası) 21.10: Mozart neşriyatı (radyo orkes - trası) 22.10: "Der Pfarrer von Elever - sulzbach„ isimli skeç. 23: Haberler. 23, 20: Alman operalarından romantik par - çalar.

592 Khz. VİYANA, 507 m.

18.30 Yeni Avusturya musikisi, 20 Kilise musikisi, 21.30: Frans Lehar'in idaresinde radyo popürisi (Vanda A - chel, Margrit Bokor, Ernst Tautenhayn Richard Tauber ve bir koro heyetinin iştiraklerile, 23.10: Milli neşriyat, 23. 30: Haberler. 23.50: Askerî konser, 1 Kuartet konseri.

3 Birinciteşrin Çarşamba

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.

13-15 Gündüz neşriyatı. 18: Radyo orkestrası. (Hafif musiki.) 19: Haber - ler. 19.15: Solo keman iştirakile parça - lar. 20: Üniversite. 20.20: Plâk. 20.45 Konferans. 21: Piyano keman konseri. 21.45: Sophie Muntenau tarafından şarkılar. 22.15: Salon orkestrası. 23: Haberler. 23.05: Konserin devamı.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

18.35: Taganni (piyano refakatile) 18.50: Spor. 19: Zraî musahabe. 19.15: Oda musikisi. 19.45: Konferans. 20: Mandolin konseri. — Musahabe. 20.30: Mandolin konserinin devamı. — musa - habe. 22: Chopinin eserlerinden mü - 23,20: Hamburgtan nakil. (Dans musi - kisi.)

19.30: Rajterin idaresinde orkestra konseri. 20.25: Musahabe. 21: Konser - vatuvardan naklen oda musikisi. 22: Harice bir bakış. 23.40: Askerî konser.

841, Khz, Tegel 357 m.

19.30: Tagannili konser. 20.40: Ak - tüalite. 21: Haberler. 21.10: Akşam şar kıları. 21.35: Millî neşriyat. 21.45: Gençlere millî neşriyat. 22: Radyo or - kestrası. 23: Haberler. 23.30: Dans musikisi.

592 Khz. VİYANA, 507 m.

20 Haberler, 20,20: Klâsik Viyana o - peretleri Holzer, 21.30: Şiirler. 23.20: Esperantoca, 23.30: Haberler. 23.50: Der Stern der Magne isimli piyes. 24.10 Yaylı sazlar konseri, Haydn, 1 Gece konseri.

4 Birinciteşrin Perşembe

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.

13-15 Gündüz neşriyatı. 17,45: Ço - cuk neşriyatı. 19.15: Konserin devamı. 20: Üniversite 20.20: Hafif musiki. 20, 45: Konferans. 21: Plâk ile Donizettin - nin "Don Pasouale„ operası.

823 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

19.15: Piyano ile klâsik ingiliz mu - sikisi. 19.45: Musahabe. 20: Tagannili piyano konseri. — Musahabe. 20.30: Plâk. — Musahabe. 21: Hafif musiki. 21.45: Musahabe. 22: Akşam konseri. 22,45: Musahabe. 22: Akşam konseri. 22.45: Dünyaca tanınmış beş ses (plk) 23.45: Almanca konferans. 24.05: Dans musikisi.

545, Khz, BUDAPEŞTE, 550 m.

18.30: Eduardo Bianko tango orkes - trası. 19.30: İngilizce ders. 20: Tagan - nili hafif musiki. 20.40: "Ayrılalım„ isimli stüdyo neşeli piyesi. 22.30: Mu - sahabe. 22.50: Musikide san'atkârane sahneler. Haberler. 24: Sigan musiki - si.

841 Khz. BERLİN, Tegel 357 m.

19.30: Musahabe. 20: Viyolonsel konseri. (Piyano refakatile.) 20.40: Aktüalite, haberler. 21.15: "Schenk ein den Vein,den holden„ isimli musikili temsil. 23: Haberler. 23.20: Dans mu - sikisi.

592 Khz. VİYANA, 507 m.

18.40 Keman konseri, Musahabe, 20, 05 Haftanın icmali, 20.30: Franç Schu - bertin şarkılarından, 21.10: Şiirler, 21, 30: Radyo kabaresi, 23.30: Haberler, 23,50: Senfonik konser.

5 birinciteşrin Cuma

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.

13-15 Gündüz neşriyatı. 18: Eğlendi - rici musiki. 19.15: Radyo orkestrası. 20 Üniversite. 20.20: Plâk. 20.45: Konfe - rans. 21: Beethovenin eserlerinden oda musikisi kuarteti. 21.30: Konferans. 21, 45: Şarkılar. 22.15: Piyano konseri. 22, 45 Haberler.

823 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

19.15: Tagannili konser. 19.45: Kon - ferans. 20: Hafif musiki. — Aktüalite. 20.30: Dans musikisinin devamı. 21,15: Filharmonik konser. 23.30! Şiirler. 23. 40: Reklâm konseri. 23.40: Reklâm ve konser. 24.05: Dans musikisi.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.

18.15: İşsizler takımının konseri. Stenografi dersi. 19.40: Oda musikisi. 20.25: Musahabe. 21: Macar şarkıları. 24: Plâk konseri.

841 Khz. BERLİN, Tegel, 357 m.

19.25: Karışık musiki. 19.55: Mu - sahabe. 20.05: Skeç. 20.25: Aktüalite, havalar. 20,45: Milli neşriyat. 21.15: "Arg, isimli piyes. 22: Yeni Alman mu - sikisi. 23: Haberler. 23.20: Schaubert in eserlerinden tagannili konser. 24.30 Medeniyetin sonu isimli skeç.

19.50: Haberler vs., 20.20: Musikili neşriyat, 21 Filharmonik konser. Os - vald Kabastanın idaresinde, 22.50: Hü - kûmet ve radyo, 23.10: Neşeli musiki Max Schönherr, 23.30: Haberler, 23.50 Konserin devamı, 1 Viyana havaları.

6 birinciteşrin Cumartesi

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.

13-15 Gündüz neşriyatı. 18: Dans musikisi (Blua Star cazı.) 19: Haber - ler. 19.15: Cazın devamı. 20: Üniversi - te. 20.20: Plâk. 20.45: Konferans. 21: "Zobail„ isimli bir erdelik Bobescunun eserlerinden opera. 22: Musahabe. 22.20 Radyo orkestrası. (Vals ve operetler.) 23.15: Haberler. 23.45: Kahvehane konseri.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

19.15: Viyolonsel - Piyano konseri. Musahabe. 20: Koro konseri. 20.20: Konferans. 20.30: Keman konseri. plâk. 20.45: Musahabe. 21: Tagannili hafif musiki. 21.45: Edebiyat. — Konserli reklâmlar. 23.15: Dans musikisi. 24: Musahabe. 24.05: Hafif musiki. — Mu - sahabe. 1: Dans musikisi.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.

18.30: Piyano refakatile Macar şarkı - ları. 19: Musahabe. 19.40: Hafif musi - ki. 21.10: Musahabe. 21.30: Tarogato konseri. 22: Haberler. 22.30: Onera or - kestrası. (Friedlin idaresinde.) 23: Ha - berler. 24.50: Sigan musikisi.

841 Khz. BERLİN, Tegel 357 m.

19.20: Org musikisi. — Musahabe. 19.50: Neşeli neşriyat. 20.40: Aktüali - te, haberler. 21.10: Münihten nakil. 22, 10: Taganni ve mizah. 23: Haberler.

592 Khz. VİYANA, 507 m.

20.15 Avusturya halk musikisi, 21.15 Klâşik bir tagannili temsil, 23.05 - 23, 10 Avusturya dansları, 23.30: Haber - ler, 23.50: Orkestra konseri, 24.45: Dans musikisi.

Vapurculuk

Türk Anonim Şirketi

İstanbul Acentalığı

Liman han, Telefon: 22925

Trabzon Yolu

Dumlupınar Vapuru 30 Eylül **Pazar** günü saat 20 de Ga - lata rıhtımından kalkacak. Gidiş - te: Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu, Giresun, Ti - rebolu, Görele, Trabzon ve Rizeye. Dönüşte bunlara ilâveten Of ve Sürmeneye uğrayacaktır.

Istanbul Harici Askerî Kıtaat ilânları

Selimiye kışlasının tadilât ve tamiratı kapalı zarf usu - liyle münakasaya komnuş - tur. İhalesi 23/10/934 salı günü saat on birdedir. Talip - lerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasası - na iştirak için de belli gün ve saatten evvel teklif mektup - larını Ankarada M. M. Vekâ - leti satın alma komisyonuna vermeleri. (329) (6188)

Kadıköy ikinci hukuk hâkimliğinden:

Kadıköyünde Rasimpaşa ma - hallesinde Reşit efendi sokağın - da 17 numaralı hanede mukim mütekait doktor kaymakam Na - hit beye;

Münevver hanım tarafından aleyhinize ikame olunan sulh te - şebbüsü davasından dolayı tara - fınıza gönderilen arzuhal ve da - vetnamenin ikametgâhınızda bu - lunmadığınızdan tebliğ edileme - diği anlaşılmış ve bu bapta da - vetnamenin ilân suretiyle yapıl - masına karar verilmekle muhake - me 23 — 10 — 934 tarihine mü - sadif salı günü saat ona talik kı - lınmıştır. Tarihi mezkûrda vakti muayyeninde bizzat mahkemede hazır bulunmanız ilân olunur. (263)

ZAYİ

İstanbul evkaf müdüriyeti vez - nesinden 249 cüzdan numarasiyle almakta olduğum muhtacin ma - aşına ait cüzdan ile Şefika Emine, Fahrünnisa hanımlarla Ali efen - di isimli tatbik mühürlerimizi za - yi eylediğimizden yenisini alaca - ğımız cihetle eski cüzdan ve mü - hürlerimizin hükmü olmadığı ilân olunur. (2472)

TEPEBAŞI

ŞEHİR TIYATROSU

TEMSİLLERİ

2 - 10 - 934

Salı günü akşa - mından itibaren saat 20 de

Cürüm ve Ceza

20 Tablo

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Yazan: F. M. Dostoyevsky

Terceme eden: Reşat Nuri.

Hediye kazananlar

Çocuk sayıfamıza ait hediyeler

21 Eylûl 1934 tarihli sayımızdaki bilmecemizde doğru halledip hediye kazanan küçük okuyucularımızın ad - ları ve kazandıkları hediyeler şunlar - dır:

Birinciliki kazanan: Kadıköy — Fe - neryolunda Seniha Hanım.

Bisküvi kazananlar

2 — Ayaspaşa Nüzhet Hanım, 3 — Şişli Münir Bey oğlu Reşat, 4 — 12 inci ilk mektep Betigül, 5 — İs - tanbul lisesi üçüncü sınıf Cemal, 6 — Bursa, Çekirğe Mithat, 7 — İstanbul lisesi Reşat Yılmaz, 8 — Fatih Nişancasında Ali Bey kızı Meral, 9 — Şehzadebaşı Fevziye caddesinde Mürat Fikri, 10 — İstanbul kız lisesinde 117 Hadiye, 11 — İstanbul kız lisesinde ikinci sı - nıf Berin, 12 — Erenköy kız lisesin - de Cevdet 13 — Kadıköy kız orta mektebi Hasene, 14 — Ankara inkı - lâp apartmanı üçüncü kat Subaşı za - de Ekrem Bey kızı Nermin Kerim, 15 — Eminönü 72 numarada Şevket, 16 — Antalya ortamektep 48 Ziya, 17 — Türbe 15 Talât — 18 Üsküdar kız kolleji Agavni, 19 — Aksaray 140 Bedia Üsküdar kız kolleji Semahat, 20 — Çamlıca kız orta mektebi Perihan, 21 — İzmir kız lisesi onuncu sınıf Pervin, 22 — Kadıköy Sent Efemi mektebi Beria, 23 — Çamlıca on ü - çüncü ilk mektep Sadı Bey kızı Firü - zan, 24 — Şirketi Hayriye idaresin - de Rifat, 25 — Çapa kız muallim mektebi karşısında Nermin Refik..

Çikolata kazananlar

26 — Sinop, övni Orhan, 27 — Kadıköy Yeldeğirmeni Basri, 28 — Moda Ferah apartman Süreyya, 29 — Taksim Garaj üstündeşoför Kadri va - sıtasiyle Mehmet, 30 — Erzurum li - sesinde Osman Cemal, 31 — Edirne kız Muallim Mektebi muallime Mü - bahat, 32 — Edirne lisesi 118 Fethi Aşir, 33 — Eskişehir, İstasyon me - muru Dursun oğlu Dursun, 34 — A - nadoluhisar Karvi, 35 — İstanbul Ye - miş iskelesi Şevki, 36 — Sarıyer fırın karşısında 26 metrük Murtaza, 37 — Edirnekapı Hacı Fahrettin ma - hallesi Atıf, 38 — Aksaray Sofular mahallesinde 20 numarada Dlifkar kızı Semiha, 39 — Topkapı, Topkapı - lı Yanko Gürciyadis, 40 — Bağlarba - şı Tramvayolu nihayetinde Semih Be - yin köşkünde Gönül Semih, 41 — Be - şiktaş akaretler 56 numarada Mebrü - re, 42 — Cağaloğlu Şeref Sokak No. 6 Bahtiyar, 43 — Süleymaniye Süleymaniye Cami arkasında Riza Po - lat, 45 — Balat Leon, Şişli Hürriyet Ebediye yolu Müberra, 47 — Sirkeci, Aydın otelinde Mehmet Şakir, 48 — Vezneciler Ali Bey kahvesinde İbra - him, 49 — Lâleli apartmanı birinci daire Hilmi Bey kızı Halime, 50 — Balat İskele başı, Ragıp

Kitap kazananlar

51 — Üsküdar 24 üncü mektep - ten 541 Adil, 52 — Şehzadebaşı 91 Fevziye, 53 — Fener Kostantin Va - puridis, 54 — Cibali iskele memurla - rından Osman, 55 — 13 üncü ilk mek - tep Erdoğan, 56 — Kasımpaşa yukarı mahallede Şehit asker sokağı Ömer, 56 — Divanyolu 14 numara Şükrü, 57 — Kuzguncuk yokuşbaşı Emine Jorj, 58 — Kuzguncuk iskele apartı - manı Raşel, 59 — Üsküdar Ağa kapısı Şevkiye, 60 — Beşiktaş Akaret - ler 27 numarada misafir Şükriye, 61 — Pertevniyal lisesinden 114 A - rif, 62 — Yıldız Semih, 63 — Ticaret lisesinden Aziz Bey oğlu Aziz, 64 — Üniversite hukuk fakültesi Aşir, 65 — İstanbul erkek lisesi yoklama memu - ru Şefik Bey kızı Ayşe

66 — Lâleli apartmanları 3 numara - da Seniha, 67 — Şişli kolacı Tahir, 68 — Kurtuluş tütüncü Mehmet E - fendikızı Şükran, 69 — Erzurum ka - le dibi Yakup, 70 — Çatalca Yüzbaşı Rebi Bey oğlu Vahdet, 71 — Trab - zon nüfus memurluğu, kâtip R. M. 72 — Ankara caddesi, vilâyet konağı karşısında Recep, 73 — Ağahamam Mürat, 74 — Tünel terzi Mihapolos çırağı, 75 — Bayezit, Tramvay cadde - sinde Ali Beyler ve Hanımlar.

Hilâliahmer

merkezi umumisinden:

Eskişehir Merkez ambarında: iç ve dış otomobil lâstikleri, lâstik kılıfları, motör örtüleri, muhtelif otomobil şaseleri vesaire (29, Albiyon marka seyyar tamirane otomobili, seyyar vinç ve saire (30) eylûlde, Berliye kamyonları (1), lâtil marka, markalı otomobiller, Perles kamyonları (2), muhtelif otomobil ve maki - ne parçaları (4) teşrinievvel 934 tarihlerinde satılacağından ta - liplerin müracaatları

Hariciye Vekâletinden:

Vekâletimiz ve Ecnebi misafirler köşkü için kapalı zarf usu - lile "150„ ton yerli kok kömürü mubayaa edilecektir. Yevmî ihale 20 birinci Teşrin 1934 Cumartesi günü saat 15 tir. Taliplerin şartnameyi almak üzere istanbulda Hazinei Evrak ve Merkezde Levazım Müdürlüğüne müracaatları. (6129)

İstanbul Belediyesi ilânları

Kızıltoprak tahsil şubesi tahakkuk memuru Nurullah Ef. He - sap işleri evrak memuru refiki Fehmi Ef. yetimleri; mülga ema - net memurin kalemi kâtibi Sait Cemalettin Ef. yetimleri, üsküdar tephirhanesi idare memuru Derviş Ef. yetimleri, Beyoğlu Nezafet memuru Ahmet Refik Ef. yetimleri, Beyoğlu nezafet memuru refiki Şakir Ef. Belediye matbaası sermürettibi Mah - mut Ef. ailesi. Dördüncü daire hendesehane kâtibi Kâzım Ziya Efendi eytamı.

1767, 1530, 282, 1074, 4, 1272, 1302, 1080, 641, 1277.

Yukarıda isimleri yazılı olanların Belediye Zat İşleri Müdür - lüğüne, cüzdan sıra numaraları yazılı olanların da Ziraat Banka - sına müracaatları ilân olunur. "9199„

Günün Fotografları

Muhtelif gazetelerde çıkan günün hadiselerine ait fo - tograflarla spor mecmualarında gördüğünüz spor hare - ketlerine ait fotograflar yalnız Istanbulda VAKIT kütüphanesinde satılmaktadır.

ÇIKTI

SAVAŞTAN BARIŞA

Yazanlar: Vâ-Nû ile Çürüksulu Meziyet

Öz Türkçe ile yazılmış ilk roman

Tevzi Merkezi: VAKIT Matbaası — İstanbul

Fiyatı 50 kuruş — Her Kitapçıda bulunur.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

AVCILARA:

Almanyada Valsrode'de kâin Wolf barut fabrikaları mamûlâtı Perfekt markalı birinci nevi dumansız av barutunun Tophane Satış Mağazasında satışına başlandığı ilân olunur. 6049)

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Sermayesi: 30. 000. 000 Frank

İdare merkezi: İSTANBUL

Türkiyedeki Şubeleri:

İstanbul (Galata ve İstanbul) İzmri.

Samsun. Mersin. Adana

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik. Kavala. Atina. Pire

Bilûmum Banka muameleleri, Kredi mektupları. Cari hesapları küşadı. Esham ve Tahvilât kasalar icarı.

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

3500 ton Lavamarin kömürü
3000 ton Jeneratör „
12000 ton Zerodiz „

Yukarıdaki malzeme pazarlık suretile 30/9/934 tarihinde saat 14 de ihalesi icra edilecektir. Taliplerin teminat ile müracaatları. (6127)

Osmanlı Bankası

Türk Anonim Şirketi, — Tesis tarihi: 1863

Sermayesi: 10,000,000 ingiliz lirası

Türkiyenin başlıca şehirleri ile Paris, Marsilya, Nis, Londra ve Mançester'de, Mısır, Kıbrıs, Irak, Iran, Filistin ve Yunanistan'da Şubeleri.. Yugoslavya, Romanya, Suriye ve Yunanistan'da Filyalleri vardır.

Her türlü banka muameleleri yapar.

DÜN ve YARIN

Tercüme Külliyatı

9 uncu Kitap

ISFAHANA DOĞRU

Yazan: Piyer Loti — Çeviren: I. H. Alişan

Fiyatı: 1 Lira

Bütün milletlerin edebî, içtimaî, iktısadî, malî..... En mühallet eserlerinden seçme kitapların tercümesi ve DÜN ve YARIN tercüme külliyatı isimi altında, yılda muntazam fasılalarla otuz cilt kadarının çıkarılması suretile yüz cilt vücuda getirilmesi temin edilmiştir. En kudretli kafaların, kalemlerin yardımlarına müracaat olunmuştur.

9

uncusu çıktı.

BASILANLAR:

1 — SAFO, Dode — Haydar Rifat	100	Kuruş
2 — AİLE ÇEMBERİ, Morua — İ. H. Alişan	100	„
3 — TİCARET, BANKA ve BORSA, İktısat doktoru Muhlis Etem	75	„
4 — DEVLET ve İHTİLÂL, Lenin — Haydar Rifat	75	„
5 — SOSYALİZM: Kautski — Sabiha Zekerlya	75	„
6 — KÜLLİYAT J. RASİN, H. Nazım	75	„
7 — İŞÇİ SINIFI İHTİLÂLİ, Lenin — Haydar Rifat	60	„
8 — RUHİ HAYATTA LAŞUUR, Prof. Yung — Prof. Dr. M. Hayrullah	60	„
9 — İSFAHANA DOĞRU, Piyer Loti — İ. H. Alişan	100	„

BASILACAKLAR:

1 — KÜLLİYAT J. RASİN II, H. Nazım
2 — GORİO BABA: Balzak — Haydar Rifat
3 — İLKBAHAR SELLERİ, İvan Türgeniev — Samizade Süreyya
4 — CEMİYET, Muhittin
5 — KAPİTALİZM BUHRANI, Profesör Piru — Ahmet Hamdi
6 — DENİZ ve KARA, Standal,
7 — İSA: Paris Ruhiyat mektebinde Profesör doktor Bine Sangle — Haydar Rifat
8 — ETİK: Kropotkin — Ağaoğlu Ahmet
9 — İÇTİMAİ KANUNLAR, Greef — Rauf Ahmet
10 — ÇOCUK DÜŞÜRTENLER H. Gonzalve, Menusier — Prof. Dr. M. Hayrullah
11 — SALAMBO, Flober — İ. H. Alişan
12 — SAMİMİ SAADET, Tolstoy — İ. H. Alişan
13 — VERTER, Göte — A. Kâmi
14 — DİZRAELİNİN HAYATI, A. Morua

Şark Demiryolları İLÂN

Ana hatta mahsus seyriseri "A,, harfli istisnaî ve muvakkat tarife ile mücavir mevkiflere mahsus seyriseri 1 No. lı tarifenin 1 inci ve 2 inci ilâvelerinin gelecek birinci teşrinin bidayetinden itibaren ilga edileceği muhterem yolculara ilân olunur.

Bundan maada ana hatta mahsus seyriseri "C,, harfli istisnaî ve muvakkât tarife de ancak 28 eylûle kadar (28 dahil) muteber olacaktır.

Ahalinin seyahatlerini kolaylaştırmak maksadiyle birinci teşrinin bidayetniden itibaren mutat olan tarifelere tekrar avdet etmektense, bu tarifelerde atide bildirildiği üzere mühim tenzilât yapılmasına Şark Demiryolları Şirketi tarafından karar verilmiştir:

1. — İstanbul banliyö mevkilerine mahsus olmak üzere:

— Yalnız azimet için % 30 tenzilâtı havi bir hususî yolcu tarifesi;

— Azimet ve avdet için % 30 tenzilâtı havi bir hususî yolcu tarifesi tatbik edilecektir;

2. — 106 - 107 ve 322 - 323 katarları ile yapılan dahilî münakalâta mahsus olmak üzere:

— Yalnız azimet için %de 30 tenzilâtı havi bir hususî yolcu tarifesi;

— Bazı mevakif arasında, azimet ve avdet için % 50 tenzilâtı havi bir hususî yolcu tarifesi tatbik edilecektir.

İstanbul, 25 eylûl 1934
MÜDÜRİYET

Devlet Demir yolları ilânları

Bandırma yoluyla Istanbul - Izmir yolculuğu 17 saate indiriliyor. Izmir - Kasaba Demiryollarının Devletçe satın alınarak Devlet Demiryolları meyanına ithali üzerine, tarifelerde yapılan değişikliklerle 1 - 10 - 934 tarihinden itibaren Istanbul - Izmir yulculuğu 17 saate indirilmektedir. 1 - 10 - 934 tarihinden sonra Istanbuldan Cumartesi, Salı günleri saat 15 te kalkacak vapurla Bandırmaya gelen yolcular aynı gün Ekspres treniyle Bandırma dan hareket ederek Pazar, Çarşamba günleri saat 8,25 te Izmire varacaklardır. Izmirden yine 1 - 10 - 934 tarihinden sonra Pazar, Çarşamba günleri saat 13 te kalkacak Ekspres treniyle Bandırmaya gelecek yolcular da Bandırmadan derhal vapurla hareket ederek Pazartesi, Perşembe günleri saat 7 de Istanbula varacaklardır. Daha fazla malûmat edinmek isteyen yolcuların istasyonlarımıza müracaatları ilân olunur. (6059)

Zeytin, ay çiçeği, pancar, susam, pamuk çigidi ve erdiğ yağlı hububat küspelerine ve pamuk çigidine asgarî on ton hamule olmak veya bu sıklet üzerinden ücrete tabi tutulmak şartlariyle 1/10/934 tarihinden itibaren I baremine tabi tutulmak suretiyle mühim tenzilât yapılmıştır. Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir. (6039)

1 — Kaldırım inşaatında kullanılan parke taşları, 1/10/934 tarihinden itibaren taş, toprak, kum ve saire nakliyatına mahsus D. D./46 numaralı tarifeye ithal edilmiştir.

2 — D. D./46 numaralı tarife, yalnız tam hamuleli vagonla yapılacak nakliyata tatbik edilir. (6040)

Gidiş - dönüşe mahsus olup Eylû 1934 nihayetinde mer'iyet müddeti bitecek olan fevkalâde tenzilâtlı yolcu tarifesi Birinci kânun 934 sonuna kadar ayni şartlarla temdit edilmiştir. (5912)

idaremiz için pazarlıkla satın alınacak olan Elektirik, Hırdavat, Demir Matbaa mürkkebi motör ve Dinamo yağı gibi "154,, kalem muhtelif eşyanın 3 - 10 - 934 Çarşamba günü saat 11 de pazarlığı yapılacaktır. Isteyenlerin mezkûr saatte mağazamıza müracaatla tahriren teklifte bulunmaları ve mağaza dahilinde asılı listede "×,, işaretli malzeme için nümune getirilmesi ve nümunesiz tekliflerin kabul edilmeyeceği ilân olunur. "6197,,

Istanbul Marif müdürlüğünden:

Cumhuriyet gazetesinin 27/ Eylül/ 934 Perşembe günkü müsahasının 8 inci sahifesinde neşrolunan ve "Istanbul Türk Liseleri tenezzüh tertip heyyetinden „ verilen istanbul resmî ve hususî Türk Lislerine ait olmayıp kapanan Şehzadebaşı Türk Lisesine ait olduğu ilân olunur. (6164)

Sıhhatini sevenlere

MÜJDE

Afyonkarahisar Madensuyunun hazımsızliğe, Karaciğer ve böbrek rahatsızlıklarına karşı şifaî hassalarından istifade edenlerin adedi gün geçtikçe artmaktadır.

Afyonkarahisar Madensuyunu

içenlere kolaylık olmak üzere su kamyonetle müşterilerinin yerlerine kadar gönderilmekte ve ayrıca on şişelik kasalarla da su verilmektedir.

Umumî satış yeri: Yenipostane civarında Aksaraylılar hanında Hilâliahmer satış mağazasıdır. Telefon: 20062

Cağaloğlu: Telefon: 23630

Kız ve Erkek **Ameli Hayat** **Ticaret Lisesi**

3 senelik orta ve 3 senelik Ticaret Lisesi kısımları vardır. Orta kısma ilk mektep mezunları, Ticaret Lisesi kısmına orta mektep mezunları kabul edilir. Orta ve lise kısımlarında resmî müfredat programlarile birlikte mekte bintesis gayesine uygun ayrıca meslek ve lisan dersleri kuvvetli bir tarzda okutularak mezunları Ticaret ve iktısat sahasında ve şahsî teşebbüslerde muvaffak olacak şekilde hazırlanır.

ücretler ; Orta kısım 4 taksitte senede 30 lira ve lise kısmı 4 taksitte senede 40 lira.

Kayıt günleri: Cumartesi, Pazartesi, Çarşrmba

Beyoğlu Akşam Kız San'at Mektebi Müdürlüğünden

1 — Mektebimiz Tepebaşında Perapalas oteli yanında eski Istanbul kulübü binasına nakletmiştir.

2 — Dikiş - Biçki, Şapkacılık, Resim, Nakış, Kadın ve erkek çamaşırları, kolacılık, ev idaresi, Yemek pişirme, Pastacılık, Türkçe hesap, Çocukbakımı ve lisan dersleri için talebe kaydı devam etmektedir.

3 — Derslere 1 Teşrinievvel 934 de başlanacaktır. (6083)

ADAPAZARI

Türk Ticaret Bankası

Merkezi Adapazarı
İstanbul şubesi: Dördüncü Vakıf han zemin kat Tel: 22042
Komisyon ve ticaret kısmı: Tel: 23623
Galataşubesi Tel: 43201
Üsküdar şubesi Tel: 60590
İtimadı Millî Tel: 41937

ŞUBELERI

Bandırma, Bartın, Bilecik, Biga, Bolu, Bozöyük, Bursa, Düzce, Eskişehir, Hendek, İzmi:, Karamürsel, Kütahya, Mudurnu, M. Kemalpaşa Galata, Gemlik, Gerede, Geyve, Safranbolu, Tekirdağ, Üsküdar, Yenişehir.

Müsait şartlarlamevduat, havale kabul eder. Tahsile senet alır. İkraz muamelesi yapar. Mevduat faizlrei müdüriyetle görüşülerek tesbit edilir.

Komisyon ve ticaret kısmı her nevi emtiai ticariye satışına delâlet eder.

(Itimadı Millî)~ Kendi sigortasıdır.

En Nefis

Limon çiçeği kolonyası

Şişesiz satış fiyatı

Litresi **100** Kuruş
„ **160** „
„ **220** „

Sirkeci Mühürdar zade hanı no. 19 Şükûfe Itriyat imalâthanesi Telefon : 23074

NİŞANTAŞINDA

Leylî ve Neharî — Kız ve Erkek

FEYZİYE LİSESİ

Ana, Ilk, Orta ve Lise kısımları vardır.

(Feyziye Mektepleri Cemiyetinin) idaresi altında manevî bir şahsiyet olan müessese memleketimizin en eski hususî mektebidir. Kayıt için her gün mektebe müracaat edilebilir ve isteyenlere mektep tarifnamesi gönderilir Telefon : 440-9

Beşiktaş, Yıldız : Telefon 4. 2282

Şemsülmekâtip

Yarım asırlık bir talim yuvasıdır.

Yuva, ilk ve orta kısımlara hergün leylî ve nehari kız ve erkek talebe kayıt olunur. Tedrisata teşrinievvelin birinde başlanacaktır.

Istiklâl Lisesi Müdürlüğünden:

1 — Henüz kadrosu olmıyan birkaç sınıf için kız ve erkek leylî ve nehari talebe kaydına devam olunmaktadır.

2 — Kayıt için her gün saat ondan on yediye kadar müracaat edilebilir.

3 — Istiyenlere, mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname gönderilir.

4 — Derslere 1 Teşrinievvelde başlanacaktır.

Adres: Şehzadebaşı, polis merkezi arkası. Tel. 22534

7

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

PARA BİRİKTİREN RAHAT~EDER

Sahibi: MEHMET ASIM Neşriyat müdürü: Refik Ahmet VAKIT Matbaası — İstanbul